

ÄÄNESTÄ LIITTOKOKOUSVAALEISSA!

TARKKAILE POSTIASI JA TUTUSTU
LIITTOKOKOUSEHDOKKAISIIN.
SINÄ PÄÄTÄT, MIHIN
RAKENNUSLIITTO ON MENOSSA.

8 Liittovaaliehdokkaat saivat apua ja monenlaista pohdittavaa ehdokastyöpajoissa ympäri maata.

16 Rakentaja selvitti puolueilta, mitä autoilulle tapahtuu tulevaisuudessa.

20 Syöväälle altistavat aineet uhkaavat rakentajia. Nyt aineille tulee sitovat raja-arvot.

Työmarkkinajohtaja Kim Kaskiaro, RT:

Yleissitovuuden poisto ei palvele ketään

Urakkatyypin lisääminen työmailla paikallisen sopimisen muotona voisi johtaa molempia osapuolia hyödyttävään lopputulokseen.

Teksti: Johanna Hellsten

Kuva: Antti Kirves

Rakennusteollisuus RT:n pitkäaikaisen työmarkkinajohtaja **Tapio Karin** jäätyä eläkkeelle viime syksynä nimitettiin uudeksi työmarkkinajohtajaksi **Kim Kaskiaro**. Karin työparina monessa liemessä keitetty Kaskiaro oli veikkauksissa selkeä seuraaja; miehen ura RT:ssä on kestänyt jo vuodesta 1995 ja Kaskiaron kokemus lukuisista tes-neuvotteluista painoi varmasti vaakakupissa valintaa tehtäessä.

– Tulin ensimmäistä kertaa tähän taloon kesätöihin vuonna 1988. Toimin Työnantajain Yleisen Ryhmän lainopillisen asiamiehen sijaisena. Se oli ensimmäinen kosketukseni työmarkkinakenttään, Kaskiaro kertoo.

Sitä iloa ei kestänyt kovin montaa vuotta, sillä eri alojen työnantajista koostunut liitto hajosi. Sen jälkeen Kaskiaro jatkoi isänsä työtä pienen rakennusurakointiyrityksen puikoissa. Seuraava etappi vei hänet Helsingin kauppakamarin työmarkkinakämieheksi ja lopulta vuonna 1995 Rakennusteollisuuden palvelukseen.

– Jotenkin saman tyyppistä polkua olen mennyt koko ajan.

Kaskiaro on työskennellyt RT:n työmarkkinosastolla, aluepäällikkönä, talonrakennuspuolen vastaava lakimiehenä ja viimeiseksi vuodesta 2007 asti Talonrakennusteollisuuden toimitusjohtajana. Siinä tehtävässä hän jatkaa edelleen rinnan työmarkkinavastuiden kanssa. Eikö siinä ole liikaa yhdelle miehelle?

– Karin tehtäväkenttään kuului paljon enemmän RT:n hallinnon pyörittämistä kuin minun tehtäviini nyt. Lisäksi minulla oli sopimustoimintaa jo Talonrakennusteollisuuden toimitusjohtajan työssä ainakin yksi kolmasosa. Toimimme Karin kanssa paljon työparina ja sparrasimme toinen toisiamme. Eli toki tässä on mietinnän paikka, miten mennään tästä eteenpäin.

Kaskiaron mukaan hän saa myös aiemmista vastuistaan hyvää pohjaa työmarkkinajohtajan työhön.

– Tunnen ehkä alan yrityksiä hiukan keskimääräistä paremmin. Osa on tullut matkan varrella hyvinkin tutuiksi.

Ala on muuttunut monella tapaa sinä aikana, jonka Kaskiaro on ollut RT:n palveluksessa.

– Ennen tuntui siltä, että oli enemmän aikaa, Kaskiaro sanoo.

Kaskiaron mukaan kiireen tuntu johtuu paljolti rakentamisprosessin monimutkaistumisesta.

– Prosessin hajanaisuus on lisääntynyt ja yhä harvemmassa alan yrityksessä on omia työsuhteisia työntekijöitä. Yhä enemmän ostetaan työsuoritteita. Eli työ tehdään yhtä pykälää kauempana meistä. Se on ollut vähän hankala juttu, sopimusten kannalta.

Tiedon kulusta tehokkuutta

Rakennusalalla on viime vuodet etsitty viisasten kiiveä työn tehokkuuden nostoon. Miten Kaskiaro näkee tilanteen?

– Voimme laskea aika paljon toiveita sen varaan, miten paljon tiedonkulkua voidaan parantaa työmailla. Tekniikka on kehittynyt paljon. Tiedon pitää virrata vapaasti ja oikeaan aikaan oikeille henkilöille ja sen pitää olla sisällöltään oikeaa, Kaskiaro sanoo.

Kun tarvikkeita tulee työmaalle, olisi eduksi, että kuljettaja tietää milloin niiden pitää olla, missä niiden pitää olla ja minne ne on hyvä purkaa. Ja se joka niitä tarvitsee, tietää tulla oikeaan aikaan ulos.

– Se ei riitä, että vain työmaan johdolla on tieto, vaan sen pitää olla käytössä kaikilla ryhmillä, jotka ovat työmaalla. Kaikki pitää saada turvallisesti saman tiedon varaan. Totta ihmeessä se parantaa tehokkuutta, jos ei tarvitse odottaa turhaan tavaroita.

Tietomassojen järkevä käyttö liittyy myös viranomaistoimintaan. Kaskiaro toivoo, että viranomaiset hyödyntäisivät aidosti enemmän sitä dataa, jota työmaiden pitää lain mukaan luovuttaa viranomaisille.

– Työmaan tietojen hyödyntämisestä saataisiin varmasti viranomaispuolella enemmänkin ulos. Nyt niitä ei käytetä riittävän tehokkaasti valvonnassa ja esimerkiksi verotuksessa. Se turhauttaa työmaille, kun tietoa pitää tuottaa paljon, mutta ei tiedetä käyttäkö sitä kukaan. Minua nauratti, kun lehdisuutisoitiin muutaman miljoonan rakennusalan rikosjutusta, että vuosisadan rikosjuttu.

Yleissitovat tessit alan etu

Työnteon kulttuuri ja yritysten tarpeet ovat Kaskiaron mukaan muuttuneet viime vuosikymmenen aikana.

– Nyt pitäisi miettiä sitä, että kun maailmaa muuttuu, miten perinteisiä työehtosopimuksia voi-

taisiin muuttaa. Työehtosopimukset muuttuvat hyvin hitaasti, lainsäädännöstä puhumattakaan, Kaskiaro sanoo.

– On kuitenkin selvää, että yleissitovuuden poistaminen ei hyödytä työntekijä- eikä työnantajajärjestöjä oikeasti. Kun pääurakoitsijat tekevät sopimuksia, yleissitovien työehtosopimusten perälaute on aina olemassa ja jos tulee ongelmia, on olemassa mekanismi, jolla ongelmat korjataan. Sehän on ihan älyttömän hyvä juttu. Jos joka työmaalla pitäisi sopia työntekijöiden kanssa kaikesta alusta asti, voi olla, että suoritusten kustannukset moninkertaistuisivat, Kaskiaro sanoo.

Paikallista sopimista pitäisi kuitenkin Kaskiaron mielestä selvästi lisätä.

– Seuraavan kerran työehdoista neuvotellaan alkuvuodesta 2020. Toivomme, että päästäisiin sellaiseen ratkaisuun, joka hyödyttää kumpaakin osapuolta. Pitäisi ehkä päästä takaisin siihen, että tuotaisiin urakkatyön kaltaisia ratkaisuja suoritukseen. Tämä vaatii luottamusta osapuolten välille, Kaskiaro sanoo.

Kaskiaro arvelee, että olisi löydettävissä tasapaino ja reunaehdot sille, mikä hyödyttää yritystä ja mistä voitaisiin maksaa työntekijöille ekstraa. Työntekijänkin pitäisi voida nähdä, että niin päästäisiin hänelle edullisempaan lopputulokseen, kuin jatkamalla samalla tavalla kuin aina ennenkin.

– Nuorten ja kokemattomien rakennusmestarien voi toki olla vaikea käyttää urakkatyypistä hinnoittelua. He eivät välttämättä tunne töiden sisältöä samalla tavalla kuin kokenut ammattityöntekijä, eikä tieto välttämättä kulje heidän suuntaansa. Se, mikä on ammattimiehelle itsestään selvää, ei ole sitä välttämättä mestarille. Molempien osapuolten osaamista pitäisi tässä parantaa.

Tässäkin törmätään ajanpuutteeseen.

– Olisi siis hyvä, että meillä olisi kokeilunhalua. Jos jokin toimii, sitä voi monistaa helposti muille työmaille ja jos se ei toimi, lopetetaan se.

Kaskiaron mielestä pitäisi yhdessä miettiä työn tekemistä ja työn teettämistä niin, että se olisi mielekästä, eikä byrokratiaa olisi liikaa.

– Joissakin yrityksissä pyritään ymmärtämään paikallinen sopiminen yrityksen direktio-oikeuden kautta eli ei sopimalla vaan määräämällä. Sitä se ei ole. Ja jotta voidaan oikeasti sopia, on molempien osapuolten ymmärrettävä sovittava asia riittävällä tarkkuudella.

Konkareita mestareiksi

Lehdissä kirjoitettiin koko viime vuosi siitä, että alan pahimpia pullonkauloja on ollut osaavien rakennusmestarien puute. Mitä sille olisi tehtävissä?

– Joissain kohdin on varmasti kapeikkoja. Koulutusmäärät ovat ihan riittäviä, mutta ongelma on siinä, että osa jättää rakennusmestarikoulutuksen kesken ja osa ei koskaan päädykään rakennusalalle. Sama ongelma koskee myös toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta, Kaskiaro sanoo.

Helsingin seudulla, jossa töitä kyllä riittäisi, on huonoin valmistumisprosentti koko Suomessa.

– Ehkä kaupunkilaiset eivät ole oikein tottuneet tällaisiin töihin, kuten maaseudulla. He eivät näe rakennusalaa parhaana vaihtoehtona. Ongelmia on koettu ratkaista työssäoppimisella ja muilla keinoin. Mutta jos ala ei kiinnosta, se ei vain kiinnosta.

Kaskiaron mukaan hyvä ensiapu on pitkän linjan ammattirakentajien muuntokouluttaminen työmaan johtotehtäviin.

– Jos tällainen henkilö ei esimerkiksi terveydentilansa takia pysty jatkamaan niitä kaikkien raskaimpia rakennustöitä ja hänellä on halua ja potentiaalia kouluttautua työnjohtajaksi, on se parasta mitä voi olla. Hänellä on jo olemassa oleva käytännön kokemus työmaalta.

Tärkeää on myös se, että yritykset ottavat riittävästi nuoria kesätöihin ja työmaille oppimaan.

– Tätä vaikeuttaa se, että rakennusalan yritysten omien työntekijöiden määrä ei tule kasvamaan. Kun otetaan kesätyöntekijöitä tai työssäoppijoita, sen pitää olla jotenkin järjellinen määrä suhteessa yrityksen omassa määräysvallassa olevien työntekijöiden määrään, Kaskiaro sanoo.

Pienemmällä yrityksillä voisi olla mahdollista ottaa enemmänkin nuoria työmaille, mutta kukaan ei tällä hetkellä oikein hallinnoi tilannetta.

– Pääurakoitsija voisi ehkä ohjata tätä järjestäytyneesti. Siellä pitäisi olla tietoa siitä, mitä töitä työmaalla on ja mihin nuoria voisi ohjata. Koska viimeistään siinä vaiheessa, kun taas tulee pula työntekijöistä, herätään siihen että olisi pitänyt. Pitää löytää joku yhteinen ratkaisu siihen, että saadaan suomalaisia ammattiteknikoita, joilla on alan koulutus. Jos he eivät pääse siihen ammattiin, on se tavatonta hukkaa. ■

Vaarannetaanko normitalkoilla työturvallisuus?

NORMINPURKUTALKOOT on hyvä asia. On mukavaa, että pysäköintikiekon ei tarvitse enää olla virallisen minkäläie-standardin mukainen tai että haja-asutusalueiden jäteveden käsittelyyn ei tarvita jokaisen kopihalle omaa jätteenkäsittelylaitosta. Mutta siinä vaiheessa, kun normien purku heikentää työntekijöiden turvallisuutta, ollaan menossa väärään suuntaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö ajaa nyt torninosturinkuljettajien ajopätevyyksiin merkittävää kevennystä. Tähän asti torninosturinkuljettajilta on edellytetty ammattitutkinnon osan suorittamista ja

ammattipätevyyden osoittamista. Jos STM saa tahonsa läpi, alle 25 tonnimetriä nostavien pilkkinstureiden kanssa saisi pelata kuka vain – työnantajan kirjoittamalla luvalla.

Mietitäänpä hetki. Ammattiin, jossa liikutellaan painavia kappaleita tiukoissakin paikoissa, muiden ihmisten yläpuolella, riittäisi tästä eteenpäin työnantajan kirjoittama lupalappu.

Ei siinä, ettenkö luottaisi rehellisiin yrittäjiin. Ongelma ovatkin ne muut. Viime viikkoina on ollut itse kullakin vaikeuksia luottaa pörssiyritysten omavalvontaan ja siihen, että yrittäjillä on aina kaikkien

etu ja turvallisuus päällimmäisenä mielessä.

Myös EU-tasolla on kuultu kansan ääntä ja todettu, että normeissa ja byrokratiassa riittäisi purkamista. Meidän palkansaajien oma, Eurooppa-tason toimija EAY edellyttää, että kun norveja rukataan, työntekijöiden työturvallisuus tai asema ei saa heikentyä. Sen pitäisi olla itsestään selvää, mutta näin ei ole.

Rakkaat STM:n virkamiehet; otettaisiinko askel taaksepäin ja tarkasteltaisiin, onko rakennusalan työturvallisuus todella sillä tasolla, että sääntelyä kannattaa purkaa? ■

Riskerar normtalkot arbetarskyddet?

TALKOT MED ATT avskaffa normer än bra. Det är trevligt att parkeringsskivan inte längre behöver följa vaddetnuärför-standard eller att det inte behövs ett eget reningsverk på varje gårdsplan i glesbygden. Men i det skede då avskaffandet av normer försämrar arbetarskyddet för arbetstagarna har man gått vilse.

Social- och hälsovårdsministeriet driver nu en betydande lättning i körkompetensen för tornlyftkransförarna. Hittills har tornlyftkraftsförarna behövt avlägga en del av yrkesexamen och uppvisa sin yrkesskicklighet. Om SHM får sin vilja igenom kom-

mer vem som helst – med lov utfärdat av arbetsgivaren – att få leka med kranbilar som lyfter under 25 tonmeter.

Låt oss nu tänka efter lite. För ett yrke, där man flyttar på tunga föremål också i trånga passager, ovanför huvudet på andra människor, ska det i framtiden räcka med ett lovpapper som arbetsgivaren har skrivit.

Visst litar jag på hederliga företagare. Det är de övriga som är problemet. Under de senaste veckorna har vi envar haft svårigheter med att lita på börsföretags egenkontroll och på att företagarna alltid

ställer allas intressen och säkerhet högst.

Också på EU-håll har man lyssnat till folkets röst och konstaterat att det finns många normer och mycken byråkrati som kan avskaffas. Löntagarnas egen aktör på europeisk nivå EFS förutsätter att man då man ruckar på normer inte får försämrat arbetstagarnas arbetarskydd eller ställning. Det borde vare en självklarhet, men är det inte.

Kära tjänstemän på SHM: låt oss ta ett steg tillbaka och granska om arbetarskyddet inom byggbranschen verkligen är på en sådan nivå att det lönar sig att slopa regleringen? ■

Puheenjohtajalta

Vaaleja pukkaa

RAKENTAJILLE. Kevään aikana käydään Rakennusliiton liittokokousvaalit, eduskuntavaalit ja EU-vaalit. Selkeimmät ovat liittokokousvaalit. Ehdolla on satoja, vain hyviä ehdokkaita. Valittiin kokousedustajiksi ketkä hyvänsä, toukokuussa meillä on upea, liittoon vahvistava ja tulevaisuutta viitoittava liittokokous.

Eduskuntavaalit ovatkin jo toinen juttu. Näiden vaalien tärkeyttä Rakennusliiton jäsenille ei voi liikaa korostaa. Vaalit todennäköisesti ratkaisevat Suomessa asuvien rakentajien työllisyyden ja palkkojen kohtalon. Jopa pysyvästi.

Meille ei tule hallitusta, joka hamuusi Suomeen lisää pakolaisia. Yksikään puolue ei tätä halua, tästä emme äänestä. Sen sijaan vaalien jälkeisissä hallitusneuvotteluissa ratkaistaan, avataanko Suomen rajat kuin hollittuvan ovet ulkomaiselle halpatyövoimalle.

Nykyisten kansanedustajien enemmistö on allekirjoittanut esityksen, jolla vaaditaan poistettavaksi EU:n ulkopuolisen työvoiman työlupiin liittyvä saatavuusharkinta. Saatavuusharkinta ei koske asiantuntijoita, kuten koodareita. Ainoastaan vähemmän koulutettuja suorittavan työn tekijöitä, kuten rakentajia. Jos tämä linja saa kannatusta vaaleissa,

odotettavissa on köyhistä maista tulevien alipalkkattujen reppumiesten tsunami.

Rajat auki -puolueet haluavat romuttaa myös työehtosopimusten yleisittovuuden. Kielitaidottomille suomalaista työnteon kulttuuria ennestään tuntemattomille työntekijöille ei haluta maksaa nykyisten työehtosopimusten vähimmäispalkkoja. Tulevat töihin vähemmälläkin. Puhun synkkiä, mutta valitettavasti totta. Työpaikat ja palkat voimme turvata vain äänestämällä. Ennen äänestämistä kannattaa selvittää, mikä on puolueen ja ehdokkaan kanta edellä mainittuihin asioihin.

Eläkeuudistus meni metsään. Ihmisiä sumutetaan saivartelemalla eläkkeitä korottavan prosenttiindeksin viilaamisesta. Kun työeläke on olematon jo lähtöjään, mikään korotusprosentti ei tilannetta paikkaa. Prosenttikorotukset hyödyttävät aina eniten suurituloisia. Rahat eivät riitä kaikkien eläkkeiden tasokorotukseen. Eläkeläisköyhyyden lieventämiseen tarvitaan järjestelmämuutos ja euroja.

Eläkeikä on liian korkea. Erityisesti rakentajille, jotka jäävät pois työstä keskimäärin 58-vuotiaana. Liian moni raskasta työtä tekevä ei saa koskaan edes

vaatimatonta eläkettä, vaan makaa turpeen alla kynnet pehmeänä jo ennen eläkeikää. Eläkejärjestelmän epäkohdista pitää meteliä vain Rakennusliitto. Kevättä kohden sitäkin kovemmin.

EU-vaaleista tulee mielenkiintoiset. Populistit kahlastelevat ääniä nimeämällä EU:n kaiken pahan aluksi ja juureksi. Täyttä potaskaa. EU:ssa on vikansa, mutta se on luonut Eurooppaan turvallisuutta. Jopa hyvinvointia turhia tulleja ja rajojen kyttäystä poistamalla.

Englanti on solmussa EU-eronsa, Brexitin, kanssa. Varmoja kärsijöitä ovat pienituloiset ja duunarit, jotka hervottomilla lupauksilla höynäytettiin äänestämään eron puolesta. Työpaikkoja katoaa, elintarvikkeiden ja tavaroiden hinnat kallistuvat. Tästä voisimme mekin jotain päätellä. Asialliset tietoon puheensa perustavat ehdokkaat ovat kovaa valuuttaa EU-vaaleissa. Suunsoittajat ajavat vain omaa etuaan. ■

Kyösti Suokas
varapuheenjohtaja

KUUKAUDEN KUVA

Paikka: Suolahti, Äänekoski
Aika: Tammikuu 2019
Kuvaaja: Jukka Nissinen

Mitä? Suolahden yhtenäiskoulun laajennusosan ulkoseinän patinoitumista ei tarvitse odotella lainkaan. Ruoste on hallitusti raikannut aaltopeltilevyt.

RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

Päätoimittaja
 Johanna Hellsten

Toimitussihteeri
 Jukka Nissinen

Viestintäpäällikkö
 Janne Mäkinen

Taitto
 Aste Helsinki Oy

Toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarenkatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
 Tietotalli Oy/Jyväskylä
 Outi Larinmaa-Jänis
 Puhelin 050 467 5600
 Sähköposti:
 outi.larinmaa-janis@tietotalli.fi

Tilauhinta
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Sanomapaino, Sanomala Oy
 Helsinki 2019

ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 15.3.2019

Tähän numeroon tarkoitettun materiaalin on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään perjantaina 2.3.2019.

2019

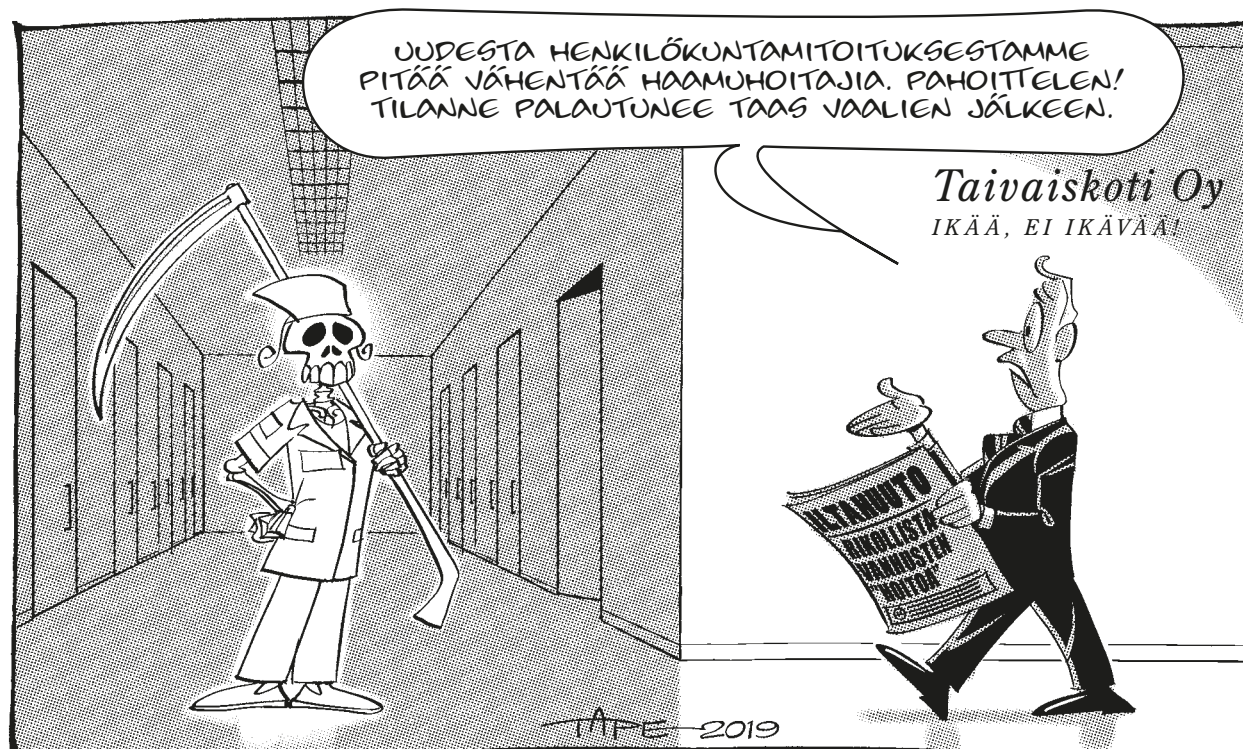
Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
3	2.3.	15.3.
4	29.3.	12.4.
5	3.5.	17.5.
6	31.5.	14.6.
7	28.6.	12.7.
8	2.8.	16.8.
9	30.8.	13.9.
10	27.9.	11.10.
11	1.11.	15.11.
12	29.11.	13.12.

Lehden ilmestymispäivä on perjantai. Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on kaksi viikkoa ennen lehden ilmestymistä.

Toimitusosoite:
 Rakentaja-lehti
 PL 307, 00531 Helsinki
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

Kannen kuva: Holle Hoo

Uutiset

Kylmää piisaa, entäs sitten?

SÄÄESTEELLÄ tarkoitetaan rakennus- ja metsäalalla TES:n alaisuudessa tapahtuvaa työnteon estymistä, joka johtuu yksinomaan ja välittömästi pakkasesta ja jonka ajalta työnantajalla ei ole työ sopimuslain mukaista palkanmaksuvelvollisuutta.

Pakkasraja, jolloin sääeste on olemassa, määritetään rakennus alalla ennen työn aloittamista työmaakohtaisesti ja työmaan muut olosuhteet huomioon ottaen.

Sääestepäiviltä maksetaan tällöin täyttä työttömyyspäivärahaa, mikäli päivärahan saamisen edellytykset muutoin täyttyvät esimerkiksi omavastuuajan osalta.

TE-toimistoon on ilmoitauduttava työnhakijaksi ensimmäisenä pakkaspäivänä TE-toimiston ohjeiden mukaisesti. Seuraavien pakkaspäivien osalta toimitaan TE-toimiston määräämällä tavalla.

Rajoitukset

Jos työn suorittaminen rakennus alalla estyy esimerkiksi sateen tai myrskyn vuoksi, kyseessä ei ole työttömyysturvain mukainen sääestepäivä, vaan lomautukseen rinnastettava syy.

Tällöin työstä estyminen rinnastetaan lomautuksen vuoksi lyhennetyin työajan tekemiseen ja päivärahat maksetaan, kuten lomautetulle henkilölle samanlaisessa lomautustapauksessa maksettaisiin. Päiväraha oikeuden edellytyksenä on muun muassa, että työaika kyseisellä viikolla on alentunut vähintään 20 prosentilla.

Päivärahan hakeminen

Pakkaspäivien ajalta päiväraha hakemus täytetään aina koko kalenteriviikolta maanantaista sunnuntaihin. Työssäolopäivien kohdalle merkitään ne työtunnit, joilta työnantaja on maksanut palkkaa. Lisäksi on toimitettava palkkalaskelma hakujakson ajalta olevilta työpäiviltä sekä työnantajan todistus sääestepäivistä.

Hakeminen tapahtuu päiväraha hakemuksella eAsionnissa tai Ansioturvian päiväraha hakemuslomakkeella, ja hakemus täytetään normaalisti kaikilta osin.

Hakemus pitää täyttää muilta osin kuin pelkästään pakkaspäiviltä, myös viikonlopun ajalta. Työttömyysturvain 3 luku määrää, että työ-, omavastuu- ja korvattavien työttömyysetupäivien lukumäärä kalenteriviikossa voi olla yhteensä enintään viisi. Viikonloppuna tehdyt työt vähentävät samalla viikolla maksettavien työttömyyspäivien lukumäärää silloin, kun korvataan täysiä päiviä.

Palkkatodistus on toimitettava aina pakkaspäiviä edeltävältä ajalta, työssäoloehdon seurannan vuoksi.

Omavastuu aika

Mikäli työssäoloehto on täyttynyt ennen pakkaspäiviä, määritellään päivärahan perusteena oleva palkkatulo, aiemmat korvauspäivät nollataan ja otetaan 5 päivän omavastuu aika. Omavastuu aika voidaan ottaa kuitenkin enintään kerran vuodessa. Koko omavastuuajan (viisi päivää) on kerryttävä kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana.

Päiväraha hakemukset lähetetään kassalle sähköisesti eAsiointin kautta tai osoitteella: Rakennusalan työttömyyskassa PL 135, 70101 Kuopio, tai toimitetaan lähimpään aluetoimistoon.

Lyhennetty työviikko ja sääeste

Jos kokoaikatyötä tehneen työnhakijan viikoittaista työaika on lyhennetty 1 §:n 2 kohdan mukaisesta syystä yhdellä tai useammalla päivällä viikossa tai jos viikoittaisen työajan lyhentyminen johtuu sääesteestä, hänelle maksetaan työttömyysetuus näiltä kokonaan työttömiltä päiviltä ottamatta huomioon työssäolopäiviltä saatua palkkaa.

Jos työnhakija kuitenkin saa lyhennetyllä työviikolla tuloa 1 §:ssä tarkoitetusta työstä, hänelle maksetaan soviteltua työttömyysetuutta, jonka määrässä otetaan huomioon myös lyhennetyin työviikon täysiltä

työpäiviltä saatu tulo.

Edellytyksenä työttömyysetuuden maksamiselle on, että työntekijän palkkaa on alennettu työajan lyhennystä vastaavasti. ■

Jos haluat veroilmoituksen sähköisenä, lue tämä

JOS HALUAT luopua viranomaisten lähettämästä paperipostista, ota käyttöön sähköinen asiointi osoitteessa suomi.fi/viestit viimeistään helmikuun aikana. Tähän tarvitset verkkopankkitunnukset. Tämän jälkeen saat sekä sähköpostiisi että Suomi.fi-viesteihin

ilmoituksen aina, kun OmaVerossa on uutta tietoa veroasioistasi, esimerkiksi verokortti tai veroilmoitus.

Marraskuussa 2018 käyttöön otettu Verohallinnon sähköinen Omaveropalvelu laajeni vuoden 2019 alussa niin, että sinne voi muun muassa il-

moittaa milloin tahansa yleisimpiin verovähennyksiin oikeuttavia menoja, esimerkiksi kotitaloustyön ja työmatkojen kulut.

Omaveropalvelun kautta voi myös tilata verokortin tai hakea ennakkoveroa, täyttää henkilökohtaisen tai yri-

tyksen veroilmoituksen, maksaa veroja, ilmoittaa tilinumeron ja katsoa omia tietoja. ■

Lue lisää Rakennusliiton sivuilta: <https://rakennusliitto.fi/tyontekija/tyossa-rakennus alalla/verovahennykset/>

Työntekijäin ryhmähenkivakuutus tuo turvaa

TYÖNTEKIJÄIN ryhmähenkivakuutus tarjoaa turvaa perheen välittömään toimeentuloon, kun puoliso tai lasten huoltaja kuolee. Vakuutus perustuu työmarkkinajärjestöjen vuonna 1977 tekemään keskinäiseen sopimukseen.

Vakuutettuina ovat eräin poikkeuksin kaikki työeläkelakien alaisessa työsuhteessa olevat työntekijät. Vakuutusehdoissa on määritelty tarkemmin millä edellytyksillä työntekijä on vakuutettu. Vakuutus on voimassa työntekijän työ- ja vapaa-ajalla. Vakuutuksen ottaa ja kustantaa työnantaja.

Työntekijä säilyy vakuutettuna kolme vuotta työsuhteen päättymisestä. Jos työsuhteeseen päättyi työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiseen, säilyy henkilö vakuutettuna viisi vuotta.

– Tässä on hyvä huomata, että kun henkilö alkaa saada vanhuuseläkettä tai hän on täyttänyt 68 vuotta, eikä hänellä ole enää voimassa olevaa työsuhdetta, ei henkilö ole enää vakuutettu. Eli tuo kolmen vuoden eräänlainen ”jatkoturva” ei koske van-

huuseläkeläisiä tai yli 68-vuotiaita, jotka eivät ole ehtojen mukaisessa työsuhteessa. Meille tulee jonkin verran hakemuksia, joissa edunjättäjä on ollut kuollessaan vanhuuseläkkeellä eli ei enää vakuutettuna, Tapaturmavakuutuskeskuksen korvauspäällikkö **Heli Lagerblom** kertoo.

Työmarkkinaosapuolet sopivat vuosittain vakuutuksen vakuutusehdoista ja korvaussummista.

Työntekijän kuollessa vakuutuksesta maksetaan edunsaajille vakuutusehdoissa mainittu korvaussumma. Edunsaajia ovat vainajan puoliso sekä alle 22-vuotiaat lapset.

Korvaussumma muodostuu perussummasta, lapsikorotuksesta ja tapaturmakorotuksesta, joka maksetaan, jos vakuutettu työntekijä on kuollut tapaturmaisesti. Perussumman suuruus määräytyy vakuutetun kuoliniän mukaan.

– Vuoden 2019 vakuutusehdoissa muuttui vain vakuutuksenantajia koskeva ehtokohta 4.1. eli vakuutettujen kannalta ehtoihin ei tullut mitään oleel-

lisia muutoksia. Perussummaa ja lapsikorotuksen määrää korotettiin prosentilla vuodesta 2018, Lagerblom kertoo.

Korvauksen hakeminen

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen kuolemantapauskorvaukset maksetaan keskitetysti Tapaturmavakuutuskeskuksen korvauspalvelusta. Korvaushakemuksen voi tehdä joko sähköisesti Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen kotisivuilla (www.trhv.fi) tai täyttämällä korvaushakemuslomake, joka löytyy myös kotisivuilta.

Korvauspalvelu neuvoo tarvittaessa korvauksen hakemisessa. Korvauspalvelun puhelinnumero on 0409 222 900 ja sähköpostiosoite: trhv@tvk.fi.

Vuonna 2017 Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksesta maksettiin 1 459 kuolemantapauksen johdosta korvauksia 2 207 edunsaajalle. Korvaushakemuksista noin 95 prosenttia käsiteltiin kahdessa viikossa. ■

Velvollisuus koskee myös ammattiosastoja:

Palkat ja palkkiot ilmoitettava tulorekisteriin

TÄMÄN VUODEN alusta alkaen ilmoitetaan tulorekisteriin kaikki palkka- ja ansiotulot, myös luontoisedut, palkkiot, työkorvaukset ja niin edelleen. Myös verovapaat ja veronalaiset kustannusten korvaukset on ilmoitettava. Tällaisia ovat esimerkiksi maksetut päivärahat, ateriakorvaukset ja kilometrikorvaukset. Ilmoitusvelvollisia ovat myös kaikenlaiset yhdistykset – eli velvollisuus koskee myös muun muassa ammattiosastoja ja aluejärjestöjä.

Tietoja rekisteriin toimitetaan aina, kun yhdistys maksaa palkkaa, palkkiota tai kulukorvausta. Palkkatietoilmoitus annetaan jokaisesta työntekijästä ja jokaiselta maksupäivältä erikseen. Tiedot tulee ilmoittaa viiden päivän kuluessa maksupäivästä. Työnantajan erillisilmoitus annetaan yhdistyskohtaisesti kerran kuukaudessa.

Mikäli ammattiosasto maksaa esimerkiksi hallituksensa jäsenille verovapaita korvauksia, kuten kilometrikorvauksia tai päivärahoja, tulee ne ilmoittaa viiden päivän kuluessa maksupäivästä. Tietojen ilmoittamiselle ei ole euromääräistä alarajaa.

Kaikki ilmoitukset tehdään sähköisesti www.vero.fi -vaaluuksilla, ellei ole erityistä perustetta kirjalliseen ilmoittamiseen. ■

Lisätietoja verottajan sivuilta, www.vero.fi/tulorekisteri

JÄRJESTÖNURKKA

Vaalien kevät alkaa omilla liittokokousedustajien vaaleilla!

RAKENNUSLIITTO RY:N ylin päätöksentekoeelin, sääntömääräinen Liittokokous, järjestetään Helsingin Katajanokalla Marina Congress Centerissä toukokuun viimeisenä viikonloppuna. Edustajat liittokokoukseen valitaan helmi–maaliskuun vaihteessa käytävillä vaaleilla. Äänioikeutettuja ovat kaikki ne jäsenet, joiden jäsenyys on alkanut ennen 25.11.2018. Vaalimateriaali äänioikeutetuille kolahtaa postiluukusta maanantaihin 25.2.2019 mennessä.

Ahvenanmaalta tuleva liittokokousedustaja on jo tiedossa. Loput 188 edustajaa valitaan vaalipireittain (11 kaikkiaan 484 ehdokkaan joukosta. Ehdokkaiden keski-ikä on noin 45 vuotta. Alle 35-vuotiaita ehdokkaita on yhteensä 96. Ehdokkaista naisia on 46 ja miehiä 438. Sopimusaloittain ehdokkaita on seuraavasti: asfalttialalta 10, rakennustuoteteollisuudesta 56, lattianpäällystysalalta 8, maa- ja vesirakennusalalta 30, maalaus-alalta 38, talotekniikka-alalta 55, talonrakennusalalta 275 ja vedeneristysalalta 12.

Liittokokoukseen valitut edustajat tuovat sen kuuluisan ”kentän äänen” päätöksentekoon. Kokouspuheenvuorot ja -keskustelut sekä niiden pohjalta tehdyt päätökset ja valinnat ohjaavat alkavan liittokokouskauden toimintaa. Äänestämällä Sinulla on mahdollisuus olla myötävaikuttamassa mielestäsi oikean henkilön pääsyä liittokokoukseen.

Teknisesti äänestäminen on tehty varsin vaivattomaksi. Yksinkertaisinta äänestäminen on sähköisesti. Tarvitset vain nettiyhteyden. Kirjautut äänestämään liiton kotisivujen www.rakennusliitto.fi kautta. Kirjautumisessa käyttäjätunnus on henkilökohtainen jäsennumerosi (löydät sen jäsenkortistasi) ja salasana on erikseen näitä vaaleja varten luotu henkilökohtainen pin-koodisi (löydät sen vaalimateriaalin mukana tulevasta vaalilipusta).

Sähköinen äänestysportaali on avoinna 25.2. klo 9.00 – 10.3.2019 klo 24.00. Toinen vaihtoehto, joka ei sekään ole vaikea, on äänestää kirjeitse merkitsemällä valitsemasi ehdokkaan numero äänestyslippuun ja postittamalla se maksutta edelleen vaalimateriaalin mukana tulevassa palautuskuoressa 10.3. mennessä. Sähköisesti annettu ääni on ensisijainen, joten tuplaäänitys ei ole mahdollista. Vaalialaisuuskin on turvattu; jäsennumeron sähköisesti luotu pin-koodi on ainoastaan vaalipalvelutuottaja Post Nord Strålforsin tiedossa. Vaalien alustava tulos julkaistaan lauantaina 16.3.2019.

Kaikkien äänestäneiden kesken arvotaan tukku laadukkaita palkintoja. Valtakunnallisten arvontojen lisäksi myös jäsenyhdistykset ovat tehneet päätöksiä äänestäneiden kesken suoritettavista arvonnoista.

Myöhemmin keväällä käydään kahdet edunvalvonnan kannalta erittäin tärkeät yhteiskunnalliset vaalit. Huhtikuussa käytävissä eduskuntavaaleissa ratkaistaan mm. se, onko palkansaajilla jatkossakin työsuhteissaan minimiturvana työehtosopimuksen ehdot, vai voiko joku ulkomailta kirjoilla oleva palveluntarjoajayritys kilpailla laillisesti samoista töistä euron tuntipalkkaa saavalla ”orjatyövoimalla”. Tämä ei mielestäni voi olla myöskään yhteiskunnan eikä rehellisen yrittäjänkään edun mukaista. Hyötyjiä ovat kylmät ja ahneet pelurit, jotka eivät välitä patkääkään lopputuloksesta eivätkä sen enempää yhteiskuntavastuustaan, vaan ainoastaan oman tuottonsa maksimoinnista.

Minun on vaikea ymmärtää ajatusta – sama se on, kuka siellä eduskunnassa lakeja säätää ja nappia painaa. Valinnalla tosiaan on väliä!

Jukka Asikainen
järjestöpäällikkö

Lapin ehdokkaat pohtivat Rovaniemellä keinoja, joilla rakentajat heräteltäisiin äänestämään kaikissa kevään tärkeissä vaaleissa. Työpajaan osallistui aktiivisesti myös Susanna Kauppilan Ada-tytär.

Apuja liittovaalilyöhön

Ehdokastyöpajoja järjestettiin ympäri maata.

Teksti: Johanna Hellsten ja Jukka Nissinen
Kuvat: Jukka Nissinen ja Eeva Pulkkinen

Rakennusliitto organisoii tänä vuonna ympäri Suomea ehdokastyöpajoja, joissa liittovaaliehdokkaita neuvottiin ehdokasesittelyjen tekemisessä, keskusteltiin äänestysaktiivisuuden nostosta, äänestämisen tärkeydestä ja tavattiin tuttuja. Rakentajan haaviin osui useita ensikertalaisia ehdokkaita.

Yleissitovuus on säilytettävä

Turkulainen bitumieristäjä **Rami Ihalin** toimii työsuojeluvaltuutettuna ja varaluottamusmiehenä Kattava Oy:ssä. Ihalin on nyt ensimmäistä kertaa liittovaaliehdokkaana.

– Ajattelin, että tässä vaiheessa on luonnollista lähteä mukaan. Ikä ja kokemus luovat perspektiiviä asioihin

ja tes-tuntemus alkaa olla kunnossa. Vaikka Rakennusliiton aluepäällikkö **Jouni Ruotsalaisen** ehdotus lähtemisestä ehdolla tuli vähän puskista, tuntui ajatus hyvältä, Ihalin kertoo.

Ihalin on toiminut työsuojeluvaltuutettuna nyt 2 kautta. Hän katsoo, että asema tuo suuren vastuun.

– Kiire ja työturvallisuus taistelevat keskenään työmailla. Työturvallisuusajattelun on lähdettävä jokaisesta itsestään; työsuojeluvaltuutettu ei voi olla lastenkaitseja. Jos työsuojeluvaltuutetulla on koko ajan huomauttamista, on jo yrityksen koko toimintatavassa jotain pielessä.

Ihalinin mukaan Kattava Oy:ssä asiat ovat mallillaan. Yritys on vastuullinen työnantaja ja työntekijät osaavia, eikä valtuutettu joudu koko ajan taistelemaan.

Mitä Ihalin pitää tärkeimpänä asiana Rakennusliiton toiminnassa seuraavan 4 vuoden aikana?

– Aivan ehdoton asia on työehtosopimusten yleissitovuuden säilyttämi-

nen. Sitä ei voi muuttaa missään muodossa. Ei joustoa, ei myönnytyksiä. Jos nyt antaa murusen, muodostuu murusista pian pallo, joka vierii pois käsistämme.

Ihalaisen mukaan huonoa esimerkiksi yleissitovuuden puuttumisesta ei tarvitse kaukaa hakea.

– Katsoo vain naapuriin, Ruotsiin. Puolalaiset työntekijät ovat vallanneet työmaat ja heidän palkkansa on 7 euroa tunnilta. Meidän yhteiskuntamme ei kestäisi sitä, Ihalin varoittaa.

Toisena olennaisena asiana Ihalin pitää vuokratyövoiman aseman parantamista.

– Vuokratyövoima on tullut jäädäkseen. Heitä pitää työmaalla ajatella yhdenvertaisina vakituisten kanssa. Pitää varmistaa, että heitä kohdellaan työehtosopimuksen mukaisesti.

Rakennusliitto seisoo sanojensa takana

Salolainen maalari **Katjusa Leväniemi** on myös ensimmäistä kertaa eh-

dolla liittovaaleissa. Häntä pyydettiin mukaan jo 4 vuotta sitten, mutta hänellä oli silloin muita aikaa vieviä projekteja, joten ehdokkuus tuli ajankohdattaiseksi vasta tänä vuonna.

– Oman osastoni puheenjohtaja ei enää lähde ehdolle, joten päätin kokeilla, Leväniemi kertoo.

Leväniemi on toiminut aktiivisesti Salon osasto 56:ssa jo 10 vuotta. Hän on hallituksen jäsen ja sihteeri.

– Kun tulin alalle, menin tutustumaan osaston toimintaan, koska se kiinnosti minua. Osaston miehet vetivät minut heti mukaan toimintaan ensin hallituksen varajäseneksi ja sitten varsinaiseksi jäseneksi. Olen saanut heiltä mieleöntä tukea ja tsemppiä.

Leväniemi työskentelee Tasoite- ja maalaustyöt Nikula Oy:n palveluksessa, pääosin uudisrakennustyömailla.

– Teen sekä sisä- että ulkomaalauksia, tapetointia ja jonkun verran laatoitustyötä. Ennen tätä tein paljon keikkatöitä, mutta tämä näyttäisi nyt pysyvämmältä työpaikalta.

Jyväskylän ehdokaspajan loppurutistus käynnissä. Nyt mietitään ehdokkaiden omia esittelytekstejä.

Miksi Leväniemi teki päätöksen lähteä liittovaaliehdokkaaksi?

– Pystyn allekirjoittamaan Rakennusliiton arvot täysin. Liitto seisoo sanojensa takana. Asioita tehdään oikeista syistä ja homma toimii. Minulle on tärkeää työntekijöiden oikeuksien puolustaminen ja järjestäytymisasteen nosto. Mitä enemmän meitä on, sitä parempi.

Leväniemi pitää tärkeänä, että liitto jatkaa luottamushenkilöiden kouluttamista.

– Meiltä kysytään paljon neuvoja, siksi käyn koulutuksissa.

Leväniemi haluaisi tuoda liiton toimintaan lisää näkökulmaa työntekijöiden kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

– Itse harrastan paljon vapaa-aikani. Kehon ja mielen hyvinvointi on meille kaikille tärkeää. Toivon, että työntekijät tulisivat tietoisemmiksi siitä, miten pitää itsensä työkuuntoisena eläkeikään asti.

Jutunjuurta työmaakoppiin

Jyväskylän ehdokastyöpajassa porukka kiersi eri rasteilla miettimässä miten yhteiskunnallista keskustelua saadaan syntymään työpaikoilla. Liittokokousvaalien lisäksi tänä keväänä rakentajat äänestävät myös eduskunta- ja europarlamenttivaaleissa. Keskustelun voi käynnistää vaikkapa oikeistohallituksen hölmöyksistä tai työntekijöiden asemasta, joka voi huonontua muuttuvan lainsäädännön tai kevenettyjen työsuojelusäädösten seurauksena.

Samaan aikaan valokuvaaja **Kristiina Kontoniemen** salamavalot välähtelivät tiuhaan tahtiin, kun työpajaan osallistuneet liittovaaliehdokkaat kuvattiin vaaliesitettä varten. Tilaisuudessa tehtiin myös esittelytekstit jokaisesta ehdokkaasta. Betonimies, **Markku Möttönen** Laukaan Betonilta on lähtenyt ensimmäistä kertaa ehdolle liittovaaleihin.

– Kiertävänä etuputsarina olen nähnyt monenlaisia työmaita. Haluan pitää kiinni niistä asioista, jotka olemme saavuttaneet suomalaisille työntekijöille. Työelämää voidaan tietenkin myös parantaa nykyisestä, Möttönen kertoo.

Möttönen on tuore Laukaan osasto 204:n puheenjohtaja. Työpaikallaan Möttönen on työsuojeluvaltuutettu

– Meillä on aika pieni osasto, jäseniä on vajaat 140. Olen ollut osaston sihteerinä aikaisemmin muutaman kauden.

Möttösen mukaan osastossa on sellainen henki, että oma osasto halutaan pitää jatkossakin pystyssä.

– Sen eteen pitää touhuta.

Möttösellä on myös työnsarkaa oman työpaikkansa äänestysvilkkauden nostamisessa. Moni työkaveri on ollut aiemmissa liittovaaleissa nukkuvien osastossa.

– Suomalaisten ja etenkin nuorten rakentajien työllistyminen on ykkösasiani, Möttönen linjaa.

Nuoret rakentajat on saatava vaaliurnille

Kirvesmies ja alueyksikön työsuojeluvaltuutetun varamies **Henri Laajala** olisi aikaa ja tarmoa tehdä töitä rakentajien valtakunnallisen edunvalvonnan parantamiseksi.

– Olen myös aikaisemmin ollut VRP Rakennuspalvelut Oy:n Keski-Suomen yksikössä luottamustehtävissä. Meidän pitää saada liiton nuorisokaarti liikkeelle, Laajala tähdentää nuorten jäsenten aktivoinnin tärkeyttä.

Laajala on nyt ensimmäistä kertaa Jyväskylän Kirvesmiesten osasto 342:n hallituksessa.

Möttönen on Laukaan Betonin ainoa liittovaaliehdokas, mutta osastosta löytyy pari kirittäjää. Osasto 342:ssa on Laajalan lisäksi toinenkin ehdokas, mutta Laajala nimeää kovimmaksi kilpakumppanikseen Rakennusliiton hallituksen varajäsen, muurari **Ari Harlamowin** osasto 626:sta.

– Työssäkäyntialue on paras osaston alueen määrittelylle. Olen enimäkseen töissä Jyväskylässä ja työkaverit ovat täällä, Laukaan Äijälässä asuva Laajala perustelee. ■

Keskisuomalaiset Markku Möttönen (vas.) ja Henri Laajala ovat ensimmäistä kertaa ehdolla liittokokousvaaleissa.

Vuoden 2015 liittovaalit:

Korkein äänestysprosentti oli Kainuussa

VIIME liittovaalien innokkaimmat äänestäjät löytyivät Kainuusta. Siellä äänioikeuttaan liiton vaaleissa käytti 27,24 prosenttia äänioikeutetuista. Laiskimmat urnille kävijät sen sijaat tulivat Kymen vaali-piiristä, jossa äänensä antoi vain 18,19 prosenttia äänioikeutetuista.

Ahkerimmat äänestäjät asettuivat ikäjakaumalle 60-vuotiaat ja sitä vanhemmat. Heidän äänestysprosenttinsa oli parhaimmissa vaali-piireissä yli 42 prosenttia. Alhaisimmat äänestysprosentit olivat alle 20-vuotiailla liiton jäsenillä.

Naisten äänestysprosentti nousi parhailla alueilla peräti yli 45:n, miesten korkein äänestysprosentti oli 42,3.

Pidä puolesi – käytä äänesi!

Jäikö viime eduskuntavaaleissa äänioikeus käyttämättä? Et ollut yksin, sillä noin kolmannes suomalaisista äänioikeutetuista ei äänestänyt viime vaaleissa. Kun ulkomailla asuvia suomalaisia ei lasketa mukaan, jäi 2015 eduskuntavaalien äänestysaktiivisuus vain 70,1 prosenttiin.

Itse asiassa tuo 70 prosenttia sellaisenaan ei ole kovin huolestuttava luku. Sen pitäisi olla parempi, mutta tuollakin tasolla demokratia on vielä vahvoissa kantimissa. Todellinen huolenaihe kätkeytyy luvun sisään. Kansa on Suomessa vahvasti jakautunut äänestyskäyttäytymisen suhteen. Iäkkäät ja korkeakoulutetut äänestävät, nuoret ja vähemmän koulutetut jättävät äänestämisen väliin. Esimerkiksi alle 35-vuotiaista rakentajista reilusti alle puolet käytti äänioikeuttaan, naiset hieman miehiä aktiivisemmin.

Aktiivisimmin ääniuurnille suuntaavat kulkunsa korkeakoulutetut keski-ikäiset miehet. Heistä yli 90 % käyttää äänioikeuttaan. Kaupunkien sisällä äänestysaktiivisuus jakautuu voimakkaasti. Helsingissä varakkaiden kaupunginosasissa 80–85 % äänioikeutetuista asukkaista äänestää. Perinteisissä ”duunarikaupunginosissa”, kuten Jakomäessä, Mellunkylässä tai Malmilla luku jää 60–75 prosenttiin. Kaikista korkeimmin koulutetuista äänesti noin 85 %, peruskoulun suorittaneista vain 58 % ja keskiasenteen opinnoista valmistuneista 65 %.

Onko se ihme, jos eduskunta tekee mielestäsi huonoja päätöksiä? Insinööreistä, lääkäreistä tai ekonomeista vain harva äänestää eduskuntaan ehdokkaan, jonka vaaliteemat suosivat pieni- tai keskituloisia palkansaajia.

Puhe politiikasta vain ”yhteisten asioiden hoitamisena” piilottaa taakseen sen tosiasian, että vallasta ja päätöksistä kamppailaan niin valtakunnan kuin kuntatason politiikassa. SAK:laiset palkansaajat antavat nykyisellään tässä kamppailussa reilun etumatkan yhteiskunnan isotuloisimmille ja koulutetuimmille kansanosille.

PALATAAN kolumnin avanneeseen kysymykseen. Jäikö siis äänestämättä? Jos jäi, niin kiitä itseäsi siitä, että synnyit suomalaiseksi. Esimerkiksi Belgiassa ja Kreikassa on voimassa äänestyspakko. Äänioikeuden hukkaamisesta on seurauksena muun muassa sakoja, ehdollista vankeutta tai kansalaisoikeuksien menetys.

Joku on tällaista pakkoa esittänyt jo Suomeenkin. Itse olen sitä mieltä, että yritetään nyt vielä järjen äänellä ja porkkanoilla, ennen kuin tartutaan keppiin. Paljon on tekemättä myös koulutuksen puolella. Koululaitos kärsii osittain edelleen krapulaa 1970-luvun ylipolitisoituneen koulun jäljiltä. Kun politiikka on pidetty kaukana kouluista, pysyvät nuoret kaukana politiikasta, koulun jälkeinkin.

Ei ole koulun tehtävä politisoida nuoria, mutta kun tutkimusten ja kokemusten mukaan monet muutkin kansalaistaidot, kuten mm. oman talouden ylläpito, ovat osalta nuorista pahasti hukassa, olisi ainakin yhteiskuntaopin ja vanhan ajan kansalaistaidon opetukseen kiinnitettävä enemmän huomiota.

Nyt käynnistymässä oleva vaalityö tähtää huhtikuun 14. päivänä pidettäviin eduskuntavaaleihin. Ilmassa on paljon hyviä enteitä. Eräiden SAK:laisten liittojen nuorten aloitteesta syntynyt Vapaiden valtakunta '19 -hanke on tuonut sähinää etenkin nuoremmille suunnattuun vaalityöhön.

RAKENNUSLIITON oma Kova juttu -yhteiskunta vaikuttamisen hanke keskittyy nyt äänestysaktiivisuuden nostamiseen rakentajien parissa. Vaaleissa on ehdolla parisenkymmentä Rakennusliiton jäsentä, ja lukematon määrä muita hyviä palkansaajaehdokkaista.

Nykyinen hallitus uhkasi liittoja pakkolaeilla ja kiristi siten maahan Kikyn, puhumattakaan työttömien kurittamisesta aktiivimalleilla. Huhtikuun vaaleissa on mahdollisuus nousta vastarintaan ja äänestää päättäjiksi ihmisiä, jotka ymmärtävät myös palkansaajien ja työttömien arkea. ■

Janne Mäkinen

Kirjoittaja on Rakennusliiton viestintäpäällikkö.

UUTUUS

■ GEBERIT

GEBERIT SILENT-PRO

KAIKESSA RAUHASSA

**KNOW
HOW
INSTALLED**

Uutuus. Muvvijärjestelmä. Ääntä eristävä.

Geberit Silent-Pro -viemärijärjestelmä vähentää huomattavasti epätoivottuja ääniä viereisistä kylpyhuoneista. Asentajat ja suunnittelijat voivat myös olla rauhallisin mielin asennuksen jälkeen: suunnittele, asenna ja nauti rauhasta, koska Geberit Silent-Pro täyttää kaikki olennaisimmat äänieristyksen ja paloturvallisuuden vaatimukset. Geberit Silent-Pro - ja kotirauhalla on järjestelmä.

www.geberit.fi/kaikessarauhassa

“Muutama vuosi” on venynyt 15 vuodeksi

Ts-valtuutettu Timo Fagerdahl on nähnyt Olkiluoto kolmosen työmaan vaiheet pohjatoista laiteasennukseen ja testaukseen asti.

Esa Tuominen

Ensimmäisen kerran kirvesmies **Timo Fagerdahl** meni töihin Olkiluodon ydinvoimalatyömaalle 15 vuotta sitten. Tuolloin käynnistyivät kolmosreaktorin pohjatyöt.

Valmista piti tulla muutaman vuoden kuluessa. Jo vuonna 2009 uuden myllyn piti jauhaa sähköä valtakunnanverkkoon. Suomalaisten kuluttajien oli määrä saada halpaa sähköä.

Nyt elämme vuotta 2019 eikä kolmosreaktori ole vielääkään käynnissä.

– Rakennuttaja on tiedottanut, että vuoden kuluttua kaiken pitäisi olla valmista.

Uskotko, Timo, tähän aikatauluun?

Seuraa hetken hiljaisuus. Sen päätyttyä Fagerdahl vastaa varovasti sanojaan asetellen:

– Monet sitä tuntuvat epäilevän. Polttoaineen latauksen on kuitenkin määrä käynnistyä tämän vuoden aikana.

Asentajat töissä

Timo Fagerdahl on työskennellyt koko Olkiluodossa viettämänsä ajan työmaan työsuojeluvalluutettuna. Hänellä on vahva mandaatti, koska valtakirja on tullut peräti neljältä liitolta. Fagerdahl edustaa Rakennusliittoa, Teollisuusliittoa, Sähköliittoa ja toimihenkilöiden Pro-ammattiliittoa.

Parhaimmillaan Olkiluoto kolmosta on ollut rakentamassa peräti 5 000 työntekijää. Varsinaiset rakennustyöt saatiin päätökseen puolitoista vuotta sitten, mutta työmaalta saa yhä leipänsä satakunta kotimaista rakennusalan työntekijää, joista puolet on maalareita ja telineasentajia.

– Laite- ja asennustyöt ovat menossa. Työmaan vahvuus on nyt 2 200 henkeä. TVO:n omaa väkeä on paljon.

– Suomalaisia työntekijöistä on arvioni mukaan tällä hetkellä 20–25 prosenttia. Meillä on runsaasti väkeä Manner-Euroopasta, kuten Puolasta ja Kroatiasta. Virolaisia on pääasiassa

telinepuolella, Fagerdahl kertoo työmaan tilanteesta.

Silloin kun rakentaminen oli kii-vaimmillaan, oli työmaalla peräti 70 kansallisuuden edustajia. Oli puolalaisia, kiinalaisia, makedonialaisia, australialaisia, monen Afrikan maan väkeä, ranskalaisia, saksalaisia. Fagerdahlin tietojen mukaan suomalaisten rakentajien osuus saattoi jossain vaiheessa painua jopa alle 20 prosentin.

– Olen oppinut työn ohessa englantia, koska se on sovittu työmaan kieleksi. Vuosien varrella kielitaitoni on kehittynyt niin paljon, että nyt pystyn kommunikoiimaan työasioista englanniksi.

Olkiluodon työmaan pitkittyminen vuosikausilla on ollut ikävä juttu työn tilaajalle, mutta työntekijäpuolella ei ole osattu nähdä sitä kauhean pahana asiana.

– Pitkittyminen on tiennyt pitkiä työsuhteita ja paljon työtä. Suomalaiset ovat varmasti olleet tyytyväisiä, vaikka ulkomaalaisia onkin työllistynyt enemmän.

– Myös lähialueiden kunnat ovat hyötynet, kun työmaa on tuonut niille verotuloja. Paikkakunnan liike-elämäkin on ollut mielissään, kun komennusmiehet ovat käyttäneet paikallisia palveluja.

Traaginen kuolema toi vauhtia työsuojeluun

Kun Timo Fagerdahl aloitti Olkiluodon ts-valtuutettuna, hän joutui väentämään työnantajapuolen kanssa työsuojeluasioista tämän tästä. Vuonna 2007 työmaalla sattui kuolemaan johtanut työtaturma, joka muutti asenteita.

– Nuori englantilainen työntekijä putosi kahdeksan metriä, kun laattaan jäänyt aukkoa ei ollut merkitty asianmukaisesti.

– Asiasta oli oikeusjuttu jäädä nostamatta, kun määräaika meni umpeen. Onneksi Rakennusliiton neuvokkaiden lakimiesten ansiosta laista löytyi pykälä, jonka perusteella asiaa voitiin ajaa oikeudessa.

Porilaisen ammattiosasto 043:n puheenjohtaja Timo Fagerdahl pitää aktiivisesti yhteyttä seudun työmaihin ja niiden yhteismiehiin.

Fagerdahl muistelee, että ennen onnettomuutta ts-asiat eivät tuntuneet kiinnostavan työnantajaa. Onnettomuuden jälkeen niihin alettiin suhtautua vakavammin.

- Tosin työnantajan suhtautuminen työsuojeluasioihin oli kovin lakiperusteista. Palaveriinkin piti mennä pitkään aikaa lakikirja kainalossa.

Vuodesta 2006 lähtien Timo Fagerdahl on hoitanut Olkiluodon ts-valtuutetun tehtäviä päätoimisesti. Sinä aikana hän on oppinut yhtä ja toista työelämästä ja kansainvälisyydestä. Hän on laajentanut tietopohjaansa sen lisäksi suorittamalla Rakennusliiton kursseilla työelämän asiantuntija -tutkinnon. Nyt pestin loppu jo häämöttää, vaikka sen päättymisen tarkka päivämäärä onkin vielä hämärän peitossa.

- Odotan jännittyneenä, kumpi tulee ennen, minun 50-vuotispäiväni vai tämän ts-valtuutetun homman loppuminen. Täytän viisikymppiä vuoden 2020 toukokuussa.

Ay-mies kiireestä kantapähän

Vaikka Timo Fagerdahl onkin työsuojeluvalluutetun tehtäviensä takia ollut viime vuodet sivussa käytännön rakentamisesta, on hän osallistunut sitäkin ahkerammin ay-toimintaan. Hän on osallistunut kaksi kertaa Rakennusliiton liittokokoukseen ja toiminut kaksi kautta liittovaltuuston jäsenenä. Nyt hän on asettunut taas ehdolle liittokokousedustajaksi.

Vaaliohjelmaansa Fagerdahl on kir-

joittanut tavoitteeksi laajennetun työterveyshuollon kaikille rakentajille.

- Ainakin osalle työnjohtoa tällainen laajennettu työterveyshuolto tarkoittaa. Rakentaminen on sen verran raskasta työtä, että kun mittari alkaa lähestyä kuuttakymppiä, pystyy harvinaisemmin entisiin työsuorituksiin. Laajennettu työterveyshuolto ei olisi mikään tolkuttoman kallis satsaus työnantajille, mutta varsinkin sen ennaltaehkäisevä osuus auttaisi työntekijöitä jaksamaan paremmin töissä.

Fagerdahl ei ole ainoastaan liittotason toimija vaan hän toimii myös porilaisen osasto 043:n puheenjohtajana. Osastoon kuuluu lähes tuhat työssä olevaa rakentajaa ja muutama sata eläkeläistä vielä päälle.

- Olen yrittänyt viritellä ammattiosastojen yhteistoimintaa Satakunnassa, mutta se ei oikein ole ottanut tulta. Ajatus on mielestäni kuitenkin niin kannatettava, että sitä ei kannata haudata.

Fagerdahl on syntynyt Porista, mutta muuttanut asumaan perheensä kanssa naapurikuntaan Luvialle. Sattumoisin Porin ja Luvian välillä kulkee ehkä Suomen jyrkin murreraja, jossa porilainen tuanoini-kieli muuttuu etelään kuljettaessa yhtäkkiä raumalaisvoittoiseksi semssi ja tämssi -kieleksi. Vuodet Luvialla eivät ole kuitenkaan häivyttäneet Fagerdahlin puhdasta Porin murretta mihinkään.

Tämä todistaa sen vanhan totuuden, että mies voi lähteä Porista, mutta porilaisuus ei lähde miehestä. ■

ONKO
SINUSSA
POTENTIAALIA
OLLA

ILMIANNA
ITSESI JA
PERUSTELE
MIKSI
JUURI SINÄ
OLISIT HYVÄ

KOULUTUS@
RAKENNUS-
LIITTO.FI
JUHANI
LOHIKOSKI
P. 0503661171

HAE 15.3.
MENNESSÄ

VAI KUT TAJA 19

 Rakennusliitto

EU-Parlamentilla on väliä

Euroopan ammatillinen etujärjestö EAY:n apulaispääsihteerin Katja Lehto-Komulainen muistuttaa, että EU-vaaleista riippuu, miten hyvin työläisten asiat etenevät parlamentissa.

Johanna Hellsten
Bryssel, Belgia

EAY:n apulaispääsihteerin **Katja Lehto-Komulainen** tuli Brysseliin SAK:n kansainvälisten asioiden päällikön paikalta 2 vuotta sitten. Hän on ainoa pohjoismaalainen yhteistyöelimen palkkalistoilla.

Lehto-Komulainen vastaa järjestössä työllisyysasioista, makrotaloudesta, verotuksesta, paremman säätelyn agendasta sekä talouden ohjauksista. Hän myös vastaa kontakteista Euroopan parlamenttiin sekä Brysselissä toimiviin palkansaajien järjestöihin.

Mitä EAY sitten tekee? Se on muun muassa virallinen EU:n sosiaalidialo-

gipartneri. Sosiaalidialogilla tarkoitetaan työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen välistä neuvottelua Euroopan tason politiikassa ja lainsäädännössä. Eli EAY:llä on EU:n perussopimuksessa määritetty rooli neuvotella työntekijöiden edustajana. EAY on ollut neuvottelemassa muun muassa osa-aikaisesta ja määräaikaisesta työstä.

Vaalihuumaa

Brysselissä eletään nyt kiivaan vaalikuumeen aikaa. EAY on julkaissut omat tavoitteensa EU:n tuleville vuosille.

– EAY:n viestinä on, että nationalismi ei tarjoa ratkaisuja isoihin kysymyksiin, vaan tarvitaan yhteistä päätöksentekoa. Esimerkiksi ilmastonmuutosta on yhden maan mahdotonta hoitaa yksin. Siihen tarvitaan yh-

teistyötä. Olemme aina tehneet vaaleihin oman ohjelman, mutta nyt se on erityisen tärkeää, kun koko EU:n olemassaoloa kyseenalaistetaan, Lehto-Komulainen toteaa.

Komulainen mukaan kyse on demokratian varjelusta.

– Voi vain miettiä, minkälaista hallaa tekee, jos ei ole edustuksellista demokratiaa, joka vie asioita eteenpäin. Ay-liikkeen on suojeltava demokratiaa ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

Komulainen muistuttaa, että EU pystyy tekemään minimisäännöksiä koko Eurooppaan.

– Jos ihmiset jäävät kotiin näissä vaaleissa eivätkö äänestä, pääsevät valtaan ehkä ne, jotka eivät usko sosiaaliseen Eurooppaan. Silloin tilanne ei näytä hyvältä palkansaajien kannalta.

Lehto-Komulaisen mukaan juuri parlamentti on se taho, joka voi parantaa komission esityksiä ja on myös tehnyt niin.

– Parlamentti on demokraattisesti valittu ja se on ymmärtänyt työntekijäpuolta paremmin kuin komissio.

Komissiokin on viimeiset pari vuotta muuttanut hiukan suuntaansa. Vielä 5 vuotta sitten oli helppo sanoa, ettei komissio ole työläisen ystävä. Tilannetta muutti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin hyväksyminen vuonna 2017.

– Se oli nykyisen komission kädenojennus sosiaalisella puolella. Esimerkiksi työolo-direktiivi on siihen liittyvä aloite.

EU-tasolla lainsäädäntö etenee siten, että komissio esittää ja parla-

mentti ja neuvosto hyväksyvät lait, useimmiten muutosten kera. Viimeisessä niin sanotussa trilogi-vaiheessa kaikki kolme osapuolta vielä neuvottelevat kaikkia tyydyttävän kompromissin. Komission, parlamentin ja neuvoston kannat voivat olla hyvinkin erilaiset.

– Parlamentin valtasuhteet vaikuttavat oikeasti komissioon. Moni muistaa vielä vanhaa maailmaa, jolloin parlamentilla ei ollut niin paljon valtaa. Nykytilanne on erilainen. Parlamentti on tärkeä demokratian tae ja sitä kautta saadaan asioita etenemään.

Eikä neuvostokaan mikään koskevat eri maiden hallitukset. Toisin sanoen Suomen seuraavat eduskuntavaalit vaikuttavat myös eurooppalaiseen päätöksentekoon.

Parempia oloja palkansaajille

EAY pyrkii vaikuttamaan EU:ssa työelämä- ja sosiaalikeskusteluihin.

– Tällä hetkellä EU:ssa on meneillään työelämän laatuun liittyvän direktiivin sorvaus. 0-tuntisopimukset, mini-työt, osa-aikaisuus ja alustatalous. Työllisyys on toki kasvanut, mutta minkälaista se saatavilla oleva työ on? Lehto-Komulainen miettii.

Aiheeseen liittyvä lainsäädäntö suomentuu suunnilleen muotoon ”lähinäkövät ja ennakoitavat työskentelyolosuhteet”.

– Jos tästä päästään sopuun, sillä on konkreettista merkitystä suurelle

osalle työntekijöistä, myös suomalaisille. Kenenkään ei pitäisi saada epäreilua kilpailuetua kiertämällä yhteisiä pelisääntöjä. EU voi vaikuttaa siihen, miten näiden uusien työelämän muotojen piirissä työskentelevät ihmiset myös saataisiin kunnollisen sosiaaliturvan piiriin.

Lehto-Komulaisen mukaan työehtosopimustoiminta on todella heikoissa kantimissa monessa Euroopan maassa.

– EU:n kautta voitaisiin auttaa lukuisia jäsenmaita luomaan edellytyksiä työehtosopimustoiminnalle. On järjestäytyneen yhteiskunnan merkki, että työnantaja ja -tekijäpuoli ovat järjestäytyneitä. EU on edellytyksenä sille, että saadaan parannuksia työehtoihin Euroopan tasolla.

Lehto-Komulaisen mukaan myös palkkojen nosto koko Euroopassa olisi tärkeää.

– Pitäisi saada pienennettyä palkkaeroja EU:n jäsenmaiden välillä. Palkat ovat olleet pitkään jumissa ja niiden nosto parantaisi Euroopan keskuspankin mukaan ostovoimaa ja olisi hyväksi taloudelle. EU:ssa tarvittaisiin uudenlaista teollisuuspolitiikka, joka ei jäisi sanojen asteelle.

EU:ssa on tällä hetkellä myös käynnissä trilogi koskien eurooppalaista työviranomaista.

– Siinä on vielä auki joitakin kysymyksiä, kuten esimerkiksi se, mikä työmarkkinajärjestöjen rooli olisi viranomaisen hallinnossa. Tässäkin par-

lamentti paransi komission esitystä, Lehto-Komulainen kertoo.

EAY:llä on myös huolenaiheita. EU:ssa on meneillään niin sanottu ”paremman säätelyn” agenda, jossa lainsäädäntöä tarkastellaan sitä kautta, voiko byrokratiaa ja sääntelyä vähentää.

– Se ei saa tarkoittaa sitä, että se heikentäisi työntekijän suojelua. Brexitistä voi olla tässä tapauksessa iloa-

kin. Britit ovat aina äänestäneet kaikenlaista sääntelyä vastaan.

Keihin meppeihin EAY sitten pyrkii vaikuttamaan esimerkiksi parlamentissa?

– Yhteistyö meppien kanssa pitää nähdä asioiden, ei henkilöiden eikä edes puolueiden kautta. Olemme siis yhteyksissä eri puolueiden kanssa, ainoa raja on, että puolueen tulee olla sitoutunut demokratiaan. ■

EU:ssa kampanjoidaan äänestysaktiivisuuden puolesta

EDELLISISSÄ EU-vaaleissa 4 vuotta sitten suomalaiset nuoret jättivät äänestämättä.

– Suomen nuorista (18–24-vuotiaat) vain vähän yli 10 prosenttia kävi äänestämässä, vaikka he ovatkin EU-myönteisiä. Ruotsissa saman ikäisistä äänesti 65,5 prosenttia, tiedottaja **Anna Kokko** Euroopan parlamentin viestintäosastolta kertoo.

Ideana äänestysaktiivisuuden lisäämisessä on saada nuoret itse levittämään sanaa.

– Jos joku oma tuttu puhuu äänestämisestä EU-vaaleissa, se on paljon tehokkaampaa kuin se, että heille kerrotaan ylhäältä päin, että pitää äänestää. Haluamme saada asiaan inhimillisemmän kosketuksen.

Kampanjan ytimenä on verkkosivu Tällä kertaa äänestän. Sivustolle rekisteröidytään ja luvataan äänestää vaaleissa. Linkkiä jaetaan sitten muun muassa sosiaalisessa mediassa.

– Kampanjaan tuli yllättävän paljon vapaaehtoisia. He järjestävät muun muassa erilaisia tapahtumia ja pitävät aiheita esillä eri tavoin. Näille vapaaehtoisille lähtee kerran viikossa uutiskirje, josta he saavat tuoretta tietoa siitä, mitä EU:ssa tapahtuu, Kokko kertoo.

EU:lla on väliä

Yksi äänestysvilkkauten vaikuttava negatiivinen tekijä on se, että ihmisten on vieläkin vaikea hahmottaa, miten EU:ssa tehtävät päätökset oikeasti vaikuttavat tavallisen kansalaisen elämään. Tämän tiedon avaamista varten on nettisivusto Miksi kannattaa äänestää EU-vaaleissa.

– Yritämme kertoa selkeästi, mitä täällä tapahtuu. EU:lla on paljon enemmän vaikutusvaltaa kuin Suomella yksin. Kun EU sopii esimerkiksi kauppasopimuksia, se pystyy vaatimaan kauppakumppaneiltaan esimerkiksi samojen normien noudattamista, kuin mitä Euroopassa noudatetaan. Yksittäinen maa ei voi, Kokko muistuttaa.

Toinen tärkeä tiedon hankkimisen paikka on nettisivu Näin EU toimii hyväkseni. Sieltä voi tarkastella oman asuinalueensa tai vaikka elämäntilanteensa osalta, mitä EU on tuonut Suomelle. ■

Käy tsekkaamassa:

- <https://www.tallakertaaanestan.eu/>
- <https://what-europe-does-for-me.eu/fi/>
- <http://www.europarl.europa.eu/because/fi/home.html>

Tiemaksu, polttoainevero vai sähköauto?

Puolueet tiedostavat päästöjen leikkaustarpeen, mutta keinot vaihtelevat

Teksti: Juha Salonen
Kuva: Johanna Hellsten

Huhtikuun eduskuntavaaleihin valmistautuvien puolueiden suurin yhteinen nimittäjä on ilmastomuutos. Moderni uhka ei tunne perinteisiä jakolinjoja; liikenteen hiilidioksidipäästöjen ja ilmastomuutoksen välinen kohtalonyhteys tunnustetaan kaikissa puolueissa.

Rakentaja-lehti lähetti liikennepoliittiset kysymyksensä kuudelle puolueelle: kokoomukselle, keskustalle, sosiaalidemokraateille, vasemmistoliitolle, vihreälle liitolle ja perussuomalaisille.

Kaikki kysymyksiin vastanneet puolueet pitävät tärkeänä ilmastomuutosta ehkäisevien toimenpiteiden

edistämistä. Tosin linjauksia tehdään omista lähtökohdista.

Puolueet joutuvat taiteilemaan liikenteen ympäristövaikutusten ja toisaalta tarjoamiensa ratkaisujen välimaastossa. Näissä yhteyksissä puoluepakka menee moneen kertaan uusiksi, kun läheisimmät sielunveljet löytävät perinteisen jakolinjan toiselta puolelta.

Autoverosta käyttöveroon

Kentien suurin yksimielisyys puolueiden välillä vallitsee ajoneuvon hankinnan verotuksesta: Sitä tulisi jollakin aikavälillä muuttaa ajoneuvon käytön suuntaan. Hätäisimpiä ovat vasemmistoliitto ja kokoomus, jotka aloittaisivat siirtymän jo seuraavalla vaalikaudella.

Kokoomus poistaisi vähäpäästöisten autojen autoveron seuraavalla vaalikaudella asteittain mutta jättää viisaasti kertomatta, missä vähäpäästöisyyden raja kulkisi.

Myös vasemmistoliitto aloittaisi veropohjan vaiheittaisen muutoksen jo tulevilla vaalikaudella.

– Ilman siirtymäaikaa vaihtoautojen arvon aleneminen muodostuu kohtuuttomaksi ja aiheuttaa markkinahäiriön, puolue arvioi.

Myös vihreät kannattaa veropohjan muutosta:

– Autoveron alentamiselle ja jopa poistamiselle on perusteita.

Siirtymä tulee silti tehdä varovaisesti, jotta ”ihmiset ja kauppa voisivat sopeutua muutokseen paremmin”. Puolue kompensoisi muutosta esimerkiksi ajoneuvoveron ja/tai poltto-

aineverojen korotuksilla:

– Koska emme tavoittele ajoneuvoverotuksen yleistä keventämistä.

Demarit arvelevat kysymyksen ajankohtaistuvan ”jossakin vaiheessa” teknologian (eli liikenteen satelliittipaikannuksen) kehityksen myötä.

Keskusta on sitä mieltä, että olenaisempaa päästöjen vähentämisen kannalta olisi käyttää uusiutuvaa energiaa niin ”polttoaineiden sekoitelvoitteiden, liikenteen sähköistymisen... kuin tehokkaan julkisen liikenteen avulla.”

Työautoilun tukipuolueet

Mikäli veropohjaa muutettaisiin käytön suuntaan, paljon työkseen ajavien verotaakka saattaa merkittävästi kasvaa. Puolueista demarit, keskusta

ja vasemmistoliitto kompensoisivat ammattiin sidotun autoilun kohenevia käyttökustannuksia.

– Jos työmatka-autoilu on tarpeellinen, niin kyllä muutokset kustannuksissakin tulee huomioida, demarit toteavat.

Keskusta on samaa mieltä:

– Pitkien etäisyyksien ja puuttuvien joukkoliikennemahdollisuuksien vuoksi auto on monille käytännössä ainoa tapa käydä töissä ja hoitaa arjen askareita. Työssäkäynnistä ei pidä tehdä kalliimpaa, koska se nostaisi kynnystä ottaa työtä vastaan.

Vasemmistoliitto menee askelen pidemmälle. Puolue peräänkuuluttaa ”yhteiskunnallisesti oikeudenmukais- ta ilmastosiirtymäohjelmaa”.

– Oikeudenmukaisen siirtymän ohjelmassa määriteltäisiin ne alat ja alueet, jotka tarvitsevat muutostukea ilmastotoimien seurauksena. Tällöin voitaisiin säätää tuesta esimerkiksi omaa autoa työssään käyttäville.

Kokoomus ei tarjoa suoraa vastausta, mutta ilmoittaa kannattavansa verotuksen kohdentamista ”ympäristöä kuormittavaan kulutukseen ja toimintaan”.

– Suoranaisesti työhön kohdistuva verotus ei ainakaan kokonaisuutena saisi kiristyä, puolue linjaa.

Vihreät pitävät kiinni työmatka- autoilua koskevista linjauksistaan. Puolue vaatii ”kilometrikorvausten koh- tuullistamista ja ylikompensaation poistamista”.

– Työmatkavähennykset sidottai- siin kulkumuotoneutraalisti kodin ja työpaikan väliseen etäisyyteen. Täl- löin työmatkavähennys jakautuisi pa- remmin eri kulkumuotojen käyttäjille.

Tulenarka polttoainevero

Polttoaineveron korotukset ovat sananmukaisesti tulenarka aihe. Kelta- liivien kansannousu Ranskassa osoi- ti, että kysymykseen liittyy myös vah- va sosiaalinen ulottuvuus.

Tämän puolueet näyttävät tiedos- tavan, eikä suuria haluja polttoaineve- ron korotuksiin ole. Vasemmistoliiton mukaan ”polttoaineveron kohottami- nen kohtelee harvaan asutuilla alueil- la eläviä kohtuuttomasti”.

Demaritkin arvelevat, että poltto- ainekorotukset saattavat ”lisätä eriar- voisuutta”.

– Ilmastonmuutoksen kustannuk- sia ei voi eikä pidä maksattaa pienitu- loisilla ja maaseudulla asuvilla.

Kokoomus pitää polttoainevero- jen korotuksia puhtaasti ilmastollis- esta näkökulmasta ”tehokkaimpana vaihtoehtona”, mutta:

– Liian vahva ja nopea verotus koh- dentaisi päästövähennysoimien taak-

kaa liiaksi ihmisille, joilla ei ole vaih- toehtoa fossiilisille polttoaineille vie- lä tulevana vuosina.

Yllättäen keskusta ei vedä hihas- taan haja-asutuskorttia vaan esittelee laajemman keinovalikoiman:

– Tieliikenteen vähäpäästöisem- mäksi muuttuminen on autokannan uusiutumisen, uusien teknisten rat- kaisujen, teknologioiden yleistymis- en sekä biopolttoaineiden vaikutus- ta, johon polttoaineveron korotukset eivät yksin riitä.

Vihreät suhtautuu polttoaineen ve- ronkorotuksiin muita suopeammin.

– Edessä on henkilöliikenteen säh- köistäminen, joka tarvitsee omat kei- nonsa: autojen hankintaa ja lataus- infraa on tuettava julkisin varoin, jot- ta murros saadaan aikaan. Maltilli- nen polttoaineverojen korottaminen voi olla tässä tukena.

Tiemaksuille myös tukea

Tiemaksujen virkamiesvalmistelu on ollut käynnissä jo pitkään, mutta niiden käyttöönotto jakaa puolueita jyrkästi.

Kaikkein myönteisimmin tiemak- suihin suhtautuvat vasemmistoliitto ja vihreät. Puolueet kannattavat tie- maksujen valmistelua tai käyttöönot- toa jo seuraavalla vaalikaudella.

– Olemme valmiit kannattamaan tiemaksujen käyttöönottoa ensi vaa- likaudella suurilla kaupunkiseuduilla, joissa julkinen liikenne on realistinen vaihtoehto, vasemmistoliitto linjaa.

– Ensi vaalikaudella olisi saatava ai- kaan laki, joka mahdollistaa tienkäyt- tömaksujen käyttöönoton, vihreät paa- luttaa.

Sen sijaan kokoomuksen, demarien ja keskustan linjaus on jyrkkä ehkä. Demarit tarkastelevat pääkaupunki- seudun tiemaksujärjestelmiä lähinnä fiskaalisesta näkökulmasta:

– Ylittävätkö tiemaksujärjestelmän kustannukset sen tarjoamat hyödyt?

Puolue tarjoaa vaihtoehdoksi mak- sullisen pysäköinnin kehittämistä.

Kokoomus ilmoittaa suhtautuvan- sa tiemaksuihin ”kriittisesti”. Toisaal- ta puolue ilmaisee tiedostavansa pää- kaupunkiseudun ruuhkien liikenteen sujuvuudelle ja ilmastolle aiheuttamat ongelmat.

– Tienkäyttömaksut toimivat vain, jos yksityisautoilulle on olemassa sel- keä ja uskottava vaihtoehto, puolue painottaa.

Keskusta sen sijaan tyrmää tiemak- sut.

– Uusien maksujärjestelmien käyt- töönnotto ei saisi johtaa kohtuuttomiin taloudellisiin lisärasituksiin, puolue toteaa.

Perussuomalaiset ei ehtinyt vasta- ta kyselyyn. ■

Sähköauto saa tukea

NYKYHALLITUS on saanut siipensä monesta suunnasta ja monesta syystä. Yksi hallituksen linjaus saa silti taakseen yksimielistä hyminää niin vasemmalta kuin oikealtakin.

Kaikkien kyselyyn vastanneiden puolueiden mielestä Sipilän halli- tuksen asettama 250 000:nneen sähköauton tavoite vuoteen 2030 mennessä on kannatettava, joskin vaikeasti saavutettava tavoite.

Onnistumisen edellytyksinä korostetaan vero-ohjauksen ja uuden- laisen latausinfraan merkitystä. Jo tällä hetkellä sähköauton ostaja saa valtiolta 2 000 euroa hankintatukea, mutta siitä huolimatta kal- liit sähköautot ovat usein keskivertokuluttajan tavoittamattomissa.

Kokoomus, sosiaalidemokraatit, vasemmistoliitto ja vihreät ehdot- tavat sähköautokannan laajentamista työsuhte-edun kautta. Ajatus perustuu siihen, että muutaman vuoden liisauksen jälkeen autot val- luisivat käytettyjen autojen markkinoille alkuperäistä edullisempaan hintaan.

– Yksi keino olisi työsuhteautojen sähköistäminen esimerkiksi verotuksen avulla, jolloin autoja tulisi nopeammin käytettyjen auto- jen markkinoille, vasemmistoliitto arvelee.

Kokoomus ehdottaa eräänä keinona työsuhteautojen verotus- arvon jyrkkää porrastusta päästöjen mukaan.

– Työsuhteautoihin vaikuttamalla voidaan muuttaa Suomeen uusina rekisteröitävien autojen ominaisuuksia ja saada uuden teknii- kan autoja muutamassa vuodessa käytettyjen autojen markkinoille.

Myös demarit näkevät sähkö- ja hybridi-autojen liisaamisen työ- suhteautoiksi eräänä oikotienä liikenteen sähköistämiseen.

– Syy on yksikertainen, autot kiertävät pääsääntöisesti kolmen vuo- den leasing-sopimuksilla. Näin saataisiin autokantaan matalalla kokei- lukynnyksellä myös hyväkuntoisia ja käytettyjä malleja nopeammin.

Vihreät ehdottaa työsuhteautojen rajaamista nollapäästöautoi- hin. Muina keinoina olisivat verovapaus, hankintatuet ja latausinfraan rakentaminen.

Keskusta arvelee sähköautojen olevan toistaiseksi urbaani ilmiö. Puolue ehdottaa sähköautoille Norjan mallin mukaista etuoikeutta joukkoliikennekaistojen käyttöön.

Kolme tapaa päivittää yhteystiedot:

- pääset kätevästi päivittämään tietojasi mihin vuorokauden aikaan tahansa liiton kotisivuilla olevan **eAsiainnin** kautta
- ilmoittamalla uusista yhteystiedoista s-postitse osoitteeseen **asiakirjat@rakennusliitto.fi**
- soittamalla jäsenrekisterin palvelunumeroon p. **020 690 231** ma-pe klo 9–15

Yhteystiedot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta saat heti tiedon tärkeistä ajankohtaisista asioista ja parhaan mahdollisen hyödyn Rakennusliiton jäsenyydestä.

Hyvä henki työmaalla ja duunit hoituvat kevyesti

Vili Pasanen sai remppahommista tarpeekseen ja siirtyi Peabin leipiin.

Vili Pasanen on viihtynyt Peabilla hyvin. Palkkakin nousi työpaikkaa vaihtamalla.

Jukka Nissinen

Rakennusmies Vili Pasasella oli tammikuun lopulla viimeiset työpäivät Peabin urakoimalla Suolahden yhtenäiskoulun laajennusosan työmaalla. Kohteen luovutus oli tammikuun viimeisenä päivänä.

– Tämä on minulle toinen koulu-työmaa putkeen. Tätä ennen olin Lievestuoreen koulun työmaalla, Pasanen kertoi.

– Lievestuoreella oli todella hyvä työilmapiiri. Vaikka työt menisivät pahasti vihkoon, hyvä ilmapiiri auttaa tilanteesta selviämiseen.

Pasasella ei ole moitteen sanaa myöskään Suolahden rakennustontilta, jossa hänellä vierähti 4 kuukautta.

Pasasen seuraava työmaa on Keski-Suomen ensi- ja turvakodin uudisrakennus Jyväskylän Kuokkalassa.

– Kun minut vakinaistettiin syyskuussa, minulle kerrottiin, että minulla on mahdollisesti lomautus helmikuussa. Lomautukset kuuluvat rakennusalalle, olin todella iloinen kuullessani jatkosta.

Peabin Jyväskylän yksikössä työskentelee tätä nykyä 60 rakentajaa. Pasanen on tullut Peabille töihin syyskuun alussa vuonna 2017. Sitä ennen Pasanen teki 5 vuotta huoneistoremontteja.

– Joskus jouduttiin repimään aika

paljon auki, Pasanen kuvaa pahimpien remonttien pohjustustöitä.

Yritys teetti töitä kiinteistöalan tessillä ja rakennustyön sovelletulla tuntipalkalla. Pasasen ei tarvinnut miettiä kahta kertaa työpaikan vaihtamisen kanssa.

– Tuntipalkka nousi heti kättelyssä pari euroa. Työnantajana Peab on todella hyvä, Pasanen kehuu.

Työmaat ovat pysyneet Jyväskylässä asuvan Pasasen kannalta sopivan työmatkan päässä. Suolahden koulu-remontti on ollut pisimmän työreisin päässä. Peabin työpaikka löytyi tutun kautta.

– Kysyin ammattikoulukaverilta onko yrityksessä töitä. Sain puhelinnumeron, pääsin haastatteluun ja sain irtisanottua itseni vanhasta työpaikastani.

Uudisrakentamisessa on Pasasen mielestä vielä uutuudenviehätystä remonttihommien jälkeen.

– Tämä tuntuu vielä monipuoliselta työltä aikaisempaan verrattuna. Korjasin samoja kämppiä 5 vuotta.

Työmaalla ei puhuta ay-politiikasta

Vili Pasanen on huomannut, että työmaan taukotiloissa ei paljoakaan puhuta ay-politiikasta tai Rakennusliitosta.

– Ne ovat hyviä keskustelunaiheita, mutta ne eivät johda yhtään mihinkään. Keskustelua käytäisiin varmasti

enemmän, jos työmaakopissa olisi henkilö, jolla on suora yhteys ammattiliittoon, Pasanen miettii.

Vili Pasasen vanhemmat työkaverit, ja etenkin Janne Varis, kannustivat lähtemään ehdolle. Ammattiyhdistystoiminta on Pasaselle tuttua jo entuudestaan.

– Meidän suvussa ay-toiminta on verissä. Kummisetäni on Atrian luottamusmies ja äitini on Jyväskylän keskussairaalan päälouottamusmies ja Tehtyn hallituksen jäsen.

Monet edunvalvonnan kysymykset ovat yhteisiä toimialasta riippumatta. Kattava tessi on paras turva jokaiselle työntekijälle. Työsuojelua tarvitaan joka alalla.

Rakennusliiton tärkein haaste on jäsenhankinta.

– Miten minun ikäpolveni ja sitä nuoremmat saadaan liittymään ja pysymään ammattiliitossa.

Työmiehen saa kiinni kännykällä

Tärkein laite jäsenyyden kannalta on Vili Pasasen mielestä kännykkä. Ihmiset elävät nykyään hyvin yksilökeskeistä elämää. Tärkein yhteisöllisyyden lanka johtaa kännykkään, sillä sen kautta ollaan yhteydessä muihin, hankitaan tietoa ja viihdytään. Ihmiset haluavat vastaukset ja informaation heti eikä vasta seuraavalla päivystysvuorolla.

Pasanen ehdottaa mobiili-keskustelukerhosovelluksen rakentamista.

– Sen kautta voisi jutella liiton keskeisten henkilöiden kanssa ihan anonymisti. Luurin päässä olisi henkilö, joka pystyy vastaamaan liiton jäsenen kysymykseen heti eikä tarvitsisi odottaa sähköpostia seuraavaan viikkoon.

Pasanen hakisi sovelluksella enemmän jutustelua.

– Keskustelusovellus voisi olla sellainen, että teksti ei tallentuisi siihen. Silloin useampi jäsen uskaltaisi sanoa jotakin keskusteluun.

Vaikka Pasanen on ollut jo useamman vuoden liiton jäsen, liiton työntekijät eivät ole tulleet tutuiksi. Moni rakentaja saattaa jopa vähän pelätäkin ammattiliittoa.

– Rakennusliitto on kuitenkin meidän ainoa puolustajamme.

Pasanen on tyytyväinen viime kevään tes-neuvottelujen tulokseen.

– Ei pidä antaa periksi, kuten monessa ammattiliitossa jouduttiin tekemään.

Pasasen mukaan myös poliittiset päättäjät ovat prässäneen ammattiliittoja muun muassa kiky-sopimuksilla.

Peabilla oli keväällä työsulku-uhka päällä, mutta tessit saatiin sovittua ennen työsulun alkamista. Yrityksessä työnantajan ja -tekijöiden välit säilyivät asiallisina. Työsulkuvaroituksesta ei tehty sen suurempaa numeroa. ■

Sievin uusi TractionPro -pohja

1. Säilyttää
joustavuutensa
myös kylmässä

2. Tarttuva ja
pitävä uusi
nitrilikumi-
seos

3. Pehmeä
pohjakuvio

4. Kylmyyttä
eristävä
kaksoispohja-
rakenne

Pahikset saavat sitovat raja-arvot

Rakentajien terveysongelmien ja syöpäkuolemien vähenemisestä on toivoa. Työmailla on kuitenkin paljon kirittävää esimerkiksi kvartsipitoisuuden kanssa.

Riitta Malve

Suomessa teollisuudella on hyvää aikaa justeerata syöpädirektiiviin tulevien aineiden vähentämistä ennen kuin sitovat raja-arvot tulevat voimaan 2 vuoden kuluttua. Ne ovat jo nyt meidän HTP-arvoissamme, osa jopa tiukempia, sosiaali- ja terveysministeriön neuvoteleva virkamies **Sirkku Saarikoski** kannustaa.

Saarikoski on ollut mukana sekä EU:n syöpädirektiivin että Suomen haitallisiksi tunnettujen pitoisuuksien eli HTP-arvojen päivityksessä. Direk-

tiivin uusiminen on loppusuoralla.

Euroopassa kuolisi 440 000 työntekijää kvartsipölyn aiheuttamaan työperäiseen syöpään 60 vuoden aikana ilman mitään raja-arvoja. Raja-arvolla 0,1 mg/m³ työntekijöiden henkiä säästyisi 98 670 ja puolet pienemmällä 0,05 mg/m³:n arvolla 107 350.

Vertailu on EU:n syöpädirektiivin päivityksiin liittyvästä vaikutusraportista. Puntarissa ovat myös raja-arvojen taloudellinen merkitys yhteiskunnalle ja yritysten kannattavuus.

Ei ole ihme, jos rakentajille jää raportin numeroista ikävä tunne, ettei heidän terveytensä ole samanarvoisen kuin toisten kansalaisten. Kun

muualla yhteiskunnassa pyritään lopettamaan syöpävaarallisten aineiden käyttö kokonaan ja niistä johtuvat syöpäsairaudet, rakennusalalla on edelleen hyväksytty riski sairastua työperäiseen syöpään.

Turvallisia raja-arvoja ei ole

Syöpädirektiiviin on kuulunut tähän saakka vain 3 kemikaalia, mutta nyt lukumäärä on kasvamassa pariin kymmeneen. Ne on huomioitava Suomen syöpäasetuksessa viimeistään vuonna 2020.

Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö ETUC ehdotti direktiiviin 50 syöpävaarallista ainetta, jotka katta-

vat 80 prosenttia työntekijöiden työperäisestä altistumisesta EU:n alueella. Monet ammattiliitot ovat ottaneet jyrkemmän linjan ja kannattavat syöpävaarallisten aineiden käytön lopettamista työpaikoilla kokonaan.

Elokuun alussa Suomessa tiukennettiin HTP-arvoja 18 aineelle ja yksi uusi myrky nostettiin listalle. Niiden tulee noudattaa vähintään EU:n vastaavia raja-arvoja. Suomessa HTP-arvoja on yli 700.

Syöpädirektiivin ja -asetuksen raja-arvot ovat sitovia. HTP-arvot ovat taas enemmänkin suosituksia.

– On kuitenkin muistettava, että hyvin pienikin pitoisuus voi aiheuttaa

syövän. Täysin turvallista raja-arvoa ei aina ole lääketieteen näkökulmasta, Saarikoski sanoo.

Yleensä pitoisuus mitataan ilmastasta, mutta muutaman kemikaalin kohdalla verestä tai virtsasta.

Kvartsi- ja puupöly ovat jo listoilla

Työperäisten kuolemien suurin syy on syöpä. Näin on myös rakentamisessa. 3 rakentajien terveydelle vaarallisinta ainetta, kvartsi- ja puupöly sekä kromi VI on jo hyväksytty direktiiviin. Dieselpakokaasut, joille altistutaan paljon etenkin tunnelitöissä, ovat myös mukana.

Sen sijaan ETUC:n vaatimus lisääntymiskyvyn vaarantavien aineiden pääsystä direktiiviin näyttää jäävän toteutumatta. UV-säteily, joka aiheuttaa ihosyöpiä, karsittiin pois jo päivituksen alkuvaiheessa rakentajien ja muiden ulkona työskentelevien tappioksi.

Kvartsin sitovaksi raja-arvoksi hyväksyttiin 0,1 mg/m³, joka on asiantuntijoiden mielestä liikaa. Se on korkeampi kuin Suomen HTP-arvo 0,05 mg/m³. Suurin osa rakentajista hengittää työssään kvartsiä enemmän tai vähemmän.

Hitsaajat altistuvat työssään kromi VI:lle, jonka sitova raja-arvo on 5 vuoden siirtymäajan jälkeen 0,005 mg/m³. Siirtymäaikaan päädyttiin, koska huu-rujen vähentäminen on vaikeaa. Hitsaajat todennäköisesti tarvitsevat hengityssuojaimet myös jatkossa.

– Syöpädirektiivin ja HTP-arvojen päätökset ovat monimutkaisia asioita, joita kansalaisten on varmasti vaikeaa ymmärtää. Niiden läpinäkyvyyttä olisi hyvä parantaa, STM:n Sirkku Saarikoski sanoo.

EU:n syöpädirektiivi

VUONNA 2004 voimaan tullut Euroopan unionin syöpä- ja mutageenidirektiivi suojelee työntekijöitä altistumista karsinogeneille ja solumuutoksia aiheuttaville aineille työpaikoilla. Tähän asti se on sisältänyt sitovat raja-arvot 3:n eri aineen pitoisuuksille, mutta käynnissä olevan päivitys-prosessin myötä määrä moninkertaistuu.

Euroopan parlamentin jäsenet ovat vaatineet myös lisääntymiskyvylle vaarallisia aineita direktiiviin. Ne aiheuttavat häiriöitä hedelmällisyydelle ja jälkeläisten kehitykselle.

Direktiivi määrää myös altistumisriskin pienentämisestä ja terveystarkastuksista.

EU:ssa altistuu yli miljoona työntekijää syöpää aiheuttaville aineille. Työperäiseen syöpään kuolee Euroopassa yli 100 000 työntekijää vuosittain. Suomessa työperäisiä syöpiä todetaan vuosittain noin 2 000.

Haitallisiksi tunnetut pitoisuudet eli HTP-arvot

HTP-arvot ovat työpaikan ilman terveydelle vaarallisten epäpuhtauksien enimmäisarvoja, joista on säädetty sosiaali- ja terveysministeriön, STM:n asetuksella. Epäpuhtauksia muodostuu muun muassa kemikaalien haihtuessa, hitsatessa ja työskennellä kiviainesten kanssa. Niiden pitoisuus mitataan yleensä ilmasta, mutta joidenkin aineiden kohdalla työntekijän virtsasta tai verestä.

HTP-arvojen luettelo päivitetään 3 vuoden välein, jolloin otetaan mukaan uusia aineita ja tiukennetaan vanhoja raja-arvoja tutkimusten perusteella. STM:n työturvallisuussääntöksiä valmistelevalle neuvottelukunnan HTP-jaosto vastaa HTP-luettelon päivittämisestä.

Kova ja pehmeä puupöly, jotka kurruttavat rakentajia erityisesti puulattioiden hiomisessa, saivat omat raja-arvot.

HTP-arvojen tiukentaminen parantaa rakentajien terveyttä ennen muuta hitsaushuuru- ja liuottimien ja bisfenoli A:n kohdalla. Liimoista ja maalipoistoaineista haihtuu muun muassa dikloorimetanaa. Bisfenoli A:lle, jota on hartseissa, altistutaan epoksinoinnissa.

Euroopassa napit vastakkain, Suomessa konsensus

Euroopan neuvosto, parlamentti ja komissio päättävät yhdessä syöpädirektiivin päivityksestä. Sitä edeltää pitkä komiteoiden ja komission käsittely, joissa on käyty läpi asiantuntijoiden lausuntoja ja kuultu etujärjestöjä.

– Teollisuuden lobbaus on ollut voimakasta. Isot yritykset teettävät myös omaa tutkimusta ja julkaisevat sitä. Niitä katsotaan kuitenkin päivitystyössä kriittisesti, Saarikoski vaakuuttaa.

HTP-arvoja valmistellaan kolmi- kantaisesti sosiaali- ja terveysministeriön HTP-jaoksessa, jossa on myös SAK:n edustus. Valmistelun pohjana on Työterveyslaitoksen keräämä viimeisin tutkimustieto.

– Työntekijöiden ja työnantajien napit ovat olleet vastakkain EU:n syöpädirektiivin neuvotteluissa. Suomessa HTP-arvoista päätetään yksimielisesti, Saarikoski kuvailee.

SAK:n asiantuntijalääkäri **Kari Haring** kertoo, ettei hänellä ole mitään syytä olla tyytymätön uusiin HTP-arvoihin.

– Raja-arvojen tulee olla myös sekä työntekijöiden kuin työnantajien tiedossa riskiarviota varten, painottaa Haring, joka on toiminut pitkään HTP-jaostossa.

Epäterve kilpailu löysemmillä arvoilla ja työntekijöiden terveydellä vähenee EU-maiden välillä, kun EU:n raja-arvot kotiutetaan kansalliseen lainsäädäntöön. Joillain aloilla tiukka säännöstely saattaa johtaa yritysten ja syöpärisien siirtymiseen pois Euroopasta maihin, joissa työsuojelu on matalamalla tasolla.

Rakennustyömailla pystytään korvaamaan osa vaarallisista aineista vaarattomammilla.

Suomessa valvonta on Euroopan löysintä

Eri EU-maiden HTP-arvojen sitovuus vaihtelee. Suomessa, Portugalissa ja Kroatiassa niihin suhtaudutaan löysemmin kuin monessa muussa maas-

Työmaalla on runsaasti kemikaaleja, joiden yksittäinen ja yhteinen vaikutus on syytä selvittää altistumisen kannalta. Raja-arvot ja pitoisuusmittaukset ovat yksi lähtökohta, toinen käyttöturvallisuustiedotteiden lukeminen. Jos arvioiminen on vaikeaa, apua saa työterveysluolasta.

sa. Esimerkiksi Saksassa se on sitova.

Jos sitova raja-arvo ylittyy, työnantajan on välittömästi vähennettävä pitoisuutta. Jos tilannetta ei korjata, sanktiona on sakot.

Myös HTP-arvojen ylitys edellyttää tilanteen korjaamista. Työsuojelutarkastajan puuttuminen tilanteeseen on kuitenkin kärsivällistä ja ohjaavaa.

– Hälytyskellojen pitää soida jo siinä vaiheessa, kun ylitetään 10 prosenttia HTP-arvosta. Silloin on ryhdyttävä toimiin pitoisuuden alentamisessa ja uusittava mittaus vuoden päästä, Työterveyslaitoksen asiantuntija **Mauri Mäkelä** korostaa.

– Valitettavasti rakennusalaalla mitataan ilman epäpuhtauksia hyvin harvoin muuhun teollisuuteen nähden. Mittaukset ovat kuitenkin riskiarvion perusta.

Rakennusyritykset ovat kokeneet pitoisuusmittaukset tähän asti vaihalloisiksi ja kalliiksi. Varmasti edullisten ja helppojen mittausmenetelmien kehittämiselle on tilausta.

Mutta olisi hyvä myös pysähtyä pohtimaan, onko reilua, että edelleen uhrautaan yhden työntekijäryhmän terveys yrityksen kannattavuudelle. Nolla työperäistä syöpää jää työmailla yhä haaveeksi. ■

Linnankadulle nousee As Oy Minerva, jonka rakennustyöt aloitettiin vuoden 2018 kesällä.

Pakkasraja on usein veteen piirretty viiva

Raudanlujat miehet

Eeva Vänskä

Turun Linnankadulla rakennetaan pienkerrostaloa, talvesta huolimatta. Raudoittaja **Harri ”Hati” Wallenius** ei ole eilisen teeren poikia raudoittajana: hän tuli alalle vuonna 1984. Mitä olette nyt tekemässä Linnankadun työmaalla?

– Ylemmän kellarin katon yläpintateräksiä. Viikonlopun jälkeen tulee valu.

Wallenius konkretisoi näyttämällä kuvasta, missä mennään: tässä näkyy palkki 101–103. Raudoittajan ohjeet ilmentyvät joukkona viivoja ja leikkauksia, joista ammattilainen hahmottaa työn kulun.

Linnankadun kohdetta rakentaa Jatke Länsi-Suomi Oy, ja raudoittajien työnantajana toimii Raudoitusliike

Risto Haaki Oy. Työmaa on sikäli erilainen, että rakennus nousee kapeaan väliin, josta piti ensin louhia kallio pois. T:n malliseen taloon tulee kaksi parkkihallikerrosta sekä viisi asuinkerrosta.

Esko Huunosella tulee täyteen 30 vuotta raudoituksia.

– Tällä työmaalla on kolme raudoittajaa. Yleensä on vähemmän, mutta toisinaan myös enemmän.

Kylmän puristus

Miehet arvelevat, että raudoitus työt loppuvat tältä työmaalta maaliskuussa. Miten talvi vaikuttaa työhön?

– Täällä toiset tekevät lumityöt edestä pois, eli niitä ei tarvitse itse tehdä. Käyttävät tarvittaessa pressuja. Tietenkin se edesauttaa töitä, että pääsee aloittamaan puhtaasta paikasta, Wallenius kuva.

Huunonen luonnehtii puolestaan, että talvi hidastaa töitä.

– Pakkasraja on vähän sellainen häilyvä käsite, yleensä miinus viidestä toista miinus kahdeksa astetta. Jos työmaa on lähellä merta ja tuulee, niin kyllä tuo -15 on jo aika paha.

Miten on mahdollista tehdä töitä noissa asteissa? Wallenius naurahtaa, toteaa, että ihmiset tätäkin työtä tekee, jopa me.

– Pakkasrajat on veteen piirrettyjä viivoja. Aliurakoitsijan asema on vähän sellainen, että työt pitää saada tehtyä olosuhteista riippumatta.

Huunonen summaa, että ei se kovin tehokasta työtä kyllä ole silloin, kun päällä ovat kovat pakkaset. Wallenius on kuitenkin sitä mieltä, että mieluummin pakkasella työskentelee kuin vesisateella.

– Hanskoissa olisi vielä kehittämi-

sen varaa, että työhön pystyisi paremmin, vaikka on huono sää.

Ylipäänsä raudoittajan työasento on fysiikalle raskas. Monelta tutulta kaverilta on leikattu selkä tai olkapää.

Wallenius tiivistää, että kun särkee ja kolottaa joka paikasta, niin tietää olevansa elossa.

– Mitään leikkauksia ei ole onneksi itselle vielä tullut eteen, mutta joskus joutuu kyllä turvautumaan särky-lääkkeisiin.

Valosta ja työmäärästä

Talveen kuuluu kylmän lisäksi myös pimeys. Riittävän valaistuksen järjestäminen kuuluu pääurakoitsijan velvollisuuksiin.

– Tämä työmaa on asiallinen, mutta on ollut työmaita, joissa valo ei riitä. Meillä on omat otsalamput mukana, Wallenius sanoo.

Keskustelu laajenee työolosuhteista työn muihin puoliin.

– Urakkavauhti-tuntipalkka olisi kohdallaan aina, nyt palkka ei ihan tyydytä suhteessa työhön ja olosuhteisiin.

Huunosen mukaan aikataulut tuntuvat tiukentuvan vuosi vuodelta.

– Ja kun ennen oli neljä miestä tekemässä kohdetta, on nyt samanlaiseen työhön varattu kahden työpanos.

Wallenius muistelee työmaata Ruotsissa, jossa oli takavuosina tekemässä siltaa vuoden ajan.

– Täytyy sanoa, että kyllä työkuultuureissa on eroa. Kahdentoista ruotsalaisen tilalle palkattiin viisi suomalaista. Enää en tee ollenkaan reissuhommia, en oikeastaan ole tehnyt Olkiluodon jälkeen.

Ydinvoimalatyömaan lisäksi Wallenius on ollut mukana esimerkiksi Helsingin Kampin työmaalla.

Totisella naamalla

Raudoittajat pohtivat työn lähtökoh-tia, sitä, että nykyään suunnitelmien laadullinen taso voi heittää.

– On se vaikea välillä tehdä töitä toimimattomien piirustusten takia. Kyllä me keskenään joudumme paljon funtsimaan, miten homman kuuluisi mennä.

Toisinaan mestari soittelee suunnittelijalle, joka saattaa jopa tulla käymään paikan päällä. Ja joskus myös joudutaan tilaamaan uusia rautoja, koska olemassa oleva rauta ei mahdu läpiviennistä.

Wallenius toteaa, että Linnankadulla suunnitelmat ovat olleet raudoittajien osalta kohdallaan.

– Jos omaa työtä miettii, niin vaikei tämä naurata, niin ei tämä itketäkään. Tietty oma vapaus työn toteuttamisessa kuitenkin on.

Miesten mukaan ala ei kiinnosta nuoria.

Talven ihmemaa?

Harri Wallenius työskenteli nuorena autokuskina, ja ensimmäiset vuodet menivät töissä elementtitehtaalla, kunnes tie vei isäukon jälkiä raudoittajaksi.

Esko Huunonen sanoo, että välillä raudoittajat joutuvat miettimään, mitä ihmettä suunnittelija on kuvalla tarkoittanut. Linnankatu 59:n työmaan piirustukset ovat olleet täysin kunnossa.

– Ei tänne ole kesätöihin tunkua. Ja moni, joka käy kokeilemassa sanoo, ettei tämä ole ihmisen hommaa. Että ilmeisesti raha tulee helpommin tietokonehommista. Itte en kyllä vaihtaisi sisältöihin, Wallenius sanoo.

Kaiken kaikkiaan ulkona työskentely on siis hyvä juttu. Esiin nousee toinen sää ääripää: viime kesä.

– Yhdellä työmaalla oli holvin lämpötila +54 astetta. Silloinkaan ei kehtää naurattanut. Eihän se kuitenkaan työn tarkoitus ole itseään listiä.

Työn raskaudesta seuraa, että Wallenius huolehtii viikonloppujen rauhaisuudesta.

– Mitään ylimääräisiä tavoitteita ei kannata varata viikonloppuun. Korkeintaan kävelyillä joskus käyn.

Ylpeydellä valmiiksi

Yksi parhaista asioista raudoittajana on työn valmiiksi saaminen.

– Työn jälki tarkastetaan aina. Se on hyvä juttu ammattiyhpeuden kanalta.

Arkityössä tarvitaan koukkua, mit-taa ja saksia.

– Me joudumme käyttämään sak-sia. Hydrauliset leikkurit olisivat hy-vät niillä työmailla, joille ne sopivat. Samaten joskus sidontakone olisi poi-kaa koukun sijaan.

Turussa ei kuitenkaan taivutella itse rautaa, vaan harjateräs tulee val-miiksi taivutettuna.

Wallenius miettii työn liikkuvaa luonnetta.

– Nyt on mukava, kun saa työveh-keet olla täällä samassa paikassa vä-hän aikaa. Yleensä työt kestävät päi-västä kolmeen. Paljon on semmoisia pikkuhommiakin, että joutuu hyppää-mään työmaalta toiselle.

Pääosa Turun parkkipaikoista on maksullisia, joten ei ole aina ihan helppo homma saada autoa hollille. Millainen henkilö mielestäsi sopii rau-doittajan työhön?

– Rauhaisuudesta ja hyvähermoi-suudesta on hyötyä. Kielitaidostakaan ei ole haittaa, vaikka ei sitä itsellä ole. Englantia olisi hyvä osata ulkomaan-vahvistusten kanssa.

Työtä riittää

Osasto 018:n puheenjohtaja ja NCC:n aluetyösuojeluvaltuutettu **Markku Rintala** sanoo, että Turussa raudoit-tajien työtilanne näyttää hyvältä. Rakennetaan paljon uutta ja korjataan vanhaa.

Itä-Harjun alue ja sataman alue ovat keskeisiä rakentamisen paikkoja. T3-sairaalan rakennustyöt ovat pi-täneet monet raudoittajat kiireisinä.

– Jatkossa sairaalalla on enemmän pilari- ja palkkihommia, mutta jonkun verran tarvitaan myös raudoituksia.

Rintala tietää, että mestarit arvos-tavat paikallista työvoimaa.

– Monet mestarit ovat sanoneet, että kun paikalliset tekee, niin tietää

että kohde valmistuu, siinä on var-muutta ja ennakoitavuutta.

Miten sinä näet talven vaikutuksen työhön?

– Pakkasraja on yleensä se mii-nus 15 astetta. Tarvittaessa käyte-tään pressuja työmaan peittämiseen.

”Kun paikalliset tekee, niin tietää että kohde valmistuu.”

Joskus täytyy sulattaa lunta ja jäätä höyryttämällä, mutta tällaista ei tar-vitse tehdä kovin usein.

Valoa pimeään

Talvea enemmän työsuojeluvaltuutetu on huolissaan valoista.

– Raudoittaminen on tarkkuutta vaativaa työtä, eikä sitä voi tehdä il-man kunnan valoa. Pikkuhiljaa mo-nilla työmailla on siirretty otsa-lamppuihin, jotka eivät ole riittä-viä. Myöskään pelkkä nosturin valo ei riitä koko työmaalle. Riittämätön valaistus on työsuojeluriski, jonka li-säksi laatu kärsii.

Siis mitä paremmat sääsuojat ja va-lot, myös sitä parempi työntekijöiden jaksaminen.

– Nyt kun työhistorioista toivotaan entistä pidempiä, näiden asioiden pi-tää olla kunnossa.

Raudoittajan työssä kuormittavuus tulee pitkälti työasunnoista.

– On poikkeuksellista, jos selkä ei oireile mitenkään.

Rintalalla on itselläänkin vahva raudoittajan tausta.

– Niinhän ne sanoo, että selässä olis vaan ”luonnollisia” kulumia, mut-ta kyllä raudoittaminen selkää syö. ■

Elementtien piirtokone ei toimi vielä täydellä automatiikalla. Marita Klinga tarkastaa elementin mitat varmuuden vuoksi.

Parman Hyrylän tehtaalla täystyöllisyys

Hyvillä vehkeillä on helppo tehdä elementtejä, mutta automatiikkaan ei voi täysin luottaa.

Jukka Nissinen

Parma Consolixen Hyrylän elementtitehtaalla on 3 tehdashallia ja noin 50 työntekijää hukkaa 24 valupedin ääressä. Hyrylässä tuotantoa on tehostettu keskittämällä tuotetyyppejä tiettyihin halleihin

– Kaikki kylppärit tehdään kolmoshallissa. Kakkoshallissa tehdään kaikki järeät laatat. Ykköshallissa koetaan saada neliöitä aikaiseksi. Kaikki yksinkertaiset tuotteet on keskitetty

sinne, tehtaan luottamusmies **Marita Klinga** kertoo.

Kylpyhuone-elementit työllistävät Hyrylässä eniten porukkaa. Klinga on tyytyväinen hallien tekniikkaan. Laatanvalussa on käsin tehtäviä työvaiheita vain muutama. Elementti-liitoksissa käytettävät pasi-vaijerilenkit ja jotkut tulppaukset vaativat vielä ranneliikkeitä.

– Kehittelyn alla on piirtokone, jonka pitäisi hoitaa elementin piirtäminen. Se ei vielä toimi täydellisesti. Sen jäljiltä on aina katsottava läpi, että se

on piirtänyt elementin oikein.

Työtilanne Hyrylässä on nyt ja lähitulevaisuudessa hyvä. Pahin pullonkaula tällä hetkellä on varasto, joka on täynnä toimitusta odottavia elementtejä.

– Teemme nyt nippuvaluja auto-kuorman perusteella. Niput saadaan nopeammin purettua varastoon ja sieltä myös helposti lastattua rekan kyytiin. Se helpottaa myös kuorman purkamista rakennustyömaalla.

Tehtaalla suunnitellaan kahteen vuoroon siirtymistä helmi-maalis-

kuun vaihteessa. Tällä hetkellä töihin tullaan työtehtävien mukaisesti porrastetusti puolilta öin aina kello 10 alkavaan päivävuoroon.

Hyrylässä oli aikaisemmin yhdessä hallissa Parmalle alihankintana elementtejä tehnyt yritys, mutta se on poistunut tontilta. Alihankkijan työntekijöistä lähes kaikki siirtyivät Parman palkkalistoille.

Työtilanne on hyvä

Lomautuksia Hyrylässä on ollut viimeksi vuoden 2009 keväällä.

- Silloin meillä sai jäädä vapaaehtoisesti lomautetuksi. Loppukeväästä kävin pyytämässä lomautusta kesäkuun alkuun asti, sillä olin jäämässä äitiyslomalle silloin, Marita Klinga sanoo.

Klinga teki äitiysloman jälkeen aina lapsen esikoulun alkuun asti yövuoroa. Tuusulassa se on lastenhoidon kannalta mahdollista, sillä kunnasta löytyy vuoropäiväkoti.

Klinga on ollut Parman leivissä vuodesta 2006 lähtien.

- Tämä on minun ensimmäinen työpaikkani rakennusalalla. Kun tulin tänne työhaastatteluun, en tiennyt millaista työpaikkaa olin hakemassa.

Tieto mahdollisesta työpaikasta tuli tehtaalla työskennelleen sukulaisen kautta. Klinga oli päässyt edellisenä vuonna ylioppilaaksi ja oli töissä kaupan kassalla. Alanvaihto ei ole kaduttanut.

- Tällä on paljon rennompaa. Tällä ei meikin ja vaatteiden tarvitse olla viimeisen päälle, eikä tarvitse esittää mitään, Klinga toteaa.

Työpaikan henki on rempseän hyvä. Huumori auttaa silloin, kun pinna meinaa kiristyä.

- Jokaiselle tulee eteen niitä vee-mäisiäkin päiviä. Siihen väliin työka-

veri ehtii heittää jotain sarkastista ja kääntää tilanteen positiiviseksi.

Luottamusmiespesti yllätti Klingan

Tehtaan pääluottamusmiehenä Marita Klinga on ollut viime vuoden alusta lähtien. Luottamusmiehen pestiin lähteminen ei ollut Klingalle itsensänselvyyttä. Ensimmäisen kerran asiasta oli puhetta osaston kokouksessa jo vuotta ennen valintaa.

- Olin silloin yllätynyt ja samalla otettu. Pyydättekö minua luottamusmieheksi?

Koko asia tuli siis yllätyksenä. Klingasta tuntui, ettei hänellä riittäisi rahat sellaiseen pestiin.

- En olisi asettunut ehdolle, ellei olisi pyydetty. Asiaa sai rauhassa purksia.

Parman Hyrylän tehtaalla on luottamusmiehen lisäksi puolipäiväinen työsuojeluvaltuutettu ja täysipäiväinen varavaltuutettu. Varaluottamusmiestä ei tehtaalle ole. Liiton luottamushenkilökoulutukseen Klinga on tyytyväinen.

- Kurseilta sai hyvät eväät perusasioiden hoitamiseen. Koulutus auttoi myös verkostoitumaan muiden luot-

tamushenkilöiden kanssa, mikä on todella tärkeää. Silloin on useampi taho, jolta pyytää apua.

Parman kaikkien tehtaiden luottamushenkilöt kuuluvat yhteiseen WhatsApp-ryhmään, jossa pystyy kysymään neuvoa vaikkapa tes-tulkintoista tai muissa hankalissa tilanteissa.

Tuore luottamusmies joutui viime keväänä tiukkaan käytännön oppiin tes-neuvottelujen aikaan. Viime tes-kierroksen hankalimmat hetket koettiin juuri rakennustuoteteollisuudessa, jossa väännettiin palkankorotusten lisäksi palkkausjärjestelmän uudistamisesta. Parman tehtaat olivat tässä kamppailussa erityisen tiukassa puristuksessa, sillä konsernin tehtaila oli työnseisauksia ja ulosmarsseja.

Palkkausjärjestelmä kaipaa remonttia

Rakennustuotepuolen palkkausjärjestelmää pidetään turhan monimutkaisena ja epäselvänä.

- Minusta osaamiseen perustuvan palkkauksen määritelmät ovat jokseenkin tulkinnanvaraisia. Auki jää myös se, koskevatko nämä minimipalkkaa aikapalkkausta vai koskevat-

ko ne urakkatyössä pohjapalkkaa. Tähän palkkausjärjestelmään olisi hyvä saada selkeyttä. Urakan pohjapalkan määrittelystä on ollut kiinaa työnantajan kanssa, Marita Klinga toteaa.

Klinga on ehdolla Rakennusliiton liittokokousvaaleissa tänä talvena. Ehdokkaaksi lähteminen sai vauhtia Rakentajanaisten syyskokouksessa.

- Kaikki paikalla olleet lupautuivat ehdokkaiksi.

Osaston syyskokouksessa ehdokkuus lyötiin lopullisesti lukkoon.

- Rakennustuotteen tessi vaatisi yhtenäistämistä suhteessa muiden alojen tesseihin. Tessimme on tällä hetkellä rakennusalan huonoin.

Esimerkiksi palkalliset arkipyhät vaativat rakennustuotteesta pitemmän työsuhteen kuin muissa tesseissä.

Toinen asia, mitä Klinga haluaisi korjata, ovat työnantajaleirin kaavoihin kangistuneet ajattelumallit.

- Meidän omassa henkilöstölehdessämme oli artikkeli Kangasalan naistyöntekijöistä. Jutussa myönnettiin, että naisten uusia näkemyksiä ja ideoita kaivattaisiin yrityksessä. Mikä siis estää katsomasta asioita yhden kantin sijaan useammalta suunnalta, Klinga kysyy. ■

SELEKTALLA ON TÖITÄ
(Eli muutama työkenkä täytettävänä)

RAKENNUSALA - LOGISTIIKKA - TEOLLISUUS

HAE MEILLE:
WWW.SELEKTA.FI

SELEKTA 20
TYÖTÄ JA TYÖVOIMAA.

RT Rakennusteollisuus
hpl
Henkilöstöpalveluyritysten Liitto

Myanmarilaisille rakennustyöntekijöille tapahtuneita onnettomuuksia ei tilastoi kukaan.

Kaipauksen kylässä eletään päivä kerrallaan

Myanmarissa Yangonista itään on kylä, joka voi kadota koska tahansa. Myös siellä asuvien rakennustyöläisten työ, toimeentulo ja turvallisuus on epävarmaa.

Teksti: Sini Saaritsa
Kuvat: Janne Hulkkonen

Samean lammen ylittää pieni silta. Sen molemmin puolin mutkittellee tomuinen kuja, jota reunustavat matalat majat. Niiden katot ovat niin matalat, että reunaa voi koskettaa kädellä suuremmin kurkotamatta. Kapea väylä on täynnä elämää. Avojaloin juoksevat nuoret kantavat vettä korenoilla, nauravat lap-

set pyrähtelevät muukalaisten ympärillä. Vähän väliä lammelta kuuluu vespan tööttäys.

Ollaan Myanmarissa, kaukana Yangonin esikaupunkialueidenkin tuolla puolen. Täällä asuvat läheisten jättimäisten rakennustyömaiden työntekijät. Heidän ei-kenenkään-maalle pystyttämänsä kylän nimi on Ah Lwan Sut. Suomeksi Kaipaus.

Ilta-aurinko on paahteisen päivän jälkeen lähes lempeä, kun rakennustyöntekijät palaavat töistä kotiin. Hei-

tä tulee mopoilla ja kävellen, keltaiset kypärät päissä, joillakin kankaaiset valjaat olalla. Tavallisesti työviikkoa olisi tässä vaiheessa jäljellä vielä kolme päivää, mutta tämä marraskuinen keskiviikko on erityinen. On buddhalaisille merkittävän Täyden kuun juhlan aatto, ja rakennustyöntekijöillä seuraavana päivänä vapaata.

Maanviljelijät rakennuksille

Sotilasdiktatuurin alla vuosikaudet eläneestä Burmasta tuli Myanmarin

kansantasavalta vuonna 2011. Sen jälkeen lainsäädäntöä on rukattu sen verran, että nykyään ammattiliitto saa olla olemassa. Olemassaolo vaatii kuitenkin resursseja, joita köyhässä maassa tyhjästä aloittaneella ay-liikkeellä ei ole. Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASKilla on hankkeita, joilla tuetaan myanmarilaisia liittoja. Rakennusliitto tukee projektia, jonka tavoitteena on vahvistaa puu-, metsä- ja rakennusteollisuudessa työskenteleviä edustavaa BWFM:ia.

Pölyisiin haalareihin pukeutunut mies kiskaisee keltaisen suojakypärän päästään ja tönäisee sen katolle, ennen kuin pujahtaa sisään. Kaipauksen kylän asukkaat ovat tulleet kuka mistäkin. Osa on entisiä maanviljelijöitä, joiden vitsaukseksi on koitunut eroosio. Kylä syntyi kymmenisen vuotta sitten. Ensin tulivat miehet, sitten perheet.

Monet kuuluvat oman työpaikkansa paikalliseen liittoon ja sitä kautta BWFM:iin. Suurin osa on töissä lähitöillä Toyotan rakennustyömaalla Thilawassa. Se on niin sanottua erikoistalousaluetta, joka tarkoittaa, että suuryritykset voivat tehdä sinne investointeja edullisemmin, jos he samalla luovat työpaikkoja.

Kauppias auttaa

Parin talon päässä on **Daw Kyu Kyu Marin**, 37, majalla parveilee lisää kypäräpäitä. Määrätietoisesti viittilöivä nainen ohjaa ihmiset sisään noin kuuden neliön suuruiseen tilaan, jossa tavarat on nosteltu vaappuville hyllyille. Kymmenkunta miestä asettuu tottelevaisesti istumaan heille osoitetuille paikoille lattialla. Vieraille tarjotaan vettä, mikä on typeryyttävään kuumuuteen tottumattomalle pelastus. Mutta tarjoilu on arvokasta muutinkin: puhdas vesi on kylässä kortilla eikä pullotettua vettä ole varaa ostaa riittävästi.

Daw Kyu Kyu Marin talo on paitsi hänen ja hänen siskonsa lapsiperheen koti, myös kyläläisiä palveleva kauppa. Aikaisemmin nainen oli itsekin töissä rakennuksilla. Nyt hän on jonkinlainen epävirallinen kylänjohtaja. Hänen pieni liiketoimintansa on kannattavaa, ja hänellä riittää energiaa muiden auttamiseen. Nainen on myös liiton jäsenhankkijoiden yhteyshenkilö.

Lattialla mönkivä lapsi tarraa Daw Kyu Kyu Marin hameeseen ja pyrkii syliin. Siskon nuorimmainen. Täti nostaa lapsen syliin ja nyökkää samalla ovensuussa seisovalle tytölle, joka kiirehtii heti tuomaan lisää vettä ja vesimelonilohkoja. Miehet kyselevät häneltä lupa ladata puhelimiaan, ja pian nurkassa on läjä kännyköitä, joita ladataan lattialle kasatuilla akuilla. Sähkötkä katkeilevat kaiken aikaa.

Kolehdilla lääkäriin

Daw Kyu Kyu Maria huolettaa erityisesti rakennuksilla työskentelevien kyläläisten terveys ja työturvallisuus. Sairausajalta ei makseta palkkaa. Huonokuntoisia ei ole varaa viedä lääkäriin, joskus sairaanhoitajan käynti kylässäkin on halvempaa.

– Kerran yhden nuoren miehen päähän osui kivenmurikka. Hänen työnjohtajansa ei halunnut raportoi-

Daw Kyu Kyu Marin oli ennen töissä rakennuksilla. Nyt hän on epävirallinen kylänjohtaja ja liiton jäsenhankkijoiden yhteyshenkilö.

da koko asiaa eteenpäin, mutta ammattiliiton avulla hän sai kolmen kuukauden palkan korvauksena, Daw Kyu Kyu Mar kertoo.

U Thaug Kyi sanoo olevansa kylän natiivi. Hän, vaimo, poika ja anoppi ovat asuneet täällä jo kauan. Ahavoitunut 63-vuotias mies työskentelee nyt kiinalaisella työnantajalla ja kantaa työkseen sementtisäkkejä. Hänen mukaansa turvavälineiden, kuten kypärien, valjaiden, hanskojen ja suojalasiensa saaminen riippuu työnantajasta.

– Entisellä työnantajalla meillä ei ollut valjaita. Kerran yksi mies putosi korkealta ja katkaisi jalkansa. Hän oli kuukauden sairaalassa.

Daw Kyu Kyu Mar muistaa myös, kun toinen kyläläinen putosi. Työnantaja ei välittänyt, ja Daw Kyu Kyu Mar lähti paikalle antamaan ensiapua. Mies vietiin ambulanssilla Yangoniin sairaalaan.

– Kärsin siitä, että nämä ihmiset eivät saa korvauksia. He sairastuvat eikä heitä auteta, Daw Kyu Kyu Mar sanoo.

– Pystyn tukemaan heitä ja myös liittoa vähän. Ja joskus kerään rahaa naapureilta, että saadaan vietyä joku lääkäriin.

Kuolemia ei tilastoida

U Thaug Kyi tienaa 7 000 kyatia (n. 4 euroa) päivässä, mikä on yleiseen tasoon nähden kohtuullinen palkka. Liiton mukaan peruspäiväpalkka on noin 6 000 kyatia. Töitä tehdään kuutena päivänä viikossa, mutta lauantai on

puolikas päivä. Sairauspäiviltä ei saa korvausta.

Daw Kyu Kyu Marin majan lattialla istuu myös liiton jäsenhankkija ja entinen rakennustyöntekijä **Ye Win Ton**. Hän on tietoinen jatkuvista loukkaantumisista ja myös kuolemaan johtavista onnettomuuksista, mutta tilastoja ei ole.

– On vain tapauksia. Kuolemaan ja vammoihin johtavien onnettomuuksien tilastoimiseen olisi luotava tällä menetelmä.

Kaipauksen kylä ja monet lähialueet ovat epävirallista, villiä maata. Asukkaat eivät siis maksa siitä vuokraa, mutta he myös elävät jatkuvassa epävarmuudessa. Lähtö voi tulla koska tahansa. Kylään johtavien loputtomien tietäpaleiden varsilla näkyykin majoja, joihin on kiinnitetty punainen lippu. Ne saavat lähteä, kun tietä laajennetaan.

Myös työ on epävarmaa. Suurin osa Daw Kyu Kyu Marin lattialle ahtautuneista miehistä on töissä Toyotan tehtaalla. Toyota aloitti rakentamisen alueella vuonna 2016, mikä on työllistänyt ihmisiä kolme vuotta.

– Nykyinen projekti valmistuu alle vuodessa, mutta miesten tietämän mukaan yhtiöllä on muita rakentamissuunnitelmia. Takeita mistään ei kuitenkaan ole, Toyotalla työnjohtajana työskentelevä **Aung Tin Win**, 28, kertoo ja kaivaa purutupakkaa hampaistaan.

Miehet pitävät Toyotaa yleisesti melko hyvänä työnantajana, kuten muitakin japanilaisia.

Päivän päätteeksi palkka

Ovella tungeksii joukko nuoria rakennusmiehiä, hekin kaikki Toyotan työntekijöitä.

– He eivät ehdi jäädä, Daw Kyu Kyu Mar naureskelee.

– Käskin heidät tänne, mutta heillä on kiire peseytymään ja tapaamaan tyttöystäviänsä.

Etenkin nuoret ja kokemattomat ovat päivätyöntekijöitä, jotka saavat palkkansa päivittäin.

– Se on hyvä. Vaikka työ on joka päivä haettava uudelleen, palkka tehdystä työstä ei jää saamatta, Ye Win Ton sanoo.

Kännykkäläjästä kuuluu rytmikkäitä soittoääninä, naisen laulua.

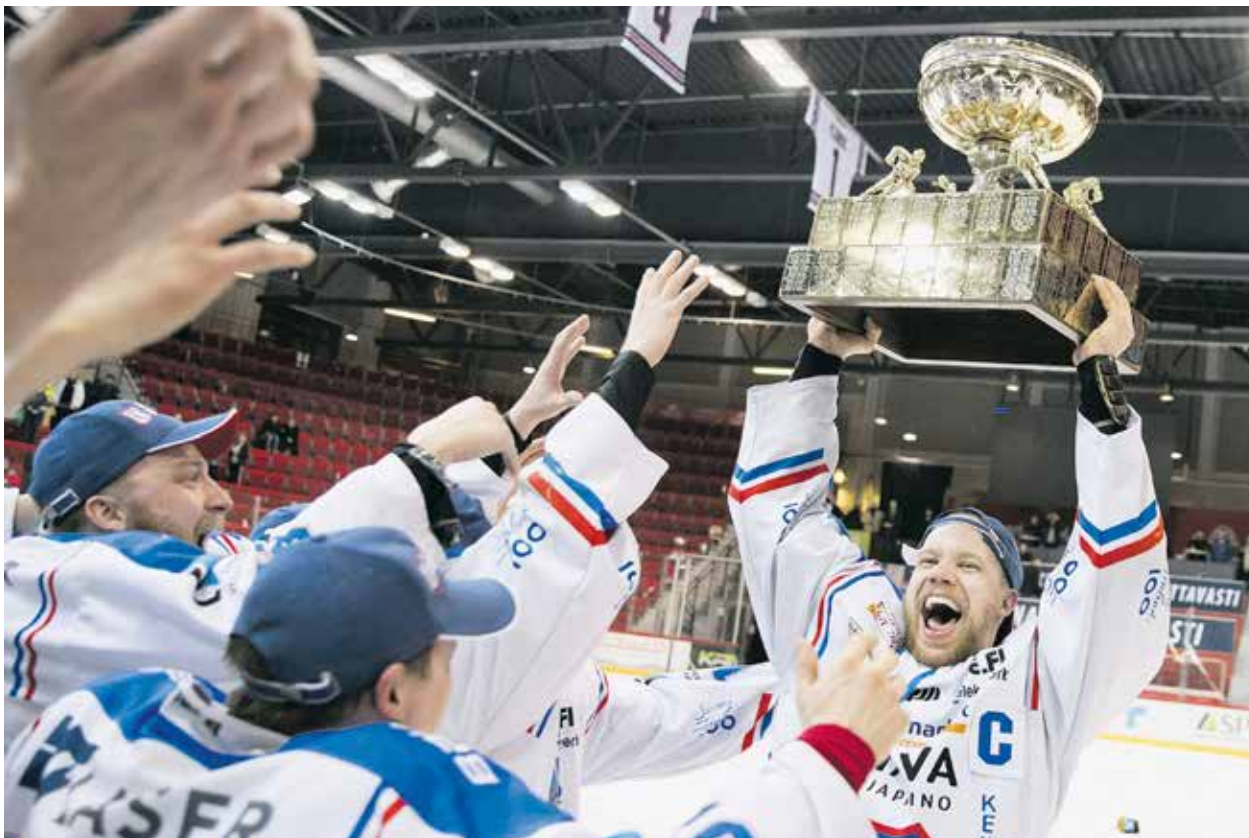
Mutta perheellisillä ei ole niin kiire. Daw Kyu Kyu talosta lammelle päin löytyy Aung Tin Winin koti, jonka edessä istuu vaimo pussittamassa betel nut -purutupakkaa myytäväksi. Naapuri karauttaa vespallaan majan eteen ja ojentaa kyydissään istuneen pikkutyttö Aung Tin Winille. Isä hymyilee lapsi sylissään kameralle, suu purutupakasta punaisena.

Viimeisetkin rakennustyöläiset ovat palanneet kotiin, ja Täyden kuun juhla täyttää tihenevän illan.

Kaipauksen kylässä kerrotaan legendaa, jonka mukaan kylä on saanut nimensä. Muinoin siellä eli prinsessa, joka rakastui kaukaiseen prinssiin. He eivät koskaan saaneet toisiaan, ja prinsessa kuoli ikäväänsä. ■

Liiga on muurattu umpeen

Jääkiekon SM-Liigassa raha jyrää urheilulliset ihanteet. Sarjanousut ovat harvinaisia, ja nekin ratkeavat kaukaloiden sijaan kabineteissa.

KeuPa juhli Mestiksen mestaruutta viime vuonna. Liigapaikkaa Keuruun ylpeys ei silti päässyt edes yrittämään. Kuva: Lehtikuva

Porin Ässät ja Vaasan Sport pelasivat keväällä 2009 klassisen, seitsemään otteluun venyneen liigakarsintasarjan. Klassiseksi jäi myös Sportin tuolloisen valmentajan **Juhani Tammisen** avautuminen mediatilaisuudessa sarjan päättymisen jälkeen. ”Aurinkokuningas” lateli täyslaidallisia vähän jokaiseen suuntaan, ja sivulauseessa kritiikkiä sai myös koko sarjajärjestelmä.

– Suuret suomalaisen jääkiekon kehittäjät ajoivat aikoinaan sitä ratkaisua, että suljetaan liiga forever. Mä olin yksi niistä, jotka halusivat pitää sen auki, Tamminen sanoi.

Tamminen tunnetusti rakastaa omaa ääntään, ja hänen julkisissa esiintymisissään on paljon donaldrumpmaisia piirteitä. Tämä kyseinen kritiikki ei ollut kuitenkaan aiheeton. Liiga ja Mestis kaipaavat remonttia.

Eurooppalaisissa palloilusarjojen perinteisiin on kuulunut pitää yllä

avoimien sarjojen mallia. Tuolloin mikä tahansa seura voi nousta tai pudota sarjatasoltaan urheilullisen menestyksen perusteella. SM-Liiga on toimintamalliltaan kuitenkin lähempänä pohjoisamerikkalaisia urheilun huippusarjoja, jotka pelataan suljetusti läpi samoilla joukkueilla vuodesta toiseen, ellei liigoja päätetä erikseen laajentaa. Laajennusjoukkueet valitaan urheilullisen menestyksen sijaan markkina-alueen ja kasvupotentiaalin perusteella. Huippu-urheilu onkin tästä näkökulmasta katsoen ennen kaikkea viihdettä ja liiketoimintaa. Jääkiekko on onnistunut viemään liiketaloudellisen ajattelun kaikista urheilulajeista pisimmälle Suomessa.

Urheiluromanttisin silmin liigan sulkeminen on kuitenkin latistanut kahden ylimmän sarjataso jännityselementtiä rajusti. Mestiksessä ei voida ennen seuraavaa laajennusta edes haaveilla noususta, ja liigan jämsä-

joista pelaavilla ei ole loppukaudesta päällään putoamisuhkaa. Kotimaaisessa pääsarjassa ei myöskään järjestetä amerikkalaiseen malliin varustilaisuuksia, joissa heikoimmilla joukkueilla olisi sentään porkkanana mahdollisuus ensimmäisiin varausvuoroihin.

SM-Liiga suljettiin ensi kertaa kaudeksi 2000–2001, ja siitä alkaen se vakiintui pienen seurapiirin bisnekseksi. Kun karsinnat palautettiin sarjojen välille vuosiksi 2009–2013, oli Sport ainoa Mestiksen voittaja, joka onnistui kunnolla haastamaan liigan heikoimman joukkueen. Neljä muuta sarjaa päättyivät liigajoukkueen voittoon korkeintaan viidessä ottelussa. Se osoittaa, että kiulu oli kasvanut suureksi sarjojen välillä. Avoimena pysyneen jalkapallon pääsarjan puolella on tavallista, että toisen sarjataso joukkueet kaatavat liigajoukkueita karsinnassa.

Kiekkoliigan sulkemista on toisinaan perusteltu sillä, että Mestis-seu-

Urheilukalenteri

14.–17.2. Rallin MM-sarja, Ruotsi.

20.2.–3.3. Pohjoismaisten hiihtolajien MM-kisat Itävallassa.

21.–24.2. Suomi-Ranska ja Venäjä-Suomi koripallon MM-karsinnassa.

7.–17.3. Ampumahiihdon MM Ruotsissa.

rat saavat kakkostasolla ikään kuin rauhassa kasvaa liigamittoihin. Ajatus kuitenkin ontuu. Erot esimerkiksi medianäkyvyydessä, yleisömäärissä ja televisiosopimusten arvoissa ovat sarjojen välillä niin merkittäviä, että Mestiksessä on hyvin vaikeaa kasvattaa liiketoiminnan kokoa. Liigaseurat puolestaan pääsevät jatkuvasti jakamaan tuottojaan suuremmasta rahapottista. Liigasta annetaan rahallista tukea myös Mestis-seuroille, mutta parempi kasvun tae olisi mahdollisuus pelata paikasta auringossa.

Kaudesta 2013–14 alkaen liiga suljettiin uudestaan. Pääsarjan laajennuksen ansiosta Kouvolan KooKoo sai kuitenkin liigalisenssin kaudeksi 2015–2016. Sarjanousutarinasta ei saisi aikaiseksi inspiroivaa Disney-tyylistä urheiluleffaa, sillä kouvolalaisten sarjapaikasta päätettiin liigan kabineteissa jo syksyllä 2014, kun sekä liigan että Mestiksen kaudet olivat vielä alkuvaiheissaan. Ratkaisevaa ei ollut urheilullinen menestys, vaan taloudellisten kriteerien täyttyminen. Myös Mikkelin Jukurit on lähivuosina nostettu konkurssiin menneen Espoon Bluesin tilalle, sekä Vaasan Sport KHL-jäille siirtyneen Jokerien paikalle.

Mestiksen kaksi edellistä mestaruutta menivät KeuPan ja SaPKon nimiin. Pikkuruisen Keuruun tai kiekko-perinteitä omaavan Savonlinnan nousut pääsarjatasolle olisivat olleet hienoja tarinoita, vaikka kummankaan seuran fasilitteetit eivät ole läheskään sitä tasoa, mitä SM-liigassa on totuttu näkemään. Tai oikeastaan juuri sen vuoksi. ■

KOISTINEN MENI JUTTELEMAAN POMON KANSSA... LUULISI SIINÄ HOMMIEN SELVIÄVÄN...

SE **EKLUND** **SPUKU** **KITKERÄÄ!** **HA HA HO HO** **HENTO** **KO-TOA KÄ-SIN-KIN**

POIMII LIIAT MUSTEET

PAKKA TOBELI-SUO-DEGTA

SAI-RAALA-SARJA

täten

TAITEI-LEMI-SIAKIN

siten

TAIKKA-

"JÄR-KI"

NEURASTA VÄHIS-GOITTA

AHDAS JAPA-NISTA

PAR-KUVA

NEULA

POH-JATON

KUL-JET-TAA

kiillotuksiin

VIREIL-LEPANO LIITU

VÄHITEN MUTKAISIA

ALV-SOR-MISTA

KO-KEIS-SAKIN

MONI-VÄRI-SIÄ

PÄÄ-PÄÄ-KAU-PUNKI

TULLI-VUORI

HAM-PURIA

RUOK-KIA

järvi

MUSI-KAALI

RÄ-MAZ-ZOTTI

Paul

PÄÄMI-NISTERI

BUSSIKSI

"VAN-HEM-PIÄ"

MIES-ÄÄNI

-aine

"HARÄ-KIRI"

MUSI-KAALI

RÄ-MAZ-ZOTTI

Paul

PÄÄMI-NISTERI

BUSSIKSI

"VAN-HEM-PIÄ"

MIES-ÄÄNI

-aine

"HARÄ-KIRI"

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A. Manninen

				2	7	9		
			3	9	2		1	
9	5	2						
6					1	2		
			2	4	6			
	8	3					5	
						6	9	4
5			9	7	4			
1	4	9						

	1						8	
3	7						5	4
			5	7				
		5	6	8	2			
				9				
		4	3	2	6			
			2	9				
6	2						7	3
8							6	

	4							
	8	9					4	5
			6	3				
				6				
3	9						1	2
			4					
			3	5				
6	1			7	9			
							8	

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

19		4		1	22	26	22	1	1	5		8		21		4	27	8	22	4	19
20	16	22	15	5		22		5		3	22	28	14	5	16	20		16		2	
11		15		6	5	23	1	20	11	4		22		5		11	17	25	20	3	28
1	22	4	1	8		1		10		14	8	11	6	3	22	14		20		16	
5		1		14	22	21	21	22	3	22		6		22		14	18	3	16	2	14

20		20		22	16	16	8	4	1	20	15	8		9		3	4	1	22	11	4	4	5		14		20		
16	22	24	5	16		22		22		8		4	2	14	1	5	2		22		5		20		25	9	16	22	11
16		5		9		3	17	10	2	4		5		9		3	20	15	5	20	13	5		8		9		11	
22	4	14	20	3	5	24		8			16	9	6	20	3	11	5		5		16		14	5	15	22	11	11	20
	8		6		28		20	14	4	5	2		5		22		4	22	13	5	5	3	5		5		5		4
22	12	11	22	10	9	8	3		20		14	5	14	22	22	11	5		5		17	14	5	16	20	1	2	4	
	17		16		3				1	2	3	4	2		18		15		26		14	17	1	18		5		1	20

1	2	3	4	2		18		15		26		14	17	1	18		5		1	20	
1		28		4	5	11	11	5	1	2	4		18	4		23	22	21	9	11	20
5	6	20	22		11		5		20		27	8	22	14	14	3	9		9	8	
5		3	20	14	8	4	9	5	14	8		26		20		11	20	7	14	9	11
25	22	25	22		3		14		14		22	10	22	5	15	15	22		20		15
12		16	8	9	14	5	4	19	9	7		14		17		11	2	3	21	5	18

Kulttuuri

Juurevaa jutustelua Satakunnan maisemista

Kalevi ja Hannu Sillanauke. Huittisten poijaat kertoo. Mediapinta Oy.

meen ja tulostakin syntyi. Veljekset julkaisivat kimpassa lapsuuden ja nuoruuden muistojaan sisältävän kokoomateoksen *Huittisten poijaat kertoo*. Kuvitukseksi liitettiin myös itse maalattuja tauluja ja runoja.

Kirjan alussa selvitetään Sillanaukeen suvun vaihteita. Mukaan on mahdutettu muutama vanha valokuvakin. Seuraavaksi veljeksistä vanhempi Kalevi kertoo sota-ajasta. Perheen isä on maata puolustamassa rintamalla ja lapset seurailevat ylitse lentäviä pommikoneita kovasti hälytystä huudellen. Paappa kotiutettiin vanhempana miehenä jatkosodan alkupuolella.

Haave omasta talosta monilapsisen perheen tarpeisiin täytyi toteuttaa. Perhe ostikin vanhan ja keskeneräisen ”Männistön mökin”, jota ryhdyttiin remontoimaan sekä laajentamaan porukalla. Siinä riitti lapsillekin puuhaa pitkäksi aikaa. Talo valmistui lopulta ja varsin laatuista asumus saatiin yhteisellä pelillä aikaan.

Veljesten elämässä seurasi lapsuut-

ta tietysti nuoruus ja ensimmäisiä askelia otettiin vähän joka saralla.

Tuolloin maaseudulla riitti tekevälle töitä ja hevosen ajot ja metsähommat tulivat tutuiksi. Poikien vapaa-aika taas kului kalastellessa ja urheillessa. Ikäviäkin asioita ihmiselossa aina sattuu ja nuorempi veli Mikko menehtyi kurkkumätään. Myös perheen isä halvaantui puoliksi ja joutui viettämään loppuaikansa sängyssä maaten.

Aikuisuuden kynnyksellä veljesten veri veti kaupungin humuun ja sumuun. Hommia löytyi, kun vaan osasi kysyä oikeasta osoitteesta ja pian myös nuorempi veli Hannu suuntasi Tampereelle maalarioppilaan toimeen.

Sodanjälkeisen ajan verkkaisempi ja yksinkertaisempi elämänmeno välittyy hyvin tämän muistelun sivuilta. Elo viisi- ja kuusikymmentälukujen Suomessa oli paljon nykyistä vaatimattomampaa, mutta moni nykypäivän itsestäänselvyys teki silti jo tuloaan. Kirjassakin tehdään reissua hevosen ohella myös Kuplavolkkarilla.

Jokainen muistelmakirjan kirjoittaja ei voi tietenkään olla **Kalle Päätalo**. Onneksi vähempikin tuotanto riittää meille lukijoille hyvin. Mielestäni on tärkeää, että useammat vanhemman polven rakentajat kirjoittaisivat kokemuksistaan, sillä ne ovat kuitenkin arvokasta perintöä meille nuoremmille hyvinvointi-Suomen asukkailla.

Tällä kertaa käsiini sattui mukava ja suurella innolla työstetty muistelu, jota voi suositella myös nuoremman polven lukijoille. Hyvänä lisänä olivat myös kirjoittajien mukaan liittämät maalaukset ja runot. Runoista varsinkin viimeisen aukeaman runo, Mikä on maalari, jäi hyvin mieleen. Taitaa runon sanoma pitää hyvin paikkaansa vielä vuonna 2019... ■

KIITÄMME: Myötäelettävää tekstiä. Hienoja tekijöiden itsensä maalaamia tauluja kuvituksena.

MOITIMME: Tarina ei aina etene johdonmukaisesti, mikä johtuu ehkä kahdesta kirjoittajasta.

Karri Hovi

MONELLA MEISTÄ käy mielessä oman elämän sattumuksien ja vaiheiden talentaminen kirjalliseen muotoon ja samalla kanssaihminenkin ihmeteltäviksi. Satakunnan maalaismaisemissa suuressa sisarusparvessa varttuneet veljekset **Kalevi** ja **Hannu Sillanauke** miettivät kirjan kirjoittamista kumpikin tahollaan.

Kun eläkkeelle pääsyn aika koitti, veljespari päätti ryhtyä tuumasta toi-

LIITTOVAALIEHDOKAS!

TEE ITSESTÄSI ESITTELYVIDEO, JAA SE MEILLE JA VOIT VOITTA LAADUKKAAN TYÖKALUPAKETIN!

Videon muoto on vapaa, mutta se saa kestää enintään yhden minuutin. Lyhyestä virsi kaunis.

- 1] Esittele itsesi. Kerro nimesi, ikäsi, missä päin Suomea asut sekä osastosi numero.
- 2] Kerro itsestäsi jotain persoonallista. Mitä harrastat, mistä asioista pidät. Me äänestämme ihmistä!
- 3] Perustele, miksi juuri sinut pitäisi valita edustajaksi Rakennusliiton vuoden 2019 liittokokoukseen.
- 4] Kannusta ihmisiä äänestämään ja vaikuttamaan! Liittokokous on Rakennusliiton tärkein tapahtuma.

Siellä päätetään suunta neljälle seuraavalle vuodelle.

- 5] Lataa video käyttämäsi palveluun, kuten GoogleDriveen, OneDriveen tai YouTubeen ja jaa linkki sähköpostiosoitteeseen videokaba@rakennusliitto.fi
- 6] Kun lataamme videosi someen, mainosta sitä tutuille ja tuntemattomille.

Tuomaristo valitsee viisi parasta videota, jotka esitetään liittokokouksessa. Liittokeskusedustajat äänestävät voittajan. Kaikki viisi ehdokasta saavat työkalupalkinnot.

KISA ALKAA 14.1.2019 JA PÄÄTTYY 18.2.2019.

Rakennusliitto
#työtajaturvaa

Rakennettu Suomi on nuori

Harri Hautajärvi (toim.): **Rakennetun Suomen tarina.** Rakennustietosäätiö.

Jukka Nissinen

RAKENNETUN Suomen tarina kertoo, miten yhteiskunta ja rakentaminen ovat vaikuttaneet toisiinsa 1800-luvulta nykypäiviin. On hieman yllättävää, että aiemmin Suomessa ei ole käsitelty arkkitehtuuria, rakentamista, kaupunkisuunnittelua ja infrastruktuuria osana Suomen historiaa.

Kirjan aikarajaus on perusteltu, sillä 1800-luvun loppupuoliskolla alkanut teollistuminen ja kaupungistuminen käynnistivät koko yhteiskuntarakennetta myllänneen rakennuskauden.

Suomalainen rakennuskanta on hyvin nuorta. 95 prosenttia rakennuksista on tehty viimeisen 100 vuoden aikana. Tärkein syy tähän on suomalaisen yhteiskunnan nopea muutos agrariiyhteiskunnasta pohjoismaiseksi hyvinvointivaltioksi. Muuttoliike jatkuu yhä vahvana, sillä Etelä-Suomeen ja etenkin pääkaupunkiseudulle tulee koko ajan lisää asukkaita muun maan tyhjentyessä samaan aikaan. 80 prosenttia suomalaisista asuu kaupungeissa ja taajamissa. Kerrostaloasuntoja on 1,4 miljoonaa, noin 45 prosenttia koko asuntokannasta.

Kirjan 18 artikkelia tarkastelevat Suomen rakentamista monesta näkö-

kulmasta. Kirja on jaettu 3 pääotsikkoon. Ensimmäinen osa selvittää, miten Suomea on rakennettu. Aiheina ovat asuntorakentaminen, kaupungistuminen, oppilaitokset, hallintorakennukset, sairaalat ja hoitolaitokset, kulttuurin ja vapaa-ajan tilat, infra, teollisuuden rakennukset, armeija rakentajana sekä purkamisen ja rakennusuojelu.

Toisessa osassa kerrotaan talojen suunnittelusta ja rakentamisesta 1800-luvun lopulta nykypäiviin sekä rakentamisen taustalla vaikuttaneesta sääntelystä. Kolmas aihealue on rakennus- ja arkkitehtuurivienti sekä rakentamisen kansainvälistyminen. **Harri Hautajärven** johdantoartikkeli kokoa yhteen kirjan teemat. Rakennetun Suomen tarina on julkaistu myös ruotsin ja englanninkielisinä.

Rakennetun Suomen tarina avaa näkymiä menneeseen ja tulevaan. Se on monipuolinen, runsaasti kuvitettu tietokirja, joka havainnollistaa meille kaikille yhteisen ympäristön arvoa ja merkitystä. Rakennukset kertovat ajastaan. Tämä kirja kertoo ilmiöistä ja ihmisistä niiden takana.

Rakennetun Suomen tarina on helppolukuinen teos. Artikkelijaotus helpottaa myös lukutärppiä hakua. Kirjan kuvitus ansaitsee erityismaininnan, sillä se tekee teoksesta helposti lähestyttävän selailukirjan.

Muuten ansiokkaasti tehdystä teoksessa on yksi puute. Rakennetun Suomen tarina kerrotaan hyvin pitkälle arkkitehtien näkökulmasta. Rakentajien työn esittely on jäänyt lähes pelkästään valokuvien varaan. ■

KIITÄMME: Helppolukuisuutta. **MOITIMME:** Rakennustyöntekijöitä on vain kuvissa.

RATKAISUT

8	5	2	3	6	9	7	4	1	1	8	5	9	6	3	2	7	4	1	1	5	3	2	4	6	8	7	9
7	4	3	8	1	2	5	9	6	6	7	3	8	4	2	9	5	1	2	2	9	4	3	8	7	5	1	6
1	9	6	7	5	4	2	3	8	2	4	9	5	1	7	8	3	6	7	7	8	6	1	5	9	2	3	4
9	8	7	5	3	6	1	2	4	7	6	1	2	3	5	4	9	8	3	6	5	8	7	4	9	2	1	
4	3	1	2	7	8	9	6	5	3	9	8	4	7	1	6	2	5	9	1	2	5	6	3	4	8	7	
6	2	5	9	4	1	8	7	3	4	5	2	6	9	8	7	1	3	8	4	7	9	2	1	3	6	5	
2	6	4	1	8	7	3	5	9	5	2	4	1	8	9	3	6	7	5	7	9	6	3	8	1	4	2	
3	1	9	4	2	5	6	8	7	8	1	7	3	2	6	5	4	9	4	2	8	7	1	5	6	9	3	
5	7	8	6	9	3	4	1	2	9	3	6	7	5	4	1	8	2	6	3	1	4	9	2	7	5	8	

Kulttuuri

Turun Rakentajaveteraanit:

Äänestämällä voit muuttaa Suomen suuntaa

Sipilän hallitus on antanut kylmää kyytiä leikkaamalla heikoimmassa asemassa olevilta. Turun rakentajaveteraanit kehoittavat kaikkia äänestämään kevään eduskuntavaaleissa.

Pekka Kuosmanen

Avaussanat lausunut **Reijo Palmgren** antoi äänestäjille putkimiehen neuvon.

– Jos hanasta tulee liian kylmää, pitää vipua kääntää vasemmalle

Veteraanien perinteisen Nuutinpäivänristeilylle oli saapunut ennätysmäärä osallistujia. Runsaaseen kiinnostukseen lienee ollut synnä Suomen tämänhetkinen poliittinen tilanne ja eduskunnasta terveiset tuonut Vasemmistoliiton puheenjohtaja, kansanedustaja **Li Andersson**. Ja mikäpä muu asia olisikaan ollut kiinnostavampi aihe kuin sosiaali- ja terveysuudistus.

Alun perin sote-uudistuksen kolme tavoitetta olivat kustannussäästöt, hyvinvointierojen kaventaminen sekä palvelujen saatavuuden parantaminen. Kuitenkaan mikään noista tavoitteista ei Anderssonin mukaan ole toteutumassa.

– Esimerkiksi yksikään valtionvarainvaliokunnassa kuultavana olleista asiantuntijoista ei ole uskonut, että sote-uudistus toisi säästöjä. Päinvastoin, kaikki ovat olleet sitä mieltä, että menot kasvaisivat.

LEX-Terveystalo

Hallitus suoltaa uusia huonosti valmisteltuja lakiehdotuksia liukuhihnalta. Kun yksityistämisen koplaaminen sote-lakeihin sai perustuslakivaliokunnan tyrmäyksen, hallitus toi käsittelyyn erillislain, joka on ruvettu kutsuaan osuvasti LEX-Terveystaloksi. Laki sallisi yksityisille firmoille nuku- tusta vaativat leikkaukset aluesairaaloissa, jotka sijaitsevat alle 30 kilometrin säteellä keskussairaaloista. Päivystys- ja komplikaatioiden hoitovastuu olisi kuitenkin keskussairaaloilla.

– Ensin kiellettiin julkiselta toimialta leikkaamiset aluesairaaloissa. Näin tehtiin, vaikka niissä oli kokemusta ja pätevä henkilökunta. Sitten pitäisi säätää laki, joka sallisi leikkaukset yksityisille jättifirmoille. Kun yksityisillä sairaaloilla ei olisi kallista päivystysvastuuta, ne voisivat toimia julkista edullisemmin ja niiden teke-

Punainen kortti FIFALLE! Kansainvälinen jalkapalloliitto ei ole ottanut vastuuta, vaikka seuraavien, Qatarin järjestämien jalkapallon MM-kisojen rakennustyömailla kuolee yksi työntekijä joka toinen päivä.

mien virheiden korjaaminen jäisi veronmaksajien kontolle.

Li Andersson epäili sote-uudistuksen toteutumista nykyisellä hallituskaudella.

– Eduskuntakautta on jäljellä kaksi kuukautta, ja vaikka perustuslakivaliokunta ehtisikin käsitellä sote-lait, niiden pitäisi ehtiä käydä vielä valtionvarain- sekä sosiaali- ja terveysvaliokunnan käsittelyssä, ennen kuin ne tulisivat eduskunnan päätettäväksi suureen saliin.

Mitä sitten jatkossa pitäisi tehdä?

– On kaadettava yksityistämislaki, annettava maakunnille verotusoikeus ja vastuu sote-palvelujen toteuttamisesta, poistettava terveyskeskus- ja hoitajamaksut sekä palkattava lisää lääkäreitä terveyskeskuksiin, Li Andersson listasi.

Hyvinvointivaltio on hyvä vain rikkaille

Rakennusliiton sosiaalisiihteri **Tiina Nurmi-Kokko** kertoi Helsingin Sanomien vuoden alussa julkaisemasta köyhyyskyselystä, jonka tulokset olivat karua luettavaa. Ihminen toisensa

perään kertoi yrittäneensä köyhyyden nujertamana itsemurhaa tai harkitsevansa tekevänsä sen eläkkeelle jäätyään.

Yksinäisyys on suuri onnettomuus, liian monelta on turvaverkko murtunut, kun hyvinvointivaltion perusteita on rapautettu. Turvaverkko ei ole ollenkaan niin varma, mitä hyvinvointi ihmiset kuvittelevat.

– Me emme kuitenkaan olla lähdössä yksin liikkeelle, vaan meitä on monta, Nurmi-Kokko huomautti.

Ammattiyhdistysliikettä on uhkailtu hallituksen taholta esittämällä, että liittoon kuulumattomille annettaisiin sama työttömyysturva kuin järjestäytyneille. Myös oppilaitoksien rahoja on leikattu, mikä puolestaan on johtanut opettajien ja muun henkilökunnan karsimiseen.

– Rakennusliitto on omalta osaltaan reagoinut tähän päättämällä aloittaa työpaikoilla toimivien työnhajajien koulutuksen. Liitto perustaa myös oman työnvälityksen, Nurmi-Kokko kertoi ja jatkoi, että mahdotonhan ihmisen on työllistyä, jos ei ole työkykyä eikä työpaikkoja. Siksi työ-

Li Andersson pitää työllisyyden parantamista sekä heikompiensaisten aseman parantamista seuraavan vaalikauden tärkeimpinä tavoitteina.

kykynsä menettäneet pitää päästää eläkkeelle ja työkykyisille on saatava työpaikkoja, joista maksetaan tessin mukainen palkka.

Puheenvuoronsa lopuksi Tiina Nurmi-Kokko huomautti vielä, että ihmisoikeudet menevät kaiken yli. ■

Rakennusalan työttömyyskassa tiedottaa: Muistilista työttömyyspäivärahan hakemiseen

Kun jäät työttömäksi tai sinut lomautetaan, toimi näin:

Ilmoittaudu työttömäksi kokoaikatyönhakijaksi Työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimisto). Ilmoittautumisen voit tehdä osoitteessa www.te-palvelut.fi kohdassa ”Oma asiointi” omilla, henkilökohtaisilla pankkitunnuksillasi.

Hakemukset liitteineen lähetetään aina työttömyyskassaan. Nopeimmin hakemusten ja liitteiden lähettäminen hoituu kassan sähköisessä palvelussa, **eAsioinnissa**, jonne löydät kassan kotisivuilta <https://www.rakennuskassa.fi>.

Ensimmäisen ansiopäiväraha hakemuksen voit täyttää, kun olet ollut työttömänä tai lomautettuna vähintään kaksi kokonaista kalenteriviikkoa. Täytä hakemus sunnuntaihin saakka. Jatkossa hakujaksot ovat 4 kalenteriviikkoa tai (kalenteri)kuukausi.

Kun täytät hakemuksesi eAsioinnissa, järjestelmä pyytää sinua lähettämään kassalle hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavia liitteitä. Ensimmäiseen ha-

kemukseen tarvitaan aina vähintään seuraavat liitteet (kopiot riittävät):

- palkkatodistus vähintään 26 kalenteriviikon ajalta ennen työttömäksi tai lomautetuksi jäämistä (palkallinen työaika vähintään 18 tuntia / viikko). Todistukseen pitää eritellä lomaraha, lomakorvaus, pidetyt ja pitämättömät vuosilomapäivät. **HUOM!** Viimeinen palkkalaskelma ei ole kassan tarvitsema palkkatodistus.
- lomautusilmoitus, jos olet lomautettu
- työsopimus, jos olet lomautettu, teet osa-aikatyötä tai määräaikainen työsuhteesi on päätynyt
- irtisanomisilmoitus, jos työsuhteesi on päätetty
- työtodistus, jos työsuhteesi on päätynyt

Lisäksi hakemuksen käsittelyssä voidaan tarvita

- verotuspäätös selvitysosineen viimeksi vahvistetusta verotuksesta, jos sinulla on sivutoimista yritystoimintaa (esim. maatalous, oma yritys-toiminta), vaikka siitä ei olisikaan tuloja

- päätös tai tieto sosiaalietuudesta, jos saat tai olet hakenut etuutta, esim. eläke, kotihoidontuki (myös puolisolle maksettava)

Jos teet työtä hakujaksen aikana, liitä aina hakemukseesi palkkalaskelmat tehdyistä töistä. Täytä hakemukset samoilta jaksoilta kuin miltä palkka maksetaan joko yhden tai kahden palkanmaksujaksen ajalta niin, että hakemusta on täytetty 4 viikon tai kuukauden verran.

Muutosverokortti

Työttömyyskassa saa jäsenten ennakonpidätystiedot sähköisesti verottajalta. Verottaja laskee ennakonpidätysprosentin kuitenkin palkkatulojen mukaan. Näissä tapauksissa kassa joutuu pidättämään päivärahasta ennakoverona vähintään 25 %. Voit kuitenkin hakea muutosverokortin **ETUUTTA varten** verottajan www.omavero.fi -palvelusta. Tieto ennakonpidätyksen muutoksesta tulee suoraan kassalle. ■

Byggbranschens arbetslöshetskassa informerar: Minneslista över hur du söker arbetslöshetsdagpenning

Gör så här när du blir arbetslös eller permitteras:

Anmäl dig som arbetslös arbetssökande av heltidsarbete på Arbets- och näringsbyrån (TE-byrån). Du kan göra anmälan på adressen www.te-tjanster.fi under punkten anmäl dig som arbetssökande, så kommer du till sidan Mina e-tjänster, där du loggar in med dina personliga bankkoder.

Ansökan med bilagor ska du alltid skicka till arbetslöshetskassan. Snabbast går det genom att skicka ansökningarna och bilagorna via kassans elektroniska tjänst, **eKommunikationen**, dit du kommer via kassans hemsida <https://www.rakennuskassa.fi> – välj sv(enska) som språk.

Du kan fylla i den första ansökan om inkomstdagpenning då du har varit arbetslös eller permitterad i minst två hela kalenderveckor. Fyll i ansökan till och med söndag. I fortsättningen söker du i perioder om 4 kalenderveckor eller en (kalender)månad.

När du fyller i din ansökan i eKommunikationen ber systemet dig skicka in de bilagor som behövs för

att kassan ska kunna behandla din ansökan. Till den första ansökan behövs alltid minst dessa bilagor (det duger med kopior):

- löneintyg för minst 26 kalenderveckor innan du blev arbetslös eller permitterad (arbetstid med lön minst 18 timmar/vecka). Intyget bör ha uppgifter om semesterpremie, semesterersättning, semesterdagar du tagit ut och semesterdagar du har kvar. **OBS!** Den sista löneuträkningen är inte det löneintyg som kassan behöver!
- permitteringsvarsel, om du är permitterad
- arbetsintyg om din anställning har upphört

Dessutom kan kassan för att behandla din ansökan behöva

- skattebeslutet med sin utredningsdel över den senaste fastställda beskattningen, om du har företagarverksamhet som bisyssla (t.ex. lantbruk, egen företagsverksamhet), även om du inte har inkomster från den

- beslut eller uppgift om social förmån, som du får eller om du har sökt en förmån, t.ex. pension, hemvårdsstöd (också om det betalas till makan/maken)

Om du arbetar under ansökningstiden, ska du alltid bifoga löneuträkningarna för de arbeten du utfört. Fyll i ansökan för samma perioder för vilka lönen betalas antingen för en eller två lönebetalningsperioder så att ansökan är ifylld för 4 veckor eller en månad.

Ändrat skattekort

Skattemyndigheten skickar elektronisk förskotts- och uppbördsuppgifterna till a-kassan. Skattemyndigheten räknar dock ut förskottsinnehållningsprocenten enligt löneinkomsterna. I dessa fall är kassan tvungen att dra av minst 25 % i förskottsskatt på dagpenningen. Du kan dock ansöka om ändrat skattekort för **FÖRMÅN** på tjänsten <https://www.vero.fi/sv/e-tjanster/minskatt/>. Uppgiften om ändrad förskottsinnehållning kommer direkt till kassan. ■

Rakennuskassa

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA

Siltasaarenkatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi
www.rakennuskassa.fi

Päiväraha hakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaikamme on toistaiseksi
ma-pe klo 9.00–15.00

Poikkeavat aukioloajat löytyvät Rakennuskassan kotisivuilta.

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraha hakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi.

eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietojasi.

Tapahtumat

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

Ammattiosastojen kevätkokoukset

Viimeistään maaliskuun viimeisenä päivänä pidettävässä osaston kevätkokouksessa:

- käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta;
- käsitellään toiminnantarkastajan lausunto;
- päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä;
- päätetään mahdollisista muista esille tulevista asioista.

TAPAHTUMAT

Hämeenlinnan rakentajaveteraanit

Kevään kokoukset tiistaisin klo 13, Birger Jaarlinkatu 12, Hämeenlinna. Seuraavasti: 20.2., 20.3., 17.4., ja 15.5. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Ota ajat muistiin!

Turun rakentajaveteraanit

Vuosikokous ma 11.3. klo 10, Turun aluetoimiston tilat, Uudenmaankatu 6a, Turku. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat.
Ilmainen atk-kurssi veteraaneille. Kurssipäivät: ke 13.3., to 21.3. ja ke 27.3. klo 9–13, Turun aluetoimiston alakerran tilat, Uudenmaankatu 6a, Turku. Kurssi on ilmainen. Ilmoittautumiset: jari.juhani.aalto@gmail.com tai p. 050 404 7471.

Uudenmaan rakentajaveteraanit

Tapaaminen ma 4.3. klo 11–14, Uudenmaan aluetoimisto, Siltasaarekatu 4, katutaso, Helsinki. Aiheena: Eduskuntavaalit 2019. Rakennusliittolaiset kansanedustajaehdokkaat Jari Jääskeläinen, Kyösti Suokas, Tiina Sandberg ja Mika Tallgren ovat kertomassa vaaliteemoistaan.

Osastot: 060 Kouvola ja 579 Kouvolan putkimiehet

Pilkkikilpailut la 2.3. klo 9–13 Sompasella. Lähtö Heinolantien P-paikalta. Ilmoittautumiset paikan päällä ennen kilpailua. Tervetuloa! Os. 579:n hallitus

Os. 001, Helsingin kirvesmiehet

Kevätkokous to 7.3. klo 18, osaston toimitilat, Purpuripolku 7–9, Kannelmäki, Helsinki. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kaikki osaston jäsenet ovat tervetulleita! Hallitus

Os. 003, Helsinki

Kevätkokous la 9.3. klo 10, Uudenmaan aluetoimiston kokoustilat, Siltasaarekatu 4, katutaso, Helsinki. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu ravintola Juttutuvassa. Lisätietoja osaston puheenjohtajalta Janne Gren p. 050 411 6240. Tervetuloa! Hallitus

Os. 004, Helsingin sisävalmiste

Kevätkokous pe 22.3. klo 18, osaston Tiimitupa, (maalarien kokoustilat), Viides linja 3, Helsinki. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Liiton toimitsija paikalla. Tarjolla suolaista ja makeaa. Tervetuloa! Hallitus

Os. 007, Rakennusalojen ulkomaalaiset ammattilaiset

Nuorisotapahtuma 6.–10.3., hiihtomatka Leville. Mukaan pääsee 10 osaston nuorta jäsentä. Omavastuu 50 €/hlö, joka maksetaan osaston tilille FI65 8000 1871 0130 00. Lisätietoja ja ilmoittautumiset: Kristo p. +358 405 433 407, iltaisin klo 16–20. Tervetuloa! Hallitus

Os. 008, Kainuu

Arvonta! Kaikkien liittokokousvaaleissa äänestäneiden osaston jäsenten kesken arvotaan kevätkokouksessa pe 29.3. tabletti, arvo noin 300 €. **Kevätkokous** pe 29.3. klo 18, Original Sokos Hotel Valjus, Kauppakatu 20, Kajaani. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 011, Tampereen maalarit ja mattomiehet

Kevätkokous ke 6.3. klo 17:30, Sorinkatu 4 A, 1. krs, Tampere. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa kaikki osastomme jäsenet mukaan! Hallitus

Os. 016, Turku

Kevätkokous ti 26.3. klo 18, Turun aluetoimisto, Uudenmaankatu 6a, Turku. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsouksen pitää aluetoimitsija Mikko Lindstedt. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 020, Hyrylä

Kevätkokous ma 25.3. klo 16, Hyrylän Torppa, Koskelantie 4, Tuusula. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus

Os. 022, Kerava

Kevätkokous ti 19.2. klo 18, Keravan kirjasto, Kerava-parvi, Paasikivenkatu 12, Kerava. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 023, Tuusula

Kevätkokous la 2.3. klo 12, Ravintola Huili, Rantakatu 6, Järvenpää. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokatarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 025, Kemi–Tornion maa- ja vesirakentajat

Kevätkokous la 23.2. klo 18, Savotta Camping, Vähä Kuivanuorontie 29, Kemi. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Paikalla maestro itse ja aluetoimitsijat Ilpo Hiltula ja Jarmo Alatarvas. Tervetuloa mukaan kokoustamaan! Hallitus

Os. 027 Joensuu

Kevätkokous to 14.3. klo 19, Kerho huone, Torikatu 5 A, Joensuu. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. **Joensuun osastojen yhteiset pilkkikilpailut** la 6.4. klo 9 osastomme mökillä Seitarannassa. **Kylpylämatka** 20.–21.4. Rauhalahteen. Mukaan mahtuu 30 henkilöä ilmoittautumisjärjestyksessä. Hinta 50 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään su 3.3. tekstiviestillä numeroihin: 040 704 0144 tai 041 431 8383. Osaston kotisivulla tarkempaa tietoa tapahtumista www.rakennusliittoosasto027.fi. Hallitus

Os. 032, Kiteen maa- ja vesirakentajat

Kevätkokous la 23.2. klo 12, ravintola Pivanka, Kesälahdentie 1, Kesälahti. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 039, Helsingin matto- ja parkettimiehet

Kuukausikokous ti 26.2. klo 16, osaston Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Käsitellään esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus

Os. 041, Seinäjoki

Kevätkokous pe 23.3. klo 19, osaston toimisto, Vapaudentie 32–34 B, Seinäjoki. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 043, Pori

Kevätkokous la 30.3. klo 12, hotelli Rantakartano, Isojoenrannantie 58, Pori. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tilaisuudessa mukana muutama kansanedustajaehdokas. Hallitus

Os. 047, Lohja

Kevätkokous ma 4.3. klo 18, osaston toimitilat, Kauppakatu 8, Lohja. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 053, Oulu

Kevätkokous la 23.2. klo 13, Scandic Oulu City, Saaristonkatu 4, Oulu. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen lounas. Hallitus

Os.056, Salo

Liittokokousvaalikahvit la 2.3. klo 11–13, osaston toimistolla, Helsingintie 16, Salo. Liittokokousvaalit 25.2.–10.3., jäsen käytä äänioikeuttasi ja äänestä oman osastosi ehdokkaita liittokokousvaaleissa. Ehdokkaat ovat: maalari Katjusa Leväniemi (nro 26) ja torninosturinkuljettaja Susanna Orelma (nro 33). Ehdokkaat tarjoavat vaalikahvit, pullat ja pipareita. Jäsenet tervetuloa!
Hallitus

Os. 059, Oulu

Kevätkokous to 14.3. klo 18, Oulun aluetoimiston kokoustilat, Rautatienkatu 40, Oulu. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu, Tervetuloa!
Hallitus

Os. 060, Kouvola

Jäsenmatka 11.–13.7. Tallinnaan. Bussi mukana matkan ajan. Majoitus Tallink Spa Conference hotellissa kahden hengen huoneissa aamiaisella. Matkan hinta 150 €/hlö jäseneltä ja avecilta. Paikkoja varattu 30 ja ne täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Lähtö to 11.7. klo 7.30 ABC Valkeala, klo 7.50 Kouvola matkakeskus, klo 8 Korja linja-autoasema–Elimäki–Helsinki. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään pe 17.5., Matti p. 040 537 5579. Maksu myös viimeistään pe 17.5. osaston tilille FI 87 5016 1020 0282 46.
Hallitus

Os. 075, Vaasan kirvesmiehet

Kevätkokous ke 20.2. klo 18, Pohjanmaan aluetoimiston tilat, Pitkätie 43, Vaasa. Esillä sääntöjen määräämät asiat, esillä myös Vaasan alueen osastojen mahdollinen yhdistäminen. Lisäksi muut esille tulevat asiat. Paikalla myös liiton toimitsija. Kokouksen jälkeen tarjotaan ravintolaillallinen. Kaikki jäsenet erittäin tervetulleita!
Hallitus

Os. 077, Mikkeli

Piikkikilpailut la 2.3. klo 10–13 Visulahdessa. Ilmoittautumiset alkavat klo 9.30. Kisojen jälkeen palkintojen jako ja tarjolla pientä evästä.
Kevätmatka 30.5.–2.6. Prahaan. Matkan hinta jäsenelle ja puolisolle 300 €/hlö. Paikkoja varattu 20 kpl. Ilmoittautumiset viimeistään su 3.3., Pekka p. 050 526 6589.
Hallitus

Os. 080, Vakka-Suomen rakentajat

Kevätkokous to 28.2. klo 18, Torpparin tupa, Vinkkiläntie 20, Vehmaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 086, Kokkola

Kevätkokous ma 4.3. klo 18, osaston toimisto, Ristirannankatu 7, Kokkola. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsauksen pitää aluetoimitsija Pasi Penttilä.
Risteily 17.–19.5. Tallinnaan. Majoitus hotel Euroopassa. Lauantaina käynti Latviassa. Lähtö pe 17.5. klo 5 ABC Kokkola Heinolankaari, Kokkola Pohjanliikenteen linja-auto. Matkan hinta: jäsen 50 € avec 200 €. Paikkoja rajoitusti! Ilmoittautumiset viimeistään pe 29.3., Risto Järvi p. 050 079 8022. Maksut osaston tilille: FI37 5162 0020 2679 21. Ilmoita viestikenttään maksun yhteydessä lähtijöiden etu- ja sukunimet, sekä syntymäajat. Voimassa oleva henkilökortti tai passi oltava mukana!
Hallitus

Os. 094, Turku

Kuukausikokoukset ovat joka kuukauden ensimmäinen torstai klo 18, Turun aluetoimiston kokoustilat, Uudenmaankatu 6a, Turku.
Kevätkokous to 7.3. klo 18, Turun aluetoimisto alakerta, Uudenmaankatu 6a, Turku. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsaus aluetoimitsija Mikko Lindstedt. Kahvitarjoilu.
Tervetuloa!
Hallitus

Os. 095, Vaasa

Kevätkokous pe 8.3. klo 18, Kotirannan Työväentalo, Kustaalantie 82, Vaasa. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Iltapala ja sauna. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 100, Hämeenlinna

Osaston toimihenkilöt 2019. Puheenjohtaja Harri Lahdenperä p. 050 505 5959, sihteeri Markus Jaakkola p. 040 501 4115, taloudenhoitaja Timo Nikkanen p. 041 499 9503.
Hallitus

Os. 101, Porin maalarit ja mattomiehet

Kuukausikokous ti 19.2. klo 18, Satakunnan aluetoimisto, Liisankatu 18, Pori. Käsitellään esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 104, Helsingin asfalttimitiet ja bitumieristäjät

Pikiukkojen kevätpalaveri ke 27.2. klo 13, Vanha Unkka, Hämeentie 18 A, Hyrylä.
Toimikunta

Os. 124, Toijala

Kevätkokous la 16.3. klo 18, Akaan Keilahalli, Hallamäentie 3, Akaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Jäsenille on varattu keilausta klo 17–18 ennen kokousta. Kokouksen jälkeen on ruokailua ja sauna. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 131, Rovaniemi

Kevätkokous pe 15.3. klo 18, Työväentalo, Lapinkatu 2, Rovaniemi. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsauksen pitää oppilaitostiedottaja Niko Seppänen ja aluetoimitsija Jarmo Alatarvas Kevätkokoukseen osallistuvilla on mahdollisuus osallistua joko Lapin ruskapäiville tai Raksa-seikkailu 3:een ilman omavastuuta. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 150, Forssa

Piikkikilpailut la 23.2. klo 9 Pyhäjärvellä. Lähtö Patasaaresta.
Hallitus

Os. 178, Kokemäki/Harjavalta

Kevätkokous to 21.3. klo 18, Työväentalo Rantala, Kakkulaistentie 20 32800 Kokemäki. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 185, Toholampi

Kevätkokous pe 8.3. klo 18, Ritjan Keidas, Ullavantie 1, Toholampi. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 186, Oitti

Kevätkokous su 24.2. klo 12, Pihvipaikka 54, Riihimäentie 3620, Oitti. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 200, Tunturi-Lappi

Kevätkokous la 9.3. klo 15, Hotelli Kittilä, Valtatie 49, Kittilä. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Ruokatarjoilu. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 204, Laukaa

Piikkikilpailut la 16.3. klo 9–12 Valkolan uimarannalla. Sarjat: miehet, naiset ja lapset. Luvassa palkintoja ja makkaraa. Ilmoittautumiset viimeistään la 2.3., pj. Markku Möttönen p. 040 963 6602.
Hallitus

Os. 206, Juva

Kevätkokous pe 22.2. klo 18, Työntuloksen kerhuhuone, Peltotie 1–3, Juva. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 222, Raahе

Kevätkokous la 23.2. klo 12, Raahen Hovi, Kirkkokatu 28, Raahе. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 223, Raahе

Kevätkokous la 23.2. klo 12, Raahen Hovi, Kirkkokatu 28, Raahе. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokatarjoilu.
Hallitus

Os. 224, Kankaanpää

Kevätkokous pe 22.3. klo 17.30, Kuntoutuskeskus Kankaanpää, Kelankaari 4, Kankaanpää. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Ruokailu ennen kokousta. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 236, Kangasala

Kevätkokous 14.3. klo 17, Tredun opetusravintola Eveliina, Finntie 39, Kangasala. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsauksen pitää aluepäällikkö Jukka Lindgren. Kokous aloitetaan ruokailulla. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 240, Juankoski

Kevätkokous pe 15.3. klo 18.30, Pohjois-Savon OP:n kerhuhuone, Juankoskentie 18, Juankoski. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 286, Nivala

Kevätkokous to 14.3. klo 18, Tuuli Areena, Ståhlberginkatu 10, Haapajärvi. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
Hallitus

Tapahtumat

Os. 288, Nurmijärvi

Kevätkokous la 9.3. klo 13, Perttulan Kansantalo, Nummenpääntie 1, Perttula. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 311, Siilinjärvi

Kevätkokous la 16.3. klo 13, Ravintola Old Fox, Sorakuja 2, Siilinjärvi. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Osasto tarjoaa kokoukseen osallistujille lounaan. Tervetuloa! Hallitus

Os. 318, Kiuruvesi

Kevätkokous ti 19.2. klo 18, Puistonkulman kokoustilat, Asematie 16, Kiuruvesi. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 320, Laihia

Kevätkokous ma 25.2. klo 18, Hotelli Kantri, Kauppatie 5, Laihia. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 339, Ikaalinen

Kevätkokous su 24.2. klo 13, St1 Sammi Ikaalinen, Kolmostie 670, Ikaalinen. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 349, Matinkylä

Kevätkokous ma 11.3. klo 18, Matinkylän Pirtti, Keskipäivänkuja 4, Espoo. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 354, Sodankylä

Kevätkokous su 17.3. klo 18, Järjestökeskus Kitinen, Jäämerentie 19, Sodankylä. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. **Pilkkikisat** la 23.3. klo 12–15 Sattasen Kotorannassa. Jäsenet perheineen tervetuloa! Hallitus

Os. 390, Helsingin putkimiehet ja -eristäjät

Kevätkokous ti 19.3. klo 16, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Ajankohtaisista asioista kertomassa aluetoimistaja Niko Räsänen. Pulla- ja kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 391, Turun putkimiehet ja -eristäjät

Kakkukahvit ma 25.2. klo 16–17, Turun aluetoimisto, Uudenmaankatu 6a, Turku. Liittokokousvaalien alkajaisiksi osasto tarjoaa jäsenilleen kakkukahvit. Mukana tilaisuudessa osaston liittokokousehdokkaat Aki Haapanen (nro 3), Martti Juonoja (nro 5) ja Teuvo Peltoniemi (nro 35). Hallitus

Os. 392, Tampereen putkimiehet ja -eristäjät

Osaston toimihenkilöt 2019. Puheenjohtaja Pasi Anttila p. 040 040 9543, sihteeri Toni Mäenpää p. 040 509 8459, taloudenhoitaja Tapani Kantola p. 050 390 1400. Muut hallituksen jäsenet. Pekka Huitula, Mikko Kähönen, Jyrki Lipponen, Miikka Myllykangas, Jukka Nikkinen, Kari Partala. **Sähköinen tiedottaminen.** Osasto alkaa tämän vuoden alussa käyttää Rakentaja-lehden lisäksi sähköistä tiedottamista. Tarkastathan Rakennusliiton jäsenrekisteristä p. 020 690 231, että tietosi ovat ajan tasalla (sähköposti ja puhelinnumero). Näin varmistat, että saat tärkeää ja ajankohtaista tietoa osaston toiminnasta ja tapahtumista. Hallitus

Os. 395, Jyväskylän putkimiehet ja -eristäjät

Pilkkikilpailut la 9.3. klo 9 Muuramen Hautalahdella. **Kevätkokous** ti 19.3. klo 17.30, Keski-Suomen aluetoimisto, Yrjönkatu 30, Jyväskylä. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. **Talotekniikka-alan retkeilypäivät** 8.–9.6., Helsinki. Omavastuu 50 €/hlö. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään ti 19.3., Ari Pajunen p.040 054 6088. Maksu tulee suorittaa myös viimeistään 19.3. osaston tilille: FI51 5290 0240 1871 69. Hallitus

Os. 399, Mikkelin putkimiehet

Kevätkokous ke 27.2. klo 17, Kiiskinmäen kahvio, Otavankatu 14–16, Mikkeli. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 402, Vaasan putkimiehet

Kevätkokous pe 8.3. klo 18, Ritarisali, Frilundintie 6, Vaasa. Esillä sääntöjen määräämät asiat, osaston yhdistymisen sekä muut esille tulevat asiat. Tarjoilua ja sauna. Tervetuloa! Hallitus

Os. 406, Rovaniemen putkimiehet

Kevätkokous pe 1.3. klo 18, Korkalonkatu 18, Rovaniemi. Käynti sisäpihan kautta kellarissa olevaan kokoustilaan. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus

Os. 416, Virrat

Kevätkokous to 21.2. klo 18, Työväentalo, Mäkitie 18, Virrat. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. **Perinteinen kevätristeily** 30.–31.5., Viking Grace -aluksella, jäsenille puolisoinen. Matka sisältää kuljetuksen, A2-hytin, aamiaisen ja buffet-päivällisen. Matkan omavastuu 65 €/hlö. Lisätietoja ja ilmoittautumiset viimeistään ma 15.4., Tero p. 050 064 9275. Hallitus

Os. 459, Vantaa

Kevätkokous pe 8.3. klo 18, Puistokulma, Talkootie 4, Vantaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä päätetään Vantaan osastojen yhdistymisestä. Lisäksi muut esille tulevat asiat. Ruokatarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 475, Nilsia

Kevätkokous la 2.3. klo 13, Nilsian Mantu, Vesitornintie 1, Nilsia. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 489, Oulu

Kevätkokous la 9.3. klo 12, Oulun aluetoimiston kokoustilat, Rautatienkatu 40, Oulu. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Osasto tarjoaa osallistujille lounaan kokouksen jälkeen. Hallitus

Os. 494, Joensuun putkimiehet

Kevätkokous la 23.3. klo 16, ravintola Aada, Kauppakatu 32, Joensuu. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen päivällinen ja sauna. Tervetuloa! **Osastojen yhteiset pilkkikilpailut** la 6.4. klo 9-12 Seitarrannassa. Sarjoja koko perheelle. Tarjolla makkaraa, mehua, kahvia ja pullaa. Tervetuloa! Hallitus

Os. 495, Uurainen

Kevätkokous su 24.2. klo 12, Parman ruokala, Uuraistentie 529, Kangas-

häkki. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!! Hallitus

Os. 540, Uudenmaan maarakentajat

Pilkkikisat la 23.2. Suinonsalmessa, Suvisaaristo. Aloitus klo 9. Kilpailukala ahven. Lisätietoja: Jouko Kolehmainen p. 040 523 5935. Jää- ja keli-varaus. Hallitus

Os. 546, Mikkeli

Kevätkokous la 23.3. klo 15, Visulahden Matkailukeskuksen rantasauna, Sairilantie 25, Mikkeli. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen mahdollisuus saunomiseen. Tervetuloa! Hallitus

Os. 548, Kymen maanrakentajat

Pilkkikilpailut la 23.2. klo 9.30, Vilniemen leirintäalue, Hamina. Kokoon-tuminen Kuusankosken Nestelle klo 8, josta kimpakyydeillä kilpailupaikalle. **Kevätkokous** su 24.2. klo 14, ABC Anjalankoski, Hallitie 2, Keltakangas. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 553, Luoteis-Pirkanmaa

Kevätkokous la 23.2. klo 18, Ruusu-kontin tilat, Kontinkatu 4, Ikaalinen. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. **Hallituksen kokous** klo 17, ennen varsinaista kokousta. Hallitus

Os. 557, Luumäki

Kevätkokous to 21.2. klo 18, Taavetin Lujabetonin ruokala, Teollisuustie 18, Taavetti. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 559, Kannus

Kevätkokous to 21.2. klo 18, Kannuksen Työväentalo, Mäkiraontie 1, Kannus. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 603, Turun muurarit

Kevätkokous ma 18.3. klo 18, Turun aluetoimisto, Uudenmaankatu 6a, Turku. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 614, Oulun muurarit

Kevätkokous to 28.2. klo 18, Oulun aluetoimisto, Rautatienkatu 40, Oulu. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa. Hallitus

Os. 626, Jyväskylä muurarit

Kevätkokous to 7.3. klo 18, Keski-Suomen aluetoimisto, kokoushuone, Yrjönkatu 30, Jyväskylä. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Ennen kokousta pullakahvitarjoilu. Hallitus

ONNEA**80 vuotta**

Heinonen Maila 1.2., Helsinki
Os. 003, Helsinki

65 vuotta

Hyvärinen Mauri Arto Johannes
19.2., Lahti.
Os. 066, Lahti

KUOLLEITA**Halunen Pentti**

Osastomme pitkäaikainen jäsen Pentti Halunen kuoli 25.1.2019. Hän oli syntynyt 8.8.1940 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.10.1967. Muistoa kunnioittaen
Os. 131, Rovaniemi

Heikkinen Kalevi Antero

Osastomme pitkäaikainen jäsen Kalevi (Kille) Antero Heikkinen kuoli 8.12.2018. Hän oli syntynyt 3.11.1934 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.1.1969. Muistoa kunnioittaen
Os. 099, Kajaani
Kainuun rakentajaveteraanit

Korhonen Veikko

Osastomme jäsen Veikko Korhonen kuoli 19.1.2019. Hän oli syntynyt 21.5.1929 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.6.1959. Muistoa kunnioittaen
Os. 008, Kainuu

Kurttio Esko

Osastomme jäsen Esko Kurttio kuoli 16.1.2019. Hän oli syntynyt 17.4.1936 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.11.1959. Muistoa kunnioittaen
Os. 209, Tornio

Kärkkäinen Jukka Pekka

Osastomme pitkäaikainen jäsen Jukka Pekka Kärkkäinen kuoli 30.11.2018. Hän oli syntynyt 7.4.1961 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.7.1983.

Muistoa kunnioittaen
Os. 390, Helsingin putkimiehet ja -eristäjät

Myllyaho Martti

Osastomme pitkäaikainen jäsen Martti Myllyaho kuoli 20.10.2018. Hän oli syntynyt 19.5.1948 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.6.1971. Muistoa kunnioittaen
Os. 059, Oulu

Salo Heino Kalevi

Osastomme pitkäaikainen jäsen Heino Kalevi Salo kuoli 9.1.2019. Hän oli syntynyt 3.4.1935 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.7.1985. Muistoa kunnioittaen
Os. 034, Imatra

Susi Aarne Tauno Juhani

Osastomme pitkäaikainen jäsen Aarne Tauno Juhani Susi kuoli 29.12.2018. Hän oli syntynyt 15.2.1940 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.4.1969. Muistoa kunnioittaen
Os. 006, Uudenmaan torninosturi-kuljettajat ja -asentajat

SAARROT**RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT**

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

Voimassa olevat saartopäätökset 27.12.2018

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- BCA Group Oy
- Betamer Eesti Oü
- Bluescreen Oü
- Budtek Sp. o.o.
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- CNS Services Oy

- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- DPNB Group Oü
- Duramek Oy
- Edinet Partner Oü
- Edmonton Oü
- EE Ranakam Oy
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- E-K Prof.com Oy
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Erante Project Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalauk ja Målning Ky
- FR-Yhtiöt Oy
- Garantmeister Oü
- Goldspirit Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Hansa Meistrimehed Oü
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmholt Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Katana serviss
- Keskustan Talaxi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü
- Kobolt 9 Oy
- Kortek RE Oü
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. o.o.
- MKJ Yhtiöt Oy
- Montevista Oü
- MTA Rakennus Oy
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Narova Oy
- Navero Oy
- Nordic Manager Oü
- NRT Rakennus Ryhmä Oü
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Porin NRT Oy
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Primekss SIA
- Primekss Suomi Oy
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakso Oü
- Reval Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Rislem Oy
- Roiha Oy
- RRA Palvelut Oü
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Sloor Oü
- Slovax r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi

Tapahtumat

- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Tradeva UAB
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Täpsi Team Oy
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)
- Winslan Oü
- XRX Ehitus Oü

TAPAHTUMIA

UUDENMAAN RAKENTAJIEN VAALI-ILTAMAT JA TANSSIT

- Aika:** la 23.3. klo 18–20.30
Paikka: Puistokulma, Talkootie 4, Vantaan, Hiekkaharju
Ohjelma: Rakennusliittolaiset kansanedustajaehdokkaat Jari Jääskeläinen, Kyösti Suokas, ja Mika Tallgren esittäytyvät. Tarjolla pullaa ja kahvia sekä elävää tanssimusiikkia. Musiikista vastaa hauristi Reino Bäckström ja Kyösti Suokas musikkotovereineen.

POHJOIS-SUOMEN SUURALUEEN EDUNVALVONTAPÄIVÄ

- Aika:** la 16.3. klo 10–16
Paikka: Break Sokos Hotel Eden, Holstinsalmentie 29, Oulu

Koulutusta tarjotaan seuraaville sopimusaloille:

sopimusala	kouluttaja
Talonrakennusala	sopimusalavastaava Kari Lamberg
Maalausala	sopimusalavastaava Kari Koivunurmi
Talotekniikka-ala	neuvottelupäällikkö, sopimusalavastaava Kimmo Palonen
Maa- ja vesirakennusala	sopimusalavastaava Matti Korhonen

Koulutuksissa käydään läpi urakanmittausta ja tes-asiaa.

Koulutus on jäsenille maksuton.
Päivän aikana tarjotaan kahvit ja lounas.

Matkat korvataan kilometrikorvauksen mukaan 0,43 €/km.
Sopikaa kimpakyydeistä!

Mahdollisista majoittumisista sopikaa oman osaston kanssa.

Ilmoittautumiset viimeistään to 28.2.,
Esa Niskanen p. 040 027 7294 tai esa.niskanen@rakennusliitto.fi

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA!

Kun jätät eläkkeelle, toimitathan eläkepäätöksestä kopion jäsenrekisteriin, jotta oikeutesi jäsenmaksuvapautukseen tai mahdolliseen vapaajäsenyyteen voidaan selvittää!

Osoite: asiakirjat@rakennusliitto.fi tai
Rakennusliitto ry/Skannauskeskus, PL 134, 70101 Kuopio.

LOMIA

LIITON VETERAANILOMAT 2019

Rakennusliitto järjestää vuoden 2019 aikana kolme (3) viikon mittaista veteraanien lomaviikkoa 50-hengen suuruiselle ryhmälle. Lomat järjestetään Härmän Kylpylässä ja Kylpylähotelli Päiväkummussa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäseninä olleille eläkkeellä oleville jäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Lomat sisältävät täysihoidon. Lomaa voit hakea soittamalla lomavastavalle tai lähettämällä hänelle vapaamuotoisen hakemuksen joko postitse tai sähköpostilla.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Hakemus osoitteella:

Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki
p. 020 774 3012
carita.vuoremaa@rakennusliitto.fi

Härmän kylpylä, Kauhava 22.–28.4.2019

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 345 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.

Hakuaika päättyy 8.3.2019.

Härmän Kylpylä, Kauhava 2.–8.9.2019

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 345 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.

Hakuaika päättyy 19.7.2019.

HYVINVOINTILOMAT RY:N ELÄKELÄISTEN LOMAT 2019

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita. Hyvinvointilomat lähettävät kutsukirjeen ja laskun loman saaneille, lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Lomakohte lähettää noin kolme viikkoa ennen loman alkua lomalaiselle kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa sosiaali- ja terveysministeriön veikkau-svoittovaroista myöntämällä avustuksella.

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteisen ohjelman. Omavastuu 100 €/5vrk/hlö.

Yhdessä enemmän 2.–7.9.2019

sähköinen haku osoitteessa:

<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/36384>

Hakuaika 1.3.–7.6.2019

Hyvänmielenloma 11.–16.11.2019

sähköinen haku osoitteessa:

<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/36528>

Hakuaika 16.7.–16.9.2019

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakulomakkeen www.hyvinvointilomat.fi tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastavalle 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

LOMIA

HYVINVOINTILOMAT RY:N TYÖTTÖMIEN LOMAT 2019

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita. Hyvinvointilomat lähettävät kutsukirjeen ja laskun loman saaneille, lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Lomakohde lähettää noin kolme viikkoa ennen loman alkua lomalaiselle kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa sosiaali- ja terveysministeriön veikkauvoittovaroista myöntämällä avustuksella.

Lautsian lomakeskus

Lautsiankuja 20, 14700 Hauho
www.lautsia.fi

Lomakeskus sijaitsee Hauholla keskellä kauneinta Kanta-Hämäläistä luontoa. Majoi- tus kahden hengen huoneissa. Yhden hengen huoneesta lisämaksu 20 €/vrk. Täysihoi- toloma sisältää: aamiaisen, lounaan ja päivällisen sekä yhteistä ohjelmaa. Omavas- tuu 50 €/5vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta.

Työttömien loma 10.–15.6.2019 **Hakuaika 1.–31.3.2019**
sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/38025>

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteis- en ohjelman. Vesimaailman poreissa voit viihtyä ti-la. Omavastuu 50 €/5vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta.

Työttömien loma 30.9.–5.10.2019 **Hakuaika 1.4.–30.6.2019**
sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/36432>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakulomakkeen www.hyvinvointilomat.fi tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMAT RY:N LAPSIPERHEIDEN LOMAT 2019

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita. Hyvinvointilomat lähettävät kutsukirjeen ja laskun loman saaneille, lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Lomakohde lähettää noin kolme viikkoa ennen loman alkua lomalaiselle kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa sosiaali- ja terveysmin- isteriön veikkauvoittovaroista myöntämällä avustuksella.

Urheiluopisto Pajulahti

Pajulahdentie 167, 15560 Nastola
www.pajulahti.com

Pajulahti sijaitsee itäisessä Lahdessa, noin 20 minuutin ajomatkan päässä kaupungin keskustasta. Aikuisen omavastuu on 100 €/5vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lo- malle maksutta. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteistä ohjattua ohjelmaa. Lastenhoito 3–6-vuotiaille lapsille ryhmähoitona kahtena päivänä (1,5 h/pvä).

Lapsiperheloma 1.–6.7.2019 **Hakuaika 1.–31.3.2019**
sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/37445>

Salonsaaren lomakylä

Halkoniementie 88, 17200 Asikkala
www.salonsaari.com

Salonsaaren lomakylä sijaitsee Asikkalan kunnassa Päijänteen rannalla. Aikuisen omavastuu on 90 €/5vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta. Täysihoitolo- ma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteistä ohjattua ohjelmaa. Lastenhoi- to 3–6-vuotiaille lapsille ryhmähoitona kahtena päivänä (2 h/pvä).

Lapsiperheloma 10.–15.6.2019 **Hakuaika 1.–31.3.2019**
sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/37505>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle p. 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

eAsiointi

Rakennusliitto ry

Siltasaarekatu 4, PL 307, 00531 Helsinki
Vaihde: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työnantajatililykset 020 774 3344
Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
Palveluaika ma–pe 9.00–15.00
Työehtoasiat 020 690 232
Palveluaika ma–to 9.00–16.00
pe 9.00–15.30

Poikkeavat aukioloajat löytyvät Rakennusliiton kotisivuilta.

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkko-maksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

ALUETOIMISTOT

Toimistot avoinna: avoinna vain maanantaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna: ma–to 8.30–16.30 ja pe 8.30–15.30

Toiminta-alueet:

ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO
Siltasaarekatu 4
00530 Helsinki

Lahden toimisto

Hämeenkatu 32
15140 Lahti

ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO
Kirkkokatu 1
70100 Kuopio

Joensuun toimisto

Torikatu 30
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto

Vuorikatu 11 A 6
50100 Mikkeli

KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO

Yrjönkatu 30
40100 Jyväskylä

KYMEN ALUETOIMISTO

Kouvolankatu 18
45100 Kouvola

LÄNTINEN

HÄMEEN ALUETOIMISTO
Tampereen toimisto
Kihlmaninraitti 1 D
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto

Birger Jaarlin katu 18 B
13100 Hämeenlinna

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO

Liisankatu 18
28100 Pori

TURUN ALUETOIMISTO

Uudenmaankatu 6 a
20500 Turku

POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO
Pohjolankatu 28 A
87100 Kajaani

LAPIN ALUETOIMISTO

Kemin toimisto
Keskuspuistokatu 50
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto

Maakuntakatu 15
96100 Rovaniemi

OULUN ALUETOIMISTO

Rautatienkatu 40
90120 Oulu

POHJANMAAN ALUETOIMISTO

Pitkäkatu 43
65100 Vaasa

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnet Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

ANMÄLAN OM BEFRIELSE FRÅN MEDLEMSAVGIFT

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / ARBETSLÖS (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPIKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÅRDLEDIG

OMAIHOITAJANA / NÄRSTÅENDEVÅRDARE

MUU SYY _____ / ANNAN ORSAK _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNESVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

OSALLISTU RAKENTAJAN VALOKUVAUSKILPAILUUN

Rakentajan arki

Monta tekijää, yhteinen päämäärä

Rakentajat eivät enää mahdu yhteen ja samaan muottiin. Kuten rakennuksetkin, koostuu työmaan porukka erilaisista osista, jotka sopivat hyvin yhteen. Jokaisen panosta tarvitaan, jotta työ saadaan valmiiksi.

Miten erilaiset tekijät solahtavat paikalleen työmaallasi?

Kuinka saumattomasti yhteistyö pelaa mestalla? Näytä se meille ja työkavereillesi valokuvien avulla. Lähetä kuvasi Google Drive -kuvauspalvelun kautta ja osallistu Rakennusliiton valokuvakilpailuun.

PALKINNOT:

Voittaja ja kaksi muuta palkitaan Verkkokauppa.com lahjakorteilla.

1. palkinto 500 euron lahjakortti
2. palkinto 300 euron lahjakortti
3. palkinto 100 euron lahjakortti

TOIMI NÄIN:

Luo itsellesi Google Drive -kansio. Lataa sinne kuvasi ja yhteystietosi, josta selviää myös jäsennumerosi, tekstitiedostona. RTF- ja Word-tekstitiedostot ovat lukukelpoisia. Lähetä kansion jakolinkki sähköpostitse osoitteeseen rakentajan.arki@rakennusliitto.fi.

Painokelpoisilla valokuvilla on parempi mahdollisuus voittaa pääpalkinto. Eli korkea resoluutio ja iso tiedostokoko ovat valttia.

Lisätietoja kilpailusta saa edellä mainitusta sähköpostiosoitteesta.

SÄÄNNÖT:

Kilpailuaika jatkuu **26.8.2019 asti**, mutta odotamme kuviasi koko kisan ajan.

Järjestäjillä on oikeus julkaista palkittuja kuvia lehdistään ja internet-sivuillaan sekä kilpailukuvista järjestettävissä näyttelyissä. Voittajakuvia voidaan esitellä ilman erillistä korvausta myös muissa tiedotusvälineissä sekä Rakennusliiton muissa julkai-

suissa sekä sosiaalisessa mediassa (esimerkiksi Facebookissa, Twitterissä ja Instagramissa). Palkitsemattomia kuvia järjestäjä voi käyttää 65 euron korvausta vastaan.

Kilpailun tulokset julkaistaan vuoden 2019 elokuun Rakentajassa sekä Rakennusliiton internetsivuilla, Facebookissa sekä Instagramissa.

Rakentaja-lehti julkaisee mielenkiintoisia otoksia pitkin kilpailukautta. Julkaistuista kuvista maksetaan erillinen palkkio. Samalla kerrotaan millaisia valokuvia kaipaamme lisää kisaan.

Kilpailun toteuttavat Rakentaja-lehti ja Rakennusliitto. Kilpailuun voivat osallistua Rakennusliiton jäsenet.

Rakentajan eväät

Juurespata on talven ykkösruoka

Kun rankan työpäivän jälkeen nälkä runtelee vatsaa, on apetta saatava ja sassiin. Moni meistä lämmittää aterian mikrossa tai paistaa pannulla nopean ruoan. Kiireisessä arjessa huomaan itekin syöväni lähinnä paistinpannu-ruokaa. Mutta vaikka hauduttaminen vie enemmän aikaa, lopputulos palkitsee – ja pataruoan maut vain paranevat seuraavana päivänä.

Tähän aikaan vuodesta kannattaa syödä muutakin kuin lihaa, sillä kotimaisia juureksia on tarjolla yllin kyllin. Ravitsevina raaka-aineina ne pitävät nälän loitolla pitkään ja ovat ilahduttavan edullisia, joten voit heittää pataan muhimaan vaikka kaikki suosikkisi.

Herkkupata tekee itse itsensä

Pataruokaa varten juureksia ei tarvitse pilkkoa pieneksi. Reilunkokoiset lohkot ja palat toimivat parhaiten. Haudutettavia juureksia ei myöskään kuulu upottaa nesteeseen. Riittää, että ne peittyvät juuri ja juuri.

Katso samalla, ettei haudutusnesteesi – oli se sitten viiniä, olutta, vettä tailientä – pääse kiehumaan. Lempään kotisaunan lämpötila, noin 80 astetta, riittää hyvin. Mittareita et

tarvitse, koska lämpötilan näkee silmälläkin: nesteen pinta höyrystyy, mutta kuplat eivät vielä puhkea kiehunnaksi.

Sen jälkeen ruoka saa hautua tyyneesti kannen alla, joko liedellä tai uunissa. Jos hauduttamisen aikana alkaa tuntua, että pata kuivahtaa, lisää hiukan nestettä ja sulje kansi heti.

Hitaasti pehmenevistä juureksista tulee upean maukkaita, kun ne saavat rauhassa imeä itseensä haudutusnesteeseen aromit ja mausteet. Hämmäntämisestä kypsymisen aikana ei ole hyötyä. Jos availet kanttia jatkuvasti, lämpöä pääsee karkuun ja haudutusaika pitenee.

Haudutus hellii raaka-ainetta

Pataruoka on loistavaa talviruokaa siksi, että hauduttaminen säilyttää

paremmin juuresten ravinteet ja vitamiinit. Jos kypsennät kasvikset keittämällä, vitamiinit liukenevat nopeammin. Lempeästi haudutetut juurekset säilyttävät myös värinsä ja makunsa.

Toki juurespataan voi lisätä hiukan lihaakin. Itse pidän eniten nautan- ja hirvenjauhelihan mausta juurespadasa. Ruskistan lihan pikaisesti pannulla ja lisään sen pataan puolivälissä hauduttamista. Myös pekoni ja savukylki säästävät mainiosti makeahkoja patajuureksia.

Hunajainen olut-inkivääri-juurespata

Oluen, inkiväärin ja hunajan liitosta syntyy upean makuinen haudutusneste juureksille. Voit vaihdella juureksia mielesi mukaan (vaikkapa korvaamalla palsternakan punajuurella). Jos et

välitä oluesta padassasi, tuhdiikko ja mausteinen valkoviini sopii tähän pataan mainiosti.

- 3 isoa tai 4 pientä porkkanaa
- 3 perunaa
- 1 palsternakka
- 200 g lanttua
- 3 punasipulia
- 5 valkosipulinkynttä
- 1 oranssi tai punainen paprika
- 1 mieto punainen chili
- pieni pala inkivääriä
- rypsiöljyä kuullottamiseen
- 1 ½ tl kuivattua rosmariinia
- 3 rkl hunajaa
- suolaa ja mustapippuria maun mukaan
- 2 ½ dl tummaa mielioluttasi
- 4–5 dl kasvislientä

KUUMENNA uuni 175 asteeseen. Huuho ja kuori kaikki juurekset. Kuori myös sipulit ja valkosipulinkyntset. Paloittele juurekset ja lohko sipulit. Hienonna valkosipulinkyntset.

HUUHTAISE paprika ja pilko se reiluiksi paloiksi. Halkaise chili ja leikkaa pieneksi (poista halutessasi siemenet). Kuori ja hienonna inkivääri.

KUUMENNA tukeva pata liedellä ja valuta öljyä sen pohjalle. Kuullota ensin sipulit, valkosipuli ja chili öljyssä. Lisää loput juurekset, mausta rosmariinilla ja sekoita. Kuullota muutama minuutti koko ajan käänellen. Sekoita joukkoon hunaja, suola ja pippuri.

MITTAA olut juuresten joukkoon ja nosta hetkeksi lieden lämpöä, jotta osa oluesta sihahtaa pois. Kiehauta kasvisliemi ja kaada se pataan.

PEITÄ kannella ja anna juurespataa muhia 175-asteisessa uunissa 50–60 minuuttia (uunisi tehosta riippuen). Tarkista lopuksi suola. Nauti sellaisenaan tai tarjoa riisin kanssa – silloin voit jättää perunat pois tai korvata ne jollain toisella juureksella. ■

Lapiohommiin!

ERÄS ENTINEN kollegani otti hiljattain yhteyttä ja mainosti innokkaasti eronneensa juuri Rakennusliitosta. En ole erityisemmin pitänyt vakan alla omaa aktiivisuuttani ay-liikkeen jäsenenä, joten ehkä hänen avautumisen juuri minulle tästä asiasta oli luonnollista. Silti hänen valintansa luopua liiton jäsenyydestä yllätti sitäkin enemmän.

Olen saanut kuulla viime vuosina kirjavan valikoiman haukkuja ja narinaa liiton toiminnasta, kalleudesta ja ”turhuudesta” ja ymmärrän kyllä jokseenkin kritiikin. Monelle ihmiselle liittojen toiminta on näkymätöntä, ja kun hyvät työehdot otetaan itsensänselvyytenä, voi ammattiliiton jäsenyys tuntua sängen hintavalta pelkkään työttömyyskassaan nähden. Monesti kyse onkin siitä, etteivät ihmiset vain yksinkertaisesti ymmärrä, miten ammattiliitot toimivat. Ääripäässä ovat taas nämä avautujat, jotka eivät haluaakaan ymmärtää. Heille ei yleensä auta selittää sitä, miten järjestäytymisaste vaikuttaa työehtosopimusten yleissitovuuteen. Nämä perustelut kuitataan toteamalla, että riittää kun muut kuuluvat, minun iteni ei tarvitse.

Tämä on yleensä myös se kohta, jolloin asiasta vänkääminen muuttuu hieman järjen-

vastaiseksi. Ensin sätitään ammattiliitto ahneeksi rahankeruulaitokseksi, mutta samaan hengenvetoon kieltäydytään jäsenmaksuisista, koska ei koeta niistä olevan itselle mitään hyötyä. Yritin selittää tätä toverilleni: vaikka hän olisi kykenevä neuvottelemaan omat työehtonsa itse, on maailma väärällään ihmisiä, jotka eivät tätä syystä tai toisesta kykene tekemään. Tämän ajatuksen varaanhan koko ay-liike on rakentunut: solidaarisuuden, että autetaan toinen toistamme.

Ex-kollega oli jäsenmaksujen lisäksi tyytymätön Rakennusliiton toimintaan, sillä hänen mukaansa ”mitään ei olla saatu viimeisen viiden vuoden kuluessa aikaiseksi.” Sitä hän ei kyennyt erittelemään, miksi näin ajattelee, mutta Loimaan kassan jäseneksi siirtyminen ei taida tätä ongelmaa sen paremmin ratkaista. Pikemminkin se toimii läheläukauksena työmarkkinoiden villiintymiselle. Hyvä tahto, saati erinomaiset neuvotelutaidot eivät lämmitä siinä vaiheessa, kun kilpailu alalla muuttuu selviytymistaisteluksi, jossa pärjää vain luilleen vedetyillä työvoimakustannuksilla.

Liiton toimintaa ei voi muuttaa kuin sen jäsenet itse, joten tumput suorina asiasta valittaminen on jopa vähän koomista. Ka-

veria ei näy syyskokouksissa, kevätkokouksissa tahi maakokouksissa puhumattakaan siitä, että hän olisi edes kerran lähettänyt päättävälle tahoille terveisiä tai kehitysehdotuksia. Ymmärrän, että ammattiliiton toiminta ei ole kovinkaan mediaseksikästä. Ei, ellei siitä saa revittyä shokkiotsikoita, joissa mässäillään liikennekaaoksella tai nälkäänäkeillä lapsilla. Silti meidän pitäisi yrittää vaikuttaa asioihimme.

Jos törmää läjään sitä itseään, niin yleensä ei auta siirtyä metrin päähän valittamaan sen hajusta. Ihan yhtä hölmöä on lähteä liitosta juuri vaalien alla. Uusia Rakennusliiton päättäjiä ja vaikuttajia on haettu kissojen ja koirien kanssa koko syksy, ja ihan pian näitä tulevaisuuden toivoja pääsee myös äänestämään liittokokoukseen. Konsepti on aika lailla sama kuin missä tahansa vaaleissa: äänestät ehdokasta, joka jakaa kanssasi samat tavoitteet ja arvot. Jos siis liiton meno ei miellytä, mutta hyvät työehdot edelleen kelpaavat, niin nyt kannattaa ottaa ohjat omiin käsiinsä ja alkaa lapioimaan sitä paskaa meidän muiden mukana. Kyllä se timanttikin sieltä löytyy, kun sen eteen jaksaa nähdä hie-man vaivaa. Toverit, tehdään yhdessä Rakennusliitosta itsemme näköinen? ■

Mette Nissinen
Rovaniemi

MUISTATHAN ÄÄNESTÄÄ

Liittokokousvaalit 25.2.–10.3.2019

Äänestäminen on helppoa ja vaivatonta.
Katso ehdokkaat ja äänestysohjeet:
www.liittokokous.rakennusliitto.net

Eduskunta- vaalit

Varmista, että eduskunnassa
on palkansaajien etuja ajavia
kansanedustajia.

Ennakkoäänestys
3.–9.4.2019

Vaalipäivä 14.4.2019

EU- vaalit

Euroopan unionissa tehdyt
päätökset vaikuttavat Suomessa
elävien ihmisten elämään.

Ennakkoäänestys
15.–21.5.2019

Vaalipäivä 26.5.2019

24. LIITTOKOKOUS
24.–26.5.2019

MARINA CONGRESS CENTER
HELSINKI